

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΞΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

12
1915

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ÉDITIONS

ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ★

BAS. N. GRÉGORIADÈS

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΗΜΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΙΒ'. — 30 Σεπτεμβρίου 1915. — ΤΕΥΧΟΣ Γ'.

ΔΥΟ ΑΝΑΦΟΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 226 πολυτίμῳ Παλατίνῳ κώδικι τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Βατικανοῦ, γραφέντι τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα, περιλαμβάνονται δύο πλείστου λόγου ἀξιαὶ ἀναφοραὶ μὴ ὀνομαζομένου μητροπολίτου Μενεμβασίας πρὸς τὸν πατριάρχην, ἐξ ὧν πολλὰ διδασκόμεθα περὶ τῶν κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῆς Πελοποννήσου ἐπὶ τῶν Παλαιολόγων καὶ τῆς ὀρθοδοξίας καθ' ὅλου, ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγα περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων τυχῶν τῆς χερσονήσου. Τούτων ἡ μὲν πρώτη, πολὺ βραχυτέρα τῆς δευτέρας, περιέχεται ἐν φ. 69^α — 74^β τοῦ κώδικος. εἶτα δὲ καὶ πάλιν ἡ αὐτὴ ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι τὸ δεύτερον ἐν φ. 75^α — 81^β. ἡ δὲ δευτέρα, πολὺ ἐκείνης μακροτέρα καὶ σπουδαιότερα, καταλαμβάνει τοῦ αὐτοῦ κώδικος τὰ φ. 115^α — 133^β.

Ἐγράφησαν δ' ἀμφότεραι αἱ ἀναφοραὶ ὑφ' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς, καθ' ἃ ἐξάγεται ἐξ αὐτῶν τούτων ὡς καὶ ἐκ τῆς ἐν τῇ ἡ' τοῦ φ. 115^α, ἐν ἀρχῇ τῆς δευτέρας, μεταγενεστέρας λατινικῆς παρασημειώσεως *Ejusdem ad patriarcham epistola supra, quadragesimo abhinc folio, δι' ἧς γίνεται παραπομπὴ εἰς τὸ φ. 75^α, ὅπου ἀρχεται τὸ δεύτερον ἀντίγραφον τῆς πρώτης ἀναφορᾶς.* Ἄλλ' οὐκ ὀρθῶς ὁ σημεῖωσας τάνωτέρω

προσέθηκεν ἐν τῇ ἄνω ᾠα τῆς δευτέρας ἀναφορᾶς τάδε· Ad Constantinopolitanum patriarcham et episcoporum consilium super iniqua sua depositione, Oratio episcopi Maineris, καθ' ὅτι ἡ ἀναφορά δὲν προέρχεται παρ' ἐπισκόπου Μαϊνης παυθέντος, παρενοήθησαν δὲ τὰ ἐν φ. 115^α λεγόμενα Ἐπει δὲ ἀρτίως τῆς κατ' ἐμὲ ἐκκλησίας παρὰ πάντα λόγον δικαίου ἢ τῆς Μαϊνης ἐπισκοπῆ ἀπεσπιάσθη καὶ προστίθεται οἷς οὐκ ἐνι δικαίον.

Τῶν δύο εἰρημένων ἐξαιρετικῶς σπουδαίων ἀναφορῶν ἐκδίδω κατωτέρω τὸ κείμενον, ἐπιφυλασσόμενος νὰ ὑπομνηματίσω αὐτὸ καὶ διαφωτίσω ἱστορικῶς ἐν τῷ προσεχεῖ τεύχει τοῦ Νέου Ἑλληνομνημονος.

Ἐν ταῖς ὑποσελιδίαις κριτικαῖς σημειώσειςι τῆς πρώτης ἐνταῦθα ἐκδιδομένης ἀναφορᾶς τὸ μὲν A δηλοῖ τὰς διαφόρους γραφὰς τοῦ ἐν φ. 69^α κ. ἐ. ἀντιγράφου, τὸ δὲ B τὰς τοῦ ἐν φ. 75^α κ. ἐ.

A'

Παναγιώτατε, θεϊότατε, θεσπεσιώτατε καὶ πᾶν εἴ τι ἄλλο τίμιον καὶ σεβάσιμον πρᾶγμα καὶ ὄνομα ἐμοί τε κατὰ Κύριον ὑπερήδιστε ἀγίε μοι αὐθέντα πάτερ δέσποτα καὶ οἰκουμενικὲ πατριάρχα.

Τιμίαις γραφῶς τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου δεξάμενος, τὴν μὲν μίαν 5 παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Μαϊνης, τὴν δὲ ἑτέραν παρὰ τοῦ Κορίνθου, ἀπορῶ πρὸς τίνα τούτων ἀπολογήσασθαί με χρῆ πρῶτον, μετὰ τοσαύτης καταδίκης καὶ τῶν δύο κατ' ἐμοῦ ἀπολυθειῶν, καὶ ταῦτα ἀπόντος, καὶ μὴτ' ἐρωτηθέντος κἂν διὰ τιμίας γραφῆς τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου, μῆτε βασάνῃ τὰ τοιαῦτα τῶν πραγμάτων δοθέντα, ἀλλ' ἀπολυ- 10 θέντα καθ' ἡμῶν οὕτω σφοδρῶς καὶ δξέως μετὰ τοσοῦτων σκωμμάτων, ὡς ἂν οὐκ ἠδικημένων ἡμῶν τὰ μέγιστα καὶ πρὸ ἡμῶν τῶν φιλευσεδῶν νόμων καὶ τῶν ἱερῶν κανόνων, ἀλλὰ μᾶλλον ἀδικησάντων

1 Παναγιώτατε πατριάρχα A : λαίπουσι B, ὅπου νεωτέρα χεὶρ ἢ ἐπιγραφή Epistola ad patriarcham Constantinopol. episcopi depositi apologetica 6 τίνα B : τίνα ἐπὶ τοῦ διαγεγραμμένου ὁποῖαν με A 11 πρὸ A : πρὸ B

ἑτέρους, καὶ οὐχ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ἀδικίας, ἀλλὰ καὶ μεγάλας
 καὶ πρὸς μεγάλους ταύτας γεγυνοῦσας καὶ ἐναρτέτους ἀνδράς. Τοσοῦ-
 τον ἦν τὸ τῶν τιμίων καὶ ἱερῶν μοι γραμμάτων καθ' ἡμῶν ὀργίλον
 καὶ ἐπιπληκτικόν· ὃ δὲ καὶ διὰ τὸ πατρικόν καὶ σεβάσιμον καὶ ὑψη-
 λὸν καὶ θεῖον τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου καὶ διὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς μετὰ
 εὐεργεσίας φιλικόν, εἰ καὶ πρὸς ὄραν ἐλύπησεν, ἀλλὰ παραίνεσιν πα-
 τρικὴν καὶ φιλικὴν ἀντικρυσ ἠγγησάμεθα, καὶ ἐξ ἐπιηρείας καὶ προσ-
 βολῆς ἀνθρώπου κινῶς ὑποῦλου καὶ χαιρεκάκου ταῦτα προέβησαν.
 Δόλος γὰρ ὄντως ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, κατὰ τὸν σοφὸν Σολομῶντα,
 τεκτενημένον κακά. Ἄλλ' ἐκείνῳ μὲν τῷ ταῦτα συρράψαντι δολερῶς 10
 συγχωρήσοι θεὸς καὶ μὴ ἐμπέσοι εἰς βόθρον ὃν ὀρύσσει κατὰ τοῦ
 πλησίον. Τῆς δὲ μεγάλης ἀγιωσύνης σου τὴν εὐεργεσίαν καὶ ἀναδο-
 χὴν καὶ φιλίαν πρὸς ἡμᾶς τοὺς εὐτελεῖς καὶ ταπεινοὺς σχεδὸν οὐδ' ἑ-
 πὸς αἰῶν τῆς ἐμῆς ἐξελεῖται ψυχῆς, ἀλλὰ, καὶ μετὰ θάνατον εἰ τις
 αἰσθησὶς ἦν μοι, καὶ τότε μετ' εὐφημίας ἀν' ἰσως ἐμεινήμεν τοῦ σου 15
 θεοῦ ὀνόματος. Διὰ τοῦτο ἐκεῖνα μὲν παραίνεσιν, ὡς περ εἴρηται, καὶ
 συμβουλήν ἠγγησάμεθα· οὕτω γὰρ ἠγεῖται ταῦτα καθαρὰ καὶ ἀδόλος
 φιλία· τοῦτο δὲ γε μόνον ἠνίασεν ὅπερ αὐθόλως τῆς σῆς θείας ψυχῆς
 ἔργον εἶναι νομίζω, ἀλλὰ τοῦ προρρηθέντος γενναίου τὰ τοιαῦτα ἀν-
 δρὸς τὸ διπλᾶ πεμφθῆναι τὰ γράμματα, ἐκεῖνα δὲ λέγω τὰ σκοιμ- 20
 μάτων μεστὰ, τὰ μὲν πρὸς ἐμὲ, τὰ δ' ἴσα τούτοις πρὸς τὸν ἐπίσκοπον
 Ματῆνης, ἔν' ἔχη πρὸς ἐπίδειξιν ταῦτα τοῦ καθ' ἡμῶν ἀνδραγαθήμα-
 τος αὐτοῦ, μᾶλλον δὲ τοῦ πάνθ' ὑποβάλλοντος καὶ συνεργουόντος αὐτῷ
 καὶ συρράπτοντος ταῦτα. Τίς γὰρ ἦν ἡ χρεία τοῦ τοιοῦτου πράγμα-
 τος; Ἄλλὰ καὶ τοῦθ' ὑπομονητέον. 25

Ὅτι μὲν οὖν αὐτὸς, σὺν θεῷ ὃ' εἰρήσθω, οὔτε μικρὸν ἢ μέγα οὔτε
 πρὸς τινα τῶν ἐν ἀξιώμασιν, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἰδιώτην τὸν τυχόντα παρὰ
 τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς κανόνας καὶ νόμους καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικoὺς
 πέπραχα θεσμοὺς τὸ τυχὸν αὐτὰ δεῖξει τὰ πράγματα καθαρῶς καὶ
 ἀπερικαλύπτως. Ἀπολογῆσομαι τοίνυν κατὰ τὸ παρὸν μὲν διὰ γραμ- 30
 μάτων, τάχιστα δὲ σὺν θεῷ καὶ σωματικῶς. Καὶ πρῶτον πρὸς τὰ πρῶ-
 τως μοι καὶ διακομισθέντα παρὰ τοῦ ἐπισκόπου. Πρὸ δὲ τοῦ θέσθαι
 ἡν ἀπολογίαν μικρὰ τινα τό γε νῦν ἔχον δηλώσω τῶν τοῦ ἐπισκό-

2 μεγάλοις B : μεγάλα; A · 7 ἐπιηρείας A : ἐπιηρείας B · 14 ἐξελεῖται A
 ἐξελεῖται B · 16 διὰ τοῦτο ἔγραψα : διατοῦτο AB · 23 αὐτοῦ B : αὐτοῦ μεθ
 : τὸ καὶ διαγεγραμμένον A · 27 πρὸς τινα ἔγραψα : πρὸς τινὰ AB · 33 μι-
 κρὰ τινα ἔγραψα : μικρὰ τινὰ AB

Ε.Υ.Α.Ε.Σ.Τ.Π
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

που. Αὐτὸς μέντοι οὗτος, λέγω, πρὸ καιροῦ τινος ἀργία καθυπεβάλετο
 παρὰ τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου καὶ δικαίως, πλὴν μὴ εἰδότης ἐμοῦ,
 εὐλόγως δ' ἐπετιμήθη παρ' αὐτῆς· τὸ γὰρ ἔγκλημα μέγα καὶ καθ' οὗ
 τὰ μέγιστα οἱ θεοὶ καὶ ἱερεῖς κανόνες ἐπανατείνονται. Χειροτονία γάρ
 ἦν ἀναξίου ἐκείνου διὰ τοῦ Μαξίμου καὶ παρ' ἐνορίαν καὶ ἐπὶ χρή-
 5 μασι. Καὶ τὸ μὲν πρᾶγμα ἴσως ἐν, τρία δὲ τὰ ἔγκλήματα, καὶ πρὸς
 ἐμὲ θεῖα καὶ ἱερά γραμμата τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου ἦκον εἰσέτι
 καὶ νῦν διασπόμενα, ὀνειδίζοντα καὶ ἐπανατεινόμενά μοι ὡς ἀμε-
 λουῦντι καὶ οὐκ ἐξετάζοντι καὶ παιδεύοντι τὰ τοιαῦτα. Πρὸς δὲ δὴ καὶ
 10 ἀπελογησάμην, ὅτι οὐδόλως ἔγνων τι περὶ τούτου· πῶς γὰρ ἂν εἶπον
 τὰ τοιαῦτα ὄλως γίνεσθαι; Ἔστα πάλιν οὐκ οἶδ' ὅπως συγχώρησις
 παρὰ τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου πρὸς τὸν ἐπίσκοπον, μηδὲν εἰδότης
 ἐμοῦ. Ἐκάτερον δὲ γεγονὸς, καὶ γεγονὸς μέντοι, πρὸς δὲ καὶ ἐχρῆν
 λυπηθῆναί με, ἀφίημι τοῦτο εἰς τὴν ἐνδιάκριτον διάκρισιν τῆς μεγάλης
 15 ἀγιωσύνης σου. Μετὰ δὲ τινὰ χρόνου παραδρομὴν ἦκον ἀπὸ τῆς τοῦ
 Μαίνης ἐνορίας καὶ τοῦ κλήρου αὐτοῦ ἱερεῖς καὶ λαϊκοὶ ἐγκαλοῦντες
 αὐτῷ τοῦτο μὲν ἐγκληματικά, τοῦτο δὲ καὶ χρηματικά, δὲ δὴ καὶ οὐ τοῦ
 παρόντος ἂν εἴη καταλέγειν πάντα καιροῦ καὶ ἐνοχλεῖν σου ταῖς θεαῖς
 καὶ ἱεραῖς ἀκοαῖς τῷ μήκει τῶν γραμμάτων· εἰρήσονται δὲ πάντα
 20 κατὰ τὸν προσήκοντα τούτοις καιρὸν. Διαμηνυθεὶς μέντοι ὁ ἐπίσκοπος
 παρ' ἡμῶν οὐχ ἦκεν. Ἦκον μέντοι πάλιν οἱ κατήγοροι καὶ αὐτοὶ καὶ
 ἕτεροι· ἦκε δὲ καὶ ὁ αὐτάδελφος αὐτοῦ Πέτρος, ὃ ἐπώνυμον Ἀνάλα-
 τος. Οὗτος δὴ καὶ σφοδρότερον τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ καὶ ἐπισκόπου
 κατηγόρει. Καὶ διὰ γραμμάτων οἰκείων αὐτοῦ καὶ ἐγγράφως καὶ πά-
 25 λιν διαμηνυθεὶς οὐχ ἦκεν. Ἐπίσκοπος γὰρ ὢν τῶν μὲν τῆς ἐπισκο-
 πῆς ἐκαρποῦτο, εὕρισκετο δὲ ἐν ἐτέρᾳ ἐπαρχίᾳ, φροντίδα ἡγουμενείας
 μοναστηρίου τινὸς ἐπαναλαβόμενος. Γενομένου δὲ μου κατὰ τὸν Μυ-
 ζηθρᾶν διὰ τινὰ ἐκέισε παρεμπεσοῦσαν ὑπόθεσιν· ὁ γὰρ τοὶ Λακεδαι-
 μονίας σύνοδον συνεκρότησε, καὶ τὸ μὲν δοκοῦν διὰ τινὰ ὑπόθεσιν, τῇ
 30 δὲ ἀληθείᾳ ἕτερον ἦν αὐτῷ τὸ βουλούμενον· τέως γε μὴν παρεῖσθω
 ὄντων δὲ πολλῶν Πελοποννησίων ἐπισκόπων, σὺν οἷς καὶ ὁ Μαίνης,
 μετὰ τὸ διάγνωσιν τῆς ζητουμένης καὶ δοκούσης ὑποθέσεως γενέσθαι

1 τινος ἀργία ἔγραψα: τινὸς ἀργεία AB καθυπεβάλετο A: καθυπεβάλετο
 μετὰ διαίρεσιν τοῦ ἑτέρου λ B 7 ἦκον προσθετικόν ἄνωθεν B: λείπει A
 10 τι ἔγραψα: τί AB 14 λυπηθῆναί A: λυπηθῆναι B 16 αὐτῷ
 ἔγραψα (Πρξ. σ. 261, 1 καὶ σ. 265, 4): αὐτοῦ AB 18 πάντα ἐν τῷ καιρῷ
 κατὰ συνέχειν A: πάντα νωτέρω χειρὶ ἄνωθεν B 27-28 Μυζηθρᾶν ἔγρα-
 ψα: μειζηθρᾶν A*: μειζηθρᾶν ἐκ τοῦ μειζηθρᾶν B

Πέτρος ὁ Ἀνάταος ἐγκαλεῖ μὲν τῷ ἐπισκόπῳ καὶ ἀδελφῷ αὐτοῦ, σὺν ἐκείνῳ δὲ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν, καὶ ἡ ἐγκλησις ἐγγραφὸς οὐκείαις αὐτοῦ γράμμασιν, αἱ δὲ καὶ διατηροῦνται, τὸ δὲ κινούμενον χρηματικόν τε καὶ ἐγκληματικόν. Ἐπιχειροῦντος τοίνυν ἀπολογεῖσθαι τοῦ ἐπισκόπου καὶ ἀτονοῦντος, ἡ τῶν ἀρχιερέων ὁμήγουρις τοῦτο μὲν ἀδελφικῶς, τοῦτο δὲ καὶ φιλικῶς, καὶ μάλιστα ὁ Παλαιῶν Πατρῶν, «πολλὰ πρὸς ἐμὲ, «πολλὰ καὶ ἀτοπα γεγονότα πρὸς τοῦ ἐπισκόπου εὐρήσεις, ἐκέισε παραγενόμενος, οὐκ αὐτὸ τοῦτο μόνον» εἰρηκότες· «οἶδαμεν τοπικῶς γὰρ ἡμεῖς ἀκριβῶς τὸν ἄνθρωπον πολλὰ πεποιηκότα παράνομα, σὺν οἷς καὶ ἡ τοῦ Μαξίμου χειροτονία», ταῦτα καὶ τοιαῦθ' ἕτερα 10 ἔλεγον οὕτως γὰρ ἦν αὐτοῖς ὁμωρόφις καὶ ὁμοτράπεζος καὶ τούτοις συμπνέων, μᾶλλον δ' ἐκεῖνοι αὐτῷ συμπνέοντες. Καὶ ἐπεὶ ἔδοξε καλὸν ἀπελθεῖν με τοπικῶς καὶ τὰ κατὰ τὸν ἐπίσκοπον ἐξετάσαι, τί με ἐχρῆν ποιεῖν; Μὴ ἀπελθεῖν; Καὶ ποῦ τοῦτο τῶν καλῶν καὶ νομίμων; Ἄλλὰ παρασιωπῆσαι; Καὶ πῶς οὐκ ἐμελλον καὶ θεῷ καὶ ἀνθρώποις 15 λόγον ὑφέξειν ὑπὲρ τούτου, καὶ ταῦτα πρῶτον μὲν τῶν θείων καὶ ἱερῶν γραφῶν τῆς μεγάλης ἀγιοσύνης σου παρακελευουσῶν με διαναστηναὶ καὶ διεγερθῆναι πρὸς τὴν ἐκείνου ἐξέτασιν, ἔπειτα καὶ τῶν ἀρχιερέων ἀξιούντων καὶ πρὸς τοῦτο διεγειρόντων καὶ παντὸς σχεδὸν τοῦ ὑπὸ τὴν ἐνορίαν τοῦ ἐπισκόπου τελούντος ἱερατικοῦ τε καὶ λαϊκοῦ 20 τάγματος καὶ καταβοώντων καὶ κατηγορούντων ἀγράφως τε καὶ ἐγγράφως, αἱ δὲ καὶ διατηροῦνται, οἷς στέλλομεν κατὰ τὸ παρὸν καὶ τὰ ἴσα, κἂν ἄλλως ὁ καλὸς Λακεδαιμονίας ταῦτ' ἀνήγγειλεν; Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ προθεσμία δέδοται τῷ ἐπισκόπῳ συμπαραγενέσθαι μοι καὶ τὰ κατ' αὐτὸν ἐξετάσει δοθῆναι· οὐδὲ γὰρ οὐδόλως ἤρετίσατο 25 κατοικῆσαι ἐν τῇ αὐτοῦ ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ τὰς προσόδους ἀπερχόμενος καὶ λαμβάνων εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν διέτριβεν, ὥσπερ ἀνωτέρω λέλεκται· ἐπεὶ ἦκε προθεσμία, αὐτὸς δὲ διαμνηυθεὶς καὶ ἀπαξ καὶ οἷς οὐχ ἦκεν, ἤδη μόλις τῆς μονῆς ἐξελθὼν ἦς ᾧκει καὶ καθ' ὃν αὐτὸν χωρὸν περιέμενον ἐλθὼν, ὡς ἡ φροντίς τοῦ μοναστηρίου καὶ τὰ γεώμορα 30 καὶ τὰλλα ὅσα δὴ καὶ προεβάλλετο οὐκ ἔωσιν αὐτὸν ἐλθεῖν ἔλεγε. Ἐὶ δ' ἦν πρόδηλος παρακοή καὶ ἀπειθεία, μᾶλλον δὲ διάδρασις καὶ ἀποφυγή τῶν κατ' αὐτοῦ ἐλέγχων. Ἐγὼ δ' ἐκέισε παραγενόμενος· τεσσαρὲς καὶ δέκατον δὲ ἔτος ἔχων ἐνδημῶν τηνικαῦτα τῇ Πελοποννήσῳ, οὐδέποτε παρεγενόμην ἐκεῖσε· καὶ τότε δ' οὐν μόλις καὶ σὺν

1 αὐτοῦ ἐγγράφῳ : αὐτοῦ AB 12 αὐτῷ συμπνέοντες A : συμπνέοντες; αὐτῷ B

25 ἤρετίσατο ἐγγράφῳ : ἤρετίσατο AB 26 κατοικῆσαι B : κατοικίσαι A

βία παρεγενόμην ταῖς ἄνωθεν εἰρημέναις αἰτίαις. Καὶ ἔσα μὲν ἐλέγ-
 χων καὶ κατηγορῶν καὶ μαρτύρων καὶ τοῦ κατηγορουμένου παρόντος
 ἔδει παρῆναι, ἐκεῖνα μὲν εἶσα, καὶ ταῦτα τοῦ κατηγορουμένου μὴ
 θελήσαντος παραγενέσθαι· ἃ δ' ἦσαν πράγματα μὲν γεγονότα, προφα-
 νή δὲ, λέγω δὲ μοιχοῦ, ευξίας καὶ χειροτονίας πικρανόμους καὶ ἀθεμιτο-
 γαμίας καὶ ἄλλα ἅττα ὅποια οὐδ' αὐτὸς εἶχεν ἀρνεῖσθαι, ταῦτα πλὴν
 τῆς συνδρομῆς καὶ εἰσηγήσεως τοῦ καλοῦ Λακεδαιμονίας, οἷον τῆς
 ἰδίας ἀνεψιᾶς τελείας ἱερότελεστίας κατάλυσιν· τίς γὰρ ἠδύνατο εἰς
 10 γονός, πῶς αὐτὸς ἐκείνην ἑτέρῳ συνήρμοσεν ἀνδρὶ, οὐκ ὀλίγον μέρος
 τῆς προικῆς ἐκείνης καταβαλλόμενος καὶ ἔχων αὐτὸς παρ' ἑαυτοῦ χρό-
 νον ἱκανὸν τὸν δεῦτερον αὐτῷ γαμβρόν· εἰ δὲ καὶ τοῦθ' ὁ καλὸς παρα-
 γράφεται Λακεδαιμονίας, ὅπερ οὐκ ἂν ἰσχύσειε ποτε, κἂν ἄνω ποτα-
 μῶν τὰ πράγματα χωρήσῃ, ἀλλὰ τά γε γράμματα αὐτοῦ οἰκειόχειρα
 15 καὶ ὑπογεγραμμένα δῆθεν παρ' αὐτοῦ μετὰ ἀπάτης βοῶσιν ἣν ἐποί-
 ησε μετὰ τοῦ κρῶν συμπευθεροῦ αὐτοῦ διάλυσιν, ἃ δὴ καὶ φυλάτ-
 τονται παρ' ἡμῶν εἰς μαρτυρίαν συνοδικήν τῆς ἀληθοῦς ἀπαγγελίας
 τοῦ γενναίου καὶ φιλαλήθους Λακεδαιμονίας· τὰ μὲν οὖν πολλὰ καὶ
 προφανῆ καὶ τοιαῦτα ἐῷ λέγειν ἦδη, πλὴν καὶ ταῦτα καὶ τὰ πολλὰ
 20 εἰρήσεται κατὰ τὸν προσήκοντα καιρὸν ὑπὸ τῶν αὐτοῦ κατηγορῶν.
 Διὰ τὰ προφανῆ τοίνυν ταῦτα ἐκεῖνον μὲν τηνικαῦτα ἀργία καθυπέ-
 βαλον· οὐδὲ γὰρ ἄλλως ἔχρην.

Ἐκείθεν τοιγαροῦν ἐπανιόντος μου εἰς τὴν ἑμὴν ἐκκλησίαν, μηδε-
 νός τῶν τοῦ ἐπισκόπου δικαίων, οὔτ' οὖν ἱερατικῶν οὔτ' αὐ κτημα-
 25 τικῶν ἢ ἀερικῶν, ἀψαμένου τὸ παρ' ἄπαν, καθὼς ἐστὶν ἀληθές καὶ
 φανερόν, διαμηνυθεὶς πάλιν οὐχ ἦκε λόγον ὑφέξων, καὶ ταῦτα τῶν
 κατηγορῶν καταβοῶντων αὐτοῦ καὶ ἀδικεῖσθαι τὰ μέγιστα δυσχυρι-
 ζομένων. Τέως δ' οὖν ἦκε μεθ' ἱκανὸν τὸν καιρὸν, γνοὺς οὐ προσμέ-
 νειν τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν ἐκείνου ἀφίξιν ἀπαγορεύσαντας. Ἦλθε
 30 δὲ ὄρισμός μοι κομίζων δεσποτικὸς καὶ γράμματα τῶν ἐν τέλει
 τινῶν, ἀντιβολούντων συγχωρήσαι οἱ. Ἄ μὲν οὖν εἶπον αὐτὸς αὐτῷ
 τότε παρῆσθω· ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦκεν ἀφικέσθαι με παρὰ τὴν μεγάλην
 πόλιν, καὶ δὴ καὶ ἀφικόμην, τὰ κατὰ τὸν ἐπίσκοπον ἐκοίνωσα διη-

ἢ Τὰ λέγω δὲ μοιχοῦ, ευξίας ἐγράφησαν εἰς ἐν τῷ Α, διεγράφησαν δ' εἶτα τὰ
 πρῶτα 11 καταβαλλόμενος ἔγραφα: καταβαλλόμενος AB 13-14 κἂν ἄνω
 ποταμῶν τὰ πράγματα χωρήσῃ B: κἂν ἄνω πηγαὶ τῆ τοῦ λόγου χωρήσασιν ἐν
 τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ ἡζ ἄνω ποταμῶν τὰ πράγματα A 21 ἀργία καθυπέβαλον
 ἔγραφα: ἀργία καθυπέβαλλον AB 25 παρ' ἄπαν ἔγραφα: παρ᾽ ἅπαν AB

γρησάμενος φιλικῶς τῇ μεγάλῃ ἀγισύνη σου, οὐκ ὀλίγην τὴν φροντίδα ἔχων πῶς ἂν ποιήσῃμε τὴν ἐξέτασιν ἐνταῦθα κανονικῶς καὶ ὡς δεῖ· ἀρχιερέων γὰρ δεῖ καὶ δυσκαλῶς κατὰ νόμους, τῶν ἱερῶν κανόνων σαφῶς ἀπαγορευόντων μηδὲ δι' ἕνδεκα τὸ κύρος ἔχειν τὴν τοῦ ὁ ἐπισκόπου ἐξέτασιν, ὅποια ποτ' ἂν ᾖ. Καὶ ἐνενόουν ὡς ὁ μὲν Κορίνθου καὶ πῶς ἂν γρήσαιο τοῖς τοιοῦτοις τῶν πραγμάτων ἀντικρινόμενος ἡμῖν καὶ ἐγκαλῶν ἡμῖν καὶ παρ' ἡμῶν ἐγκαλούμενος. Τοῦτω δὲ ταῦτα σχεδὸν καὶ ὁ Ἰταλιῶν Πατρῶν. Ἄλλ' ὁ Λακεδαιμονίας ; Καὶ ἐπεὶ οὐχ εὗρεν ἡμᾶς συνεργούς πρὸς τὰς οἰκείας ὁρέξεις, πότε 10 ἐπαύσατο καθ' ἡμῶν ἀεὶ κατεπεμβαίνων καὶ ἐπιχειρῶν σφετερίζεσθαι πολλὰ τῶν τῆς ἐμῆς ἐκκλησίας μετὰ πολλῆς πικρίας καὶ ἀηθίας καὶ πολλακίς μὲν ἀντιδικῶν ἡμῖν, ἀεὶ δὲ, σὺν θεῷ δ' εἰρήσθω, καταδικαζόμενος ; Διὰ ταῦτα καὶ τὸ συνδικαιτῆσαι ἡμῖν τὰ τοιαῦτα ἐκείνους καὶ τὸ συνεξετάσαι οὐ κατὰ λόγον χωρήσουσιν, ὅποιον εἰδείξε καὶ τὸ 15 γεγονὸς μετὰ ταῦτα, ὅπερ ἔχομεν δεῖξει πραγματικῶς καὶ σωματικῶς.

Ἀνήνεγκα τοίνυν ἐνδημῶν τῇ Κωνσταντίνου τῇ μεγάλῃ ἀγισύνη σου, ὡς περ εἴρηται· παρ' αὐτῆς δὲ οὐκ εἶδ' ὅπως ἐπανελθόντος μου μετ' οὐ πολὺν τινα χρόνον, ἦλθον τίμιαί μοι γραφαὶ παρακελευόμεναι μὲν ἐμοὶ τοῦτον ἔαν ἔχειν τὸ ἐνεργοῦν, καὶ πρὸς ἐκείνον δὲ τοῦ 20 ἐμοῦ λύσις διὰ τιμίας γραφῆς δεσμοῦ, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους δὲ τῶν ἀρχιερέων ἱεραὶ γραφαὶ, διορίζουσαι τὸν μὲν ἐπίσκοπον ἔχειν τὸ ἐνεργοῦν, ἐξετασθῆναι δὲ παρ' αὐτῶν τὰ κατ' αὐτούς. Πρὸς ταῦτα τί μὲν ἴσως εἶπον ἂν ὑπὲρ τῶν ἐμῶν δικαίων τὰ νῦν ἐάσθω. Ἄλλὰ τί με ἐχρῆν ποιῆσαι ; Δεσποτικὴν καὶ πατρικὴν καὶ διδασκαλικὴν ἐντολὴν 25 παριδεῖν ; Ἄλλὰ τοῦτο εἰ μὲν καλὸν εἰκότως τοῖς παρ' ὑμῶν ὀνειδισμοῖς καὶ σκώμμασι βάλλομαι. Ἄλλὰ πῶς τοῦτο καλὸν καὶ τίς ἂν εἶη τῶν ἐρούντων ὡς καλόν ; Εἰ δ' οὐ καλόν, οὐκ εἰκότως ἄρα, ἀλλ' ἴσως. Τάλλα μὲν ἀφείσθων ἤδη. Τῷ δὲ χρόνον ἐκείνον ἐβδομομ ἤδη τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος τετυχηκότα μηδὲ ὅπως ἐθέλησαι, καὶ ταῦτα 30 τῆς ἐπισκοπῆς εὐπορίαν παρεχούσης ἱκανὴν [εἰς] τὰ πρὸς τὸ ζῆν αὐτῷ, καὶ ἕνα χρόνον καὶ μόνον προσμεῖναι τῇ ἰδίᾳ παροικίᾳ τῶν εἰκότων οὐκ ἦν εἰκότως εὐθύναςθαι τὸν ἐπίσκοπον, πολλαχῶς τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων τὰ μέγιστα τῶν ἐπιτιμίων τοῖς οὕτω ποιοῦσιν ἐπανατεινομένων ; Ἄλλ' ἤδη καὶ αὐτὸ κύψας εἰς γῆν καὶ καθυπομείνας, ἀεὶ 85

5 μηδὲ ἔγραφα : μηδὲ AB 10 καὶ ἐπεὶ — ὁρέξεις ἐν τῷ κειμένῳ B : προσθεθειμένα ἐν τῇ ᾧα διὰ παρακρημπτικοῦ σημείου A 19 πολὺν A : πολλόν B τίμιαί A : τιμίας B 23 τὸ ἔγραφα : τὰ AB 24 τὰ νῦν ἔγραφα : ταῦτα AB 30 μηδὲ ὅπως A : μηδὲ ὅπως B 31 εἰς προσέθηκα : λαίπει AB

πειθόμενος τῇ θεῖα μοι αὐθεντικῇ καὶ πατριαρχικῇ ἐντολῇ, τρίς ἐξε-
 θῶν τὴν ἐξέτασιν ἐζήτουν γενέσθαι, ποτὲ μὲν τούτου, ἄλλοτε δὲ ἐκεί-
 νου ἀναβαλλομένου καὶ ὑπερτιθεμένου. Χρόνου δὲ παραρρυέντος συ-
 χνοῦ, μόλις ποτὲ, μόλις δ' οὖν συνήεσαν ἐν ταύτῳ. Ἄ μὲν οὖν συνελ-
 5 θόντες τῷ ἐπισκόπῳ ἐβουλεύσαντο καὶ κατέπραξαν ὡς ἐβουλεύσαντο,
 αὐτὰ δεῖξει μετ' οὐ πολὺ τὰ πράγματα. Ὅσα δὲ καὶ συνηγωνίσαντο
 μὴ γενέσθαι τὴν ἐξέτασιν τοπικῶς, καθὼς καὶ ἡ ψῆφος τῆς μεγάλης
 ἀγιοσύνης σου παρεκελεύετο, τίς ἢ χρεῖα πολλῶν τῶν λόγων; Εἰ-
 ποίειν γὰρ ἂν καὶ αὐταί, κἂν εἰ μὴ σφόδρα θέλοιν.

10 Ἄλλ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος, οὐκ ἀπορῶν πῶς χρήσομαι
 τῶν εἰδότεων τοῖς πράγμασιν, ἀπορῶ τίσι χρήσομαι τῶν εἰδότεων τὰ
 πράγματα. Τοῖς ὑπὸ τὴν ἐνορίαν τελοῦσι τοῦ ἐπισκόπου ἱερεῖσι καὶ
 λαϊκοῖς; Καὶ τίς ὁ ἐκείνων ἀκουσόμενος ἐνταῦθα; Ἄλλὰ τοῖς ἀρ-
 χιερεῖσιν; Ἄλλ' οἱ αὐτοὶ σύνήγοροι τῷ ἐπισκόπῳ καὶ δικασταὶ καὶ
 15 ἐξετασταὶ, μᾶλλον δὲ, τό γε ἀληθέστερον εἰπεῖν, δικολόγοι καὶ με-
 σῖται καὶ διαλλακταί, καὶ τί μὲν οὐ λέγοντες ὑπὲρ ἐκείνου, τί δὲ
 οὐ πράττοντες; Οὐ μίαν τούτους εἶχεν οἰκίαν; Οὐχ ὁ Παλαιῶν Πα-
 τρῶν ἐν ἐτέροις ἀεὶ φροντιστηρίοις τοῖς ἐν τῷ Μυζηθρᾷ καταλύων,
 ὅτε ἐκεῖσε παρεγίνετο, τηνικαῦτα ὅτε καὶ δὴ ἐμελλεν ἡ ἐξέτασις
 20 γίνεσθαι, παρὰ τῷ ἐπισκόπῳ καὶ κατέλυσεν, σύμπλους καὶ συνέστιος
 ὧν ἐκείνῳ τὰ πάντα; Τί δὲ ὁ Λακεδαιμονίας; Διέλιπεν ἡμέρα ἢ ὥρα
 ἢ καὶ νύξ σχεδὸν μὴ περισυνάγων τὸν ἐπίσκοπον ἑαυτῷ, ταῦθ' ὑπὲρ
 ἐκείνου καὶ λέγων καὶ πράττων καὶ συμβουλευὼν αὐτῷ; Οὕτω ποι-
 οῦσιν οἱ ἐξετασταὶ οἱ νόμιμοι καὶ κανονικοὶ, καὶ μάλιστα οἱ ἀρχιε-
 25 ρεῖς; Ἄλλὰ μὴν διὰ τοὺς τοιοῦτους ὄρισαν ἡ ἀγία σύνοδος ἢ ἐν
 Καρθαγένῃ καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι τὰς ἐγκληματικὰς ἐξετάσεις τῶν ἐπι-
 σκόπων ὑπὸ δυοκαίδεκα ἀρχιερέων γίνεσθαι, ἐνὸς δὲ καὶ μόνου ἐν-
 δέοντος ἀκύρους εἶναι. Καὶ μὴν οὐκ οἶδεν ὁ Λακεδαιμονίας, οὐκ οἶ-
 δεν εἰς οἶον βόθρον ὀρύξας ἐπέπεσεν, ἀλλ' εἴσεται σὺν θεῷ διαταχέως
 30 ἐλευσομένου μου αὐτόθι. Ὁ δὲ λόγος ἐχέτω τῆς προκειμένης ἀκο-
 λουθίας. Καὶ τρεῖς ἡμέρας ἀντέχων ὅπως γένηται ἡ ἐξέτασις τοπι-
 κῶς καὶ σχεδὸν εἰπεῖν παραιτούμενος, βιαζομένων ἐκείνων, τοῦ Λα-
 κεδαιμονίας δὲ μᾶλλον αὐτὸς γὰρ, αὐτὸς ὁ πάντων αἴτιος μηδαμῶς

4 ταύτῳ ἔγραψα : ταυτῷ AB 15-16 μεσῖται ἔγραψα : μεσῖται AB 18 Μυ-
 ζηθρᾷ ἔγραψα : μισιθρᾷ AB 21 τὰ πάντα B : ταπάντα A. 22 περισυνά-
 γων AB 23 καὶ λέγων καὶ πράττων B : καὶ πράττων καὶ λέγων A. Αἱ ὀνομα-
 στικαὶ ἀπόλοτοι ἔγραψαν ὁδῶς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως 29 οἶον A :
 ποῖον B διαταχέως. Οὕτως ὁ συγγραφεύς. Ἴδε καὶ κτωτέρῳ σ. 269, 97.

εἶξαντος καὶ μυρίας προφάσεις προβαλλομένου, μήκος ὁδοῦ, τραχύτητα καὶ δυσχέρειαν τόπου, δόκησιν καὶ ὑπέκρισιν ἀλγήματος τοῦ ἰδίου ποδός, ἐπεὶ πάλιν πρὸς ἀναβολὰς χωροῦν τὸ πρᾶγμα ἐώρων, μόλις μὲν, ἐνέδωκα δ' οὖν, δύο μὲν ἐκείνων, τρίτου δ' ἐμοῦ τελοῦντος. Ὅπως μὲν οὖν ἀπήντησαν καὶ τίνα τρόπον τὴν ἐξέτασιν ἐπραξάν καὶ ὅπως σκαιωρήσαντες τοὺς οἰκογενεῖς καὶ οἰκειακοὺς ἐστειλαν τοῦ ἐπισκόπου μετὰ θράσους καὶ ἀπειλῶν εἰς τὴν Μαίτην, ἵνα φέρωσιν οὗτοι τοὺς κατηγοροὺς καὶ ὅπως κοινῇ ἐτάχθη γνώμη, ἵν' ἀπέλθῃ ἀπεσταλμένος παρ' ἡμῶν, ἐκεῖνοι δ' ἐπραξάν κἂν τούτῳ τὸ ἐναντίον καὶ ὅσα ἠπέλιθσαν οἱ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ ἐγκαλοῦντος καὶ συνέχεον καὶ ἐτάραξαν καὶ ὅτι ἀπὸ τῶν πολλῶν ὀλίγοι τινὲς ἦσαν τῶν κατηγορῶν, ἐροῦσι τοῦτο πολλοὶ, καὶ ἐροῦσι καλῶς, κἂν οἱ ἀρχιερεῖς ἀρνήσωνται ταῦτα, καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ παραστήσει καὶ δεῖξει σαφῶς. Ἴσως δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ γραμματίου, ἐν ᾧ κατεγράφησαν τὰ μερικῶς κατὰ τοῦ ἐπισκόπου δῆθεν λαληθέντα ἐγκληματικὰ κεφάλαια, εἶπερ καὶ προσεκόμισε τοῦτο τῇ μεγάλῃ ἀγιωσύνῃ σου ὁ καλὸς Λακεδαιμονίας, ἐκεῖνο λέγω ὅποσον ἔγραφεν ὁ ἐκείνου χαρτοφύλαξ, ὅπερ καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἐν τῇ ἀναφορικῇ ἡμῶν γραφῇ καταγράψαι, τοῦτο εἰπόντες, ὅτι καὶ τοῦτο ἐμφανισθήσεται καὶ αὐτὸς ἀπὸ στόματος εἰς πλάτος διηγήσεται. Τί μὲν οὖν εἶπεν, αὐτὸς ταχ' ἂν εἰδῆται μᾶλλον μετὰ τῶν ἀκουσάντων. Πλὴν ἀπὸ τῆς τιμίας γραφῆς τῆς μεγάλῃς ἀγιωσύνης σου εἰκάζω μὴδὲν αὐτὸν εἰπεῖν ὑγιές. Καὶ ταῦτα δὲ, εἴ τι καὶ λέλεσται πρὸς αὐτοῦ, συνωδὰ πᾶσιν οἷς ἐπραττεν εἶναι δοκεῖ. Καὶ θαυμαστὸν οὐδέν. Θαυμαστὸν μὲν οὖν ἦν ἂν μᾶλλον, εἰ ἄλλως ἐφθέγγατο, ὅπερ ἀπάδον ἂν ἦν τῶν τε τρόπων τῆς τε ἐξ ἔθους αὐτοῦ μακρᾶς συνηθείας καὶ προαιρέσεως. Εἶτα αὐτὸς μὲν κατεβόα καὶ καταβόα μέχρι τοῦ νῦν, καὶ μεγίστοις χαλεποῖς καὶ λυπηροῖς περιέβαλε τὸν χαρτοφύλακα τῆς κατ' αὐτὸν ἀγιωτάτης ἐκκλησίας, καὶ οὕτω μέχρι τοῦ νῦν ἐνέδωκεν ἐν τῇ συλλειτουργίᾳ οἱ, καὶ ταῦτα συνοδικῶς ἀπεκδυσσάμενου τὸ παρ' ἐκείνου λαληθὲν ἐγκλημα κατ' αὐτοῦ,

1 εἶξαντος ἔγραφα: εἶξαντος AB 4 τρίτου δ' ἐμοῦ τελοῦντος B: τρίτου δ' ἐμοῦ τελοῦντος ἂν τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ ῥα διὰ παρακρημπτικοῦ σημείου τρίτος δ' ἦν ἐγὼ A 6 σκαιωρήσαντες. Ἴδε σκαιωρία κατωτέρω σ. 270, 10-11 καὶ παρὰ *Lampinos* *Echtesis Chonica*. Ἐν Λονδίνῳ (Methuen and C^o). 1902 σ. 110. 8 κοινῇ ἔγραφα: κοινῇ AB 11 δεῖ B: δεῖ ὡς περ εἶτα ἐτεγράφητος τοῦ ὡς περ A 20 εἶπεν ἐπομένου κενῶ δύο γραμμάτων μετὰ τελευταίας διὰ τῆς πρότερον γραφείσης λέξεως B: εἶπεν ἂν A 25 ἀπάδον ἔγραφα: ἀπάδον AB 27 περιέβαλε B: κατέβαλε A 28 αὐτὸν A: αὐτοῦ B

ὅποιον οὐδὲ ἶχνος ἦν ἐγκλήματος· οὔτε γὰρ ὄλως ἱεροτελεστία προέδη τις ἐπ' ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ ἡ παῖς ἐπταετῆς οὐπω ἦν. "Ὁ δὲ κατέπραξεν ὁ ἐπίσκοπος ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἀνεψιᾷ, χρόνων οὕση πλεον ἢ πεντεκκίδεκα καὶ ἱεροτελεστίας τελείας ἐπ' αὐτῇ προβάσσης, οὕτω τὰ 5 μὲν συνεκάλυψε, τὰ δὲ συνέπραξεν, ὥστε τὸν τὰ παράνομα δράσαντα, ὡς θειοὶ νόμοι καὶ ἱεροὶ κανόνες, ἀντι ποινῆς καὶ κολάσεως τιμῶν καὶ γερῶν ἀξιοθῆναι. Τοσαῦτον ἀντέστραπται τῷ καλῷ τούτῳ ποιμένι τὰ πράγματα, ὥστε τοὺς μὲν οὐδὲν ἡδίκηκότας ἀπεσχισμένους καὶ καταδεδικασμένους ἔχειν, καὶ ταῦτα πολλάκις τιμῆαις γραφαῖς τῆς μεγά- 10 λης ἀγιωσύνης σου παρακελευομένης μηδὲν ἐνοχλεῖν τοὺς μηδὲν ἀδικούντας ἀδίκως. Ὁ δ' οὐκ ὀλιγάκις ὑπακούσας μέχρι τοῦ νῦν φαίνεται, ἀλλὰ καὶ τὴν πράξιν μᾶλλον ἀνέτρεψεν ἐκείνην ἣν ἐκύρωσεν ἡ μεγάλη ἀγιωσύνη σου μετὰ τῆς περὶ αὐτὴν θείας καὶ ἱερᾶς συνόδου, καὶ τὸν ἐνομον γάμον ἐκεῖνον εὐθὺς ἐλθὼν τριηκοῦτα διέ- 15 λυσε καὶ γυναικὶ συνῆψεν ἑτέρα τὸν ἄνδρα, μηδὲν ὑπεστειλάμενος, μήτε τῆς ἱερᾶς καὶ θείας κορυφῆς τὴν εὐλογον καὶ δικαίαν περὶ τούτων ἀπόφασιν, μήτε μὴν τὴν συνοδικὴν διάγνωσιν, τοὺς δὲ παρανόμους καὶ πρὸς ἀνατροπὴν τῶν θείων καὶ ἱερῶν χωροῦντας κανόνων πειρασθαι περιθάλλειν καὶ περικαλύπτειν καὶ συσκιάζειν, μᾶλλον δὲ 20 καὶ συνδικαστρέφειν ἐκεῖνοις τούτους καὶ αὐτόν.

Ἄλλ' ἔστω ὡς ἐνοχός ἐστιν οἷς ὑπόκειται πᾶσιν ὁ Μαΐνης. Τί δὲ ἡ τοῦ Μαξίμου, ἐκείνου δὴ τοῦ σφόδρα Μαξίμου, ὃν ἴσασι πάντες μᾶλλον ἢ τινα τῶν πάλαι διαβεδοημένων καὶ θρυλουμένων, χειροτονία τοῦ γῆς κεκάλυπται καὶ συγκέχωσται τοῖς καλοῖς τῶν ἀρχιε- 25 ρέων ἐξετασταῖς, τοῖς καὶ δυσὶ λέγω; Καὶ ὁ μὲν ἱερός Λακεδαιμονίας· μέγας γὰρ ὁ ποιῶν καὶ μεταπλάττων τὰ τοικῦτα τὸν Βρεστέγων ἐπίσκοπον τῆς κατ' αὐτὸν ἐκκλησίας, ἀνθρωπον γηραιὸν, ἀπλοῦν ἄκακον, οὐδὲν ἄλλο εἰδόμενα εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον, ὅτι ἐχειροτόνησέ τινα, καὶ 30 ταῦτα προτροπῇ τοῦ τότε Θαυμακοῦ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Καρυουπό-

2 τίς ἔγραψα: τίς AB 3 αὐτοῦ ἔγραψα: αὐτοῦ AB 6 τιμῶν A: τιμῆς κατὰ νεωτέραν διόρθωσιν ὡχρτέρω μέλανι ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος τιμῶν B 10 τοὺς μηδὲν A: τοῖς μηδὲν νεωτέρῳ γραφῇ καὶ ὡχρτέρω μέλανι ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος τοῦς μηδὲν B 21 ἐνοχός ἐστιν ἔγραψα: ἐνοχος ἐστιν AB 23 ἢ τινα ἔγραψα: ἢ τινα AB θρυλουμένων ἔγραψα: θρυλλουμένων AB 29 ἐχειροτόνησέ τινα ἔγραψα: ἐχειροτόνησε τινα AB 30 Καρυουπόλειος ἔγραψα: καρυιπόλειος AB, ἐν δὲ τῷ A μετὰ τοῦτο ἡ λέξις μαρτυρίᾳ περιγεγραμμένη ἄνωθεν

λεως, καὶ οὐδ' ἦν τὸ τοῦ χειροτονηθέντος ἐπιτίμιον μέγιστον καὶ οἶον
 τὸ τοῦ Μάξιμου, μᾶλλον δὲ οὐδὲ τὸ πολλοστὸν τῶν ἐκείνου ἐγκλη-
 μάτων, τὸν μὲν ταλαίπωρον ἐκείνον ἐπίσκοπον ἀργίᾳ καθυπέβαλεν,
 εἶτα συνεχώρησε τὸ δ' ἕπως καὶ τίνι τρόπῳ αὐτὸς ἂν εἰδείη μᾶλλον
 καὶ μετ' αὐτοῦ ἐξακόσιοι· ἀλλ' ὅμως αὐτῷ πάλιν παρεσκεύασεν, ὥστε, ὁ
 μηδεμιᾶς ἐξενεχθείσης συνοδικῆς ἀποφάσεως νομίμου καὶ κανονικῆς
 μὴ ὅτι γε ἀρχιερέων δώδεκα, ἀλλ' οὐδ' ἐλαττόνων, θανάτων ἰδιώτης ὁ
 ταπεινὸς ἐκείνος ἐπίσκοπος ἐτάφη. Ὁ δὲ τὸν Μάξιμον χειροτονήσας
 ὄσιος καὶ δίκαιος καὶ γερωῶν πολλῶν ἄξιος. Οὕτω γὰρ δοκεῖ τῷ καλῷ
 Λακεδαιμονίας, τῷ ζηλωτῇ τῆς εὐσεβείας καὶ τῶν ὀρθῶν δογμάτων 10
 τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ νόμων προασπιστῇ. Ἄλλ'
 εἰ μὲν ὁ Μάξιμος ἱερεὺς, τοῦτο δὲ πολλοῦ ἂν ἐκείνος πρίατο καὶ ὁ
 χειροτονήσας ἐπίσκοπος· εἰ δ' ἐκείνος μὲν, οὐδ' ἂν εἰ τι καὶ γένοιτο,
 τῷ τῶν ἱερωμένων ἐγγραφήσεται χορῶ, πῶς ὁ χειροτονήσας τῷ τῶν
 ἐπισκόπων ;

15

Ἄλλὰ περὶ μὲν τούτων ἄλλοις. Περὶ δὲ τετραγαμιῶν καὶ συνοικεσιῶν
 παρανόμων, κεκωλυμένων λέγω, καὶ πάντη κεκωλυμένων παρὰ τῶν
 θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων, καὶ χρηματικῶν ἀγωγῶν μυρίων ἐξετα-
 σθήσεται καὶ δειχθήσεται ταῦτα πάντα κανονικῶς καὶ νομίμως, συν-
 αιρομένου θεοῦ. Ἄ δὲ σκόπτων καὶ κατονειδίξων ἡμᾶς διὰ τῆς τι- 20
 μίας σου παρακελεύῃ γραφῆς τίς ὁ εἰπὼν ; ἐμοῦ ποῦ τελούντος ; Τί-
 νες οἱ καθ' ἡμῶν μαρτυρήσαντες ταῦτα καὶ πότε καὶ ποῦ καὶ τίνων
 ἔμπροσθεν, ὡς ἐγὼ τῶν τοῦ ἐπισκόπου εἰσοδημάτων ἢ κτηματικῶν ἢ
 καὶ ἀερικῶν ἔλαβόν τι μέχρι καὶ ἐνὸς ὄβολου καὶ ὡς ἐκείνω μὲν ἦν
 ἐξ ἔθους λαμβάνειν ἐτησίως κανονικοῦ χάριν ἐλαίου λίτραν μίαν, αὐ- 25
 τὸν δ' ὑπετύπωσα λαμβάνειν κοκκία ἕξ, καὶ ποῦ τοῦτο ἦν ἐν πάσῃ
 τῇ ἐπαρχίᾳ Μαθίης ; Ὅκτῶ κοκκία ἦν ἐξ ἔθους ἕκαστον ἱερέα διδόν-
 ναι κατ' ἔτος χάριν κανονικοῦ, καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἀδίκῃ γνώμῃ καὶ
 πλεονεκτικῇ καὶ βίᾳ μᾶλλον καὶ δυναστείᾳ ἐλάμβανεν ἀπ' ἐκάστου
 τῶν ἱερέων ἀνὰ λίτραν μίαν ἔλαιον, ὅπερ ἐκείσε τοπικῶς εἰκοσιτεσ- 30
 σάρων κοκκίων τὸ ἔλαττον ἐτιμάτο καὶ ἦν τριπλάσιον τοῦ νενομισμέ-

1-3 καὶ οἶον—ἐγκλημάτων ἐν τῷ κειμένῳ B : ἐν τῇ ᾠφ. διὰ παραπεμπτικοῦ
 σημείου A B ἀργίᾳ ἔγραφα : ἀργεία AB καθυπέβαλεν B : καθυπέβαλλεν B
 5 ἑξακόσιοι B : τριακόσιοι A 6 μηδεμιᾶς B : μηδὲ μιᾶς B 11 προασπι-
 στή A : προδοπιστή B 20 κατονειδίξων A : κατονειδίξων B 24 ἔλαβόν τι
 ἔγραφα : ἔλαβον τί AB 26 κοκκία ἔγραφα : κοκία AB ὁμοίως καὶ κατωτέ-
 ρω ἐν πάσῃς ταῖς πτώσεσι ἕξ ἔγραφα : 5' AB 27 ἐξ ἔθους A : ἐξέ-
 θους B 30 ἀνὰ λίτραν B : ἀναλίτραν A 30-31 εἰκοσιτεσσάρων ἔγραφα : κῶ AB

νου. Περὶ οὗ καὶ πολλὰ καταδοήσαντες οἱ ἱερεῖς ἀντὶ ὧν ἐλάμβανον κοκκίων ὀκτὼ πρότερον οἱ πρὸ αὐτοῦ πάντες ἐπίσκοποι ἐποιήσαμεν ἵνα λαμβάνη ἀφ' ἐκάστου κοκκία δώδεκα. Καὶ τοῦτο δὴ τάχα κοι-
 νῶς ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων πέπρακται, καὶ ἐκεῖνος ἐρρῶσθαι πᾶσι τοῖς
 5 τοιοῦτοις φράσας ἐδασμολόγησεν ἄρτι παρ' ἐκάστου τῶν ἀθλίων ἱε-
 ρέων ἐλαίου ἀνὰ λίτρας πέντε, ἔστι δ' ὧν καὶ πλεόν, καὶ τοῦτο σὺν
 τόκῳ, συναγαγὼν ἀμύθητόν τι χρῆμα ἐλαίου. Ὅπως δὲ σὺν τόκῳ;
 Τὴν λίτραν τοῦ ἐλαίου ἐποίησεν κοκκία εἰκοσιτέσσαρα, καὶ ἀπῆται, ὥσπερ
 οἱ ἔμποροι οἱ πρὸ καιροῦ τινος ἱκανοῦ τοῖς πένησι δανείζοντες, κατὰ
 10 δὴ τὸ σύνηθες τοῦτο πρόχρεων τὴν λίτραν τοῦ ἐλαίου ἀνὰ κοκκία
 δώδεκα. Οὕτω γὰρ τοῖς προκαταβάλλουσιν ἔτους ἑνὸς ὠνεῖται τοῖς
 ἐμπόροις, ὅπερ ἐστὶ τόκος πάντων βαρύτερος καὶ τοῖς πολιτικοῖς νό-
 μοις σχεδὸν ἀπηγορευμένος. Οὕτω καὶ ὁ ποιμὴν τῆς Μαίνης ἐτοκο-
 γλύφει, μᾶλλον δὲ καὶ τόκους τόκων ἐλάμβανεν, ὥσπερ δὴ καὶ ἀπο-
 δειχθήσεται.

Ἄλλὰ τί ταῦτα πρὸς τὰ λοιπὰ κατορθώματα τοῦ ἀνδρός, οἷον βίων
 ἀρπαγὰς καὶ πνευματικῶν δαρμοῦς γηραιῶν κατὰ γῆς ἐρριμμένων
 οἰκεία χειρὶ τοῦ καλοῦ ἐπισκόπου καὶ ἀπὸ τῆς πολλῆς τύψεως καὶ
 κόπρων ἐκκρίσεως ἐπακολουθησάσης; Καὶ τί ἂν τις καταλέγοι πάντα,
 20 παραλόγους ἀφορισμοὺς καὶ θείων καὶ ἱερῶν ναῶν κατὰ τὴν ἀγίαν
 καὶ μεγάλην τεσσαρακοστὴν κλείσεις καὶ κωλύσεις ἀγιασμάτων ὧν
 ἀπολαμβάνουσι Χριστιανοὶ ἀγιαζόμενοι καὶ ἄλλ' ἄττα μυρία, ἔτι δὲ
 καὶ ἀργίας ἱερέων ἀδίκους καὶ ἀφορισμοὺς παραλόγους, ὡς ἂν χρη-
 ματίζηται παρὰ πάντων; Ὑπὲρ χιλιάδας πέντε ἦσαν ὑπέρπυρα οἱ
 25 κατ' αὐτοῦ ἐγκαλοῦντες, ὅσοι δὴ καὶ ἐνεκάλεσαν ἀδικηθέντες ἐκεῖνη.
 Ἀφ' ὧν μόλις ἠδυνήθην αὐτὸς καὶ ἐδικαίωσα χήρα μὲν μιᾶ ταλαι-
 πώρῳ, καὶ ἐπανεστράφησαν πρὸς ἐκείνην παρ' αὐτοῦ, κάκεινα σὺν
 βία, ἐνώτια ὑπερπύρων τεσσαράκοντα καὶ ἄλλοις τισὶν ἄλλα τινὰ
 ὀλίγα καὶ μερικά· τὰ δὲ πάντα χανδὸν κατέπιεν ὡς ὁ ἀκόρεστος
 30 Ἄδης, καὶ κατὰ τὸν αἰσώπειον μῦθον εἰσιόντων μὲν εἶδομεν ἴχνη
 πολλὰ, ἐξιόντος δὲ οὐδενός. Οὐκ οἶδα σὺν ἐὰν λέγῃ, ὅτι ταῦτα ἔλα-
 βον ἐγὼ ὅσα ἠδυνήθην καὶ ἀπέσπασα αὐτοῦ. Καὶ μὴν εἰσὶν οἱ ἀνθρω-

8 δώδεκα ἔγραψα: $\bar{\iota}\beta$ AB 6 πέντε ἔγραψα: $\bar{\epsilon}$ AB 8 εἰκοσιτέσσαρα
 ἔγραψα: $\kappa\delta$ AB 10-11 ἀνὰ κοκκία δώδεκα ἔγραψα: ἀνακοκία $\bar{\iota}\beta$ AB
 12 ὅπερ ἐστὶ ἔγραψα: ὅπερ ἐστὶ AB 17 ἐρριμμένων A: ἐρριμένων B
 22 ἄττα ἔγραψα: ἄττα AB 28 τεσσαράκοντα ἔγραψα: μ AB 32 μὴν
 εἰσὶν ἔγραψα: μὴν εἰσὶν AB

ποι·καὶ ζῶσιν οὐς ἐδικαίωσα καὶ ἔλαβον ἐκεῖνοι ταῦτα· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ζῶσιν ἀεὶ καταβαῶντες, καὶ τὸ δὴ μείζον, ὅτι, ἀπορήσαντες ὁ τε τῶν ἱερωμένων χορὸς καὶ ὁ τῶν Μανιατῶν δῆμος τῷ ἐπισκόπῳ ἐνεκάλεσαν εἰς τὸν ἅγιόν μοι αὐθέντην καὶ βασιλέα. Περὶ δὲ τῶν ἱερέων, παρακελεύη γάρ καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων κατονειδίζων, ὁ ἡμᾶς, δύο καὶ μόνον ἀργία καθυπέβαλον, οἱ καὶ τούτῳ δὴ πάνθ' ὑπε-
 ρετοῦντες ἦσαν ἐκεῖνα τὰ παράνομα, κἂν ἐκεῖνοι, ὀλίγα τῆς ἐμῆς φροντίσαντες ἐντολής, οὐδὲ πρὸς ὀλίγον ὑπήκουσαν, ἀλλ' εὐθύς ἱε-
 ρούργουν. Ἄλλων δὲ τινῶν δύο, ὧν τοῦ μὲν ἔλαβε βοῦν, δι' οὗ γεωρ-
 γῶν ἔζη, παρὰ δὲ τοῦ λοιποῦ ἀργύρεον ἔκπωμα δανειακῶς εἰς χρη- 10
 σιν πόσεως αἰτήσας αὐτὸς κατεδυναστεύσε ταῦτα, εἶτα ζητούντων ἀπολαθεῖν τὰ ἴδια καθυπέβαλεν αὐτοὺς ἀργία, οἳ δὴ καὶ πρὸς ἐμὲ ἔλθόντες πρὸ χρόνων ἤδη τριῶν καὶ ἔγκλησιν κατ' αὐτοῦ ποιησά-
 μενοι, ἐπειδὴ διαμνηθεὶς οὐκ ἀπήντησε καὶ ἄπαξ καὶ πολλάκις, καθὼς εἴρηται κατ' ἀρχάς, οὗτοι μὲν ὡς προσήκε λύσεως ἔτυχον, ἐξ 15
 αὐτοῦ δὲ τοῦ ἐπισκόπου καταδικασθέντος μόλις μετὰ δύο χρόνους ἐδόθη τῷ ἐνὶ τῶν ἱερέων ἢ τοῦ σκεύους τιμῇ, ὁ δὲ βοῦς κατεπόθη μετὰ καὶ τῶν ἐτέρων πάντων.

Ἄλλὰ τὰ μὲν ἐκεῖνου ἴσως ἐπιλείψει με ὁ χρόνος λέγοντα καὶ γρά-
 φοντα. Ὅτι δὲ ἠδίκησε τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰ μέγιστα ἠδίκησεν ὁ κα- 20
 λὸς Λακεδαιμονίας, εἰπὼν ὡς τὰ κατὰ τοῦ ἐπισκόπου λαληθέντα πυρὶ παρεδόθησαν, εἶπον ἂν ἐν καιρῷ τὸ τοῦ Προφήτου Ἄλλ' ἀφείσθω τῆς τοῦ ἀρχιερέως στολῆς αἰδοί. Αὐτὰ δὲ τὰ πράγματα ἐλέγξει του-
 τον σαφῶς, ἀπερικαλύπτῳ προσώπῳ περικαλύφαντα τὴν ἀλήθειαν. Ὅθεν καὶ διὰ τὸ ταχύτερον τὴν ἀλήθειαν φανῆναι τοῦ ἀνδρὸς στέλλω 25
 τὰ τοῖς γράμμασι τῶν ἐγκλητευσάντων ἴσα καὶ ὅμοια· ἐλεύσονται δὲ καὶ τὰ πρωτότυπα μετ' ἐμοῦ σὺν θεῷ καὶ διαταχέως. Ἐκεῖνο δὲ τὸ γραμμάτιον παρεδόθη καὶ μόνον πυρὶ, καὶ τοῦτο τῇ πολλῇ βίᾳ καὶ παρακλήσει τῶν ἀρχιερέων καὶ τῇ πρὸς ἐμὲ συνεχῆ αὐτῶν ἐπελεύσει δι' αὐτὸ, ὅπερ οἰκειόχειρον τοῦ ἐπισκόπου πρὸς τὴν ἴδιαν αὐτοῦ ἀνε- 30
 ψιάν, λεγόντων δὲ δὴ καὶ ἔλεγον, ὡς τὸ μέγα καὶ ἱερὸν τῶν ἐπισκό-
 πων σχῆμα μὴ γενέσθαι κατάπτυστον οὕτω δὴ καὶ καταγέλαστον παρὰ τῶν ἀκούοντων καὶ βλέπόντων.

2-4 καὶ τὸ δὴ μείζον — βασιλέα ἐν τῷ κειμένῳ B : πρόσθετα ἐν τῷ φθ' διὰ παρχπεμπτικῶν σημείων A 6 καθυπέβαλον A : καθυπέβαλλον B 12 ἀργία ἔγραψα : ἀργεία AB 15 κατ' ἀρχάς ἔγραψα : καταρχάς AB 15-16 ἐξ αὐτοῦ A : ἐξ αὐτοῦ B 27 καὶ μετὰ τὸ θεῷ A : λείπει B διαταχέως ἴσα καὶ ἀνωτέρω σ. 264,29.

Ε.Σ. ΔΕΛΤΑΚ.Τ.Π
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Ἄλλὰ τὰ τοιαῦτα σιωπῇ καὶ λήθης παραπεμπτέον βυθοῖς, εἰ γε καὶ οὔτε προφανῆ πάντῃ οὔτε μὴν ἀκίβδηλα καὶ ἀμώμητα. Ὡς δὲ καὶ τοῦτο κἂν τοῖς ἱεροῖς μοι διορίξῃ γράμμασιν, ὅτι κατηγόρησα τοῦ ἐπισκόπου, καὶ ὡς ἐχρῆν, εἰ μὲν λύπη τινὶ καὶ ἀψιμαχίᾳ· αὕτη γὰρ ἢ
 5 φωνῇ, αὕτη καὶ τίνος ἐστὶν ἔγνων· οὔτε διημερευσαί μοι τὴν πρὸς ἐκείνον ὀργὴν κατὰ τὴν δεσποτικὴν καὶ θεῖαν ἐντολὴν, ἀλλ' εὐθύς λυσαί ταύτην, εἰ δὲ καλῶς καὶ δικαίως ἔγνων τὰ κατ' ἐκείνου λαληθέντα, μὴ σιωπᾶν, ἀλλ' ἀνθίστασθαι καὶ διεγερθῆναι ὑπὲρ τῶν τῆς Χριστοῦ ἁγίας ἐκκλησίας ἱερῶν κανόνων καὶ νόμων, τοῦτό φημι, ὡς
 10 ἂ μὲν ὑβρίσει καὶ κατεῖπεν ἐμοῦ καὶ ὄσους δόλους ἔραψε καὶ σκαιωρίας καὶ ὄσα γράφων καὶ διαβάλλων πανταχοῦ ποιεῖ, καὶ ἄρτι πλέον, ἅτε καιροῦ δραξάμενος καὶ τὴν τῆς ἐμῆς ἐκκλησίας ἐπισκοπὴν ὑπὸ ἐτέραν ποιήσας ἐνορίαν, ὡς οὗτος αὐτὸς βρενθυόμενος καὶ ὑπεραιρόμενος λέγει καὶ πράττει, καὶ ἀφείθησαν καὶ ἀφίενται πρὸς ἐμοῦ τούτῳ,
 15 καὶ μὴ δῶν Κύριος ὁ θεὸς αὐτῷ τινὰ τούτων ἀμοιβῆν, κἂν ἔτι πολλῶν τούτων λαλῇ καὶ καταδοῇ καὶ διαβάλλῃ με χεῖρω. Ἄ δὲ πρὸς ἀνατροπὴν τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων καὶ νόμων καὶ τῆς τούτων ἀκριθείας, σὺν οἷς καὶ ἡ εὐσέβεια, ὥσπερ δὴ τῷ μεγάλῳ πατρὶ καὶ διδασκάλῳ κανονίζεται Κυρίλλῳ, ἅτινα δὴ καὶ πέπραχεν ὁ ἐπίσκοπος
 20 παρὰ τοὺς θεοὺς καὶ ἱεροὺς κανόνας, ἔχω ἀεὶ ἄκυρα καὶ ἀσυγχώρητα, ἐπεὶ εὖρον αὐτὰ σαφῶς γεγονότα. Οὐδὲ γὰρ εἰσι κεκρυμμένα, ὡς ἐλέγχων δεῖσθαι καὶ κατηγόρων, αὐτὰ δὲ ταῦτα καθ' αὐτὰ βοᾷ ὡς πεπραγμένα. Ὅσα δ' εἰσὶν ὑπὸ ἐξέτασιν λεγέσθων οἱ κατήγοροι ταῦτα καὶ δεικνύτωσαν. Καὶ ἂ μὲν οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ περὶ πάντων αὐτῶν
 25 κανόνες καὶ οἱ φιλευσεβεῖς διορίζονται νόμοι καὶ καθ' ἕναστον τῶν παραβεβιασμένων τὴν οἴαν ἀπὸ τούτων παραδηλοῦσι ποινὴν οὐ τελέγειν οὔτε γράφειν προσήκει μοι καλῶς εἰδυῖα καὶ στηριζούση τὰ τοιαῦτα, μᾶλλον δὲ σχεδὸν καὶ νομοθετούση περὶ τούτων τῇ μεγάλῃ ἁγιωσύνῃ σου. Ταῦτά δὲ καὶ αὐτὸς φρονῶ, καὶ τοῦτό φημι, ὅτι, κἂν
 30 ὅστισοῦν ἐπιτάτῃ, κἂν δέῃ με ἀποθανεῖν, οὐδέν τι τούτων τοῖς ἐπιχειροῦσι καταλύειν παραχωρήσω κἂν τὸ σμικρότατον, ἀλλὰ τό γ' ἐμὸν σὺν θεῷ μέχρι τέλους περὶ τῶν τοιούτων τηρήσω.

3 διορίξῃ γράμμασιν ἔγραψα· διορίξῃ γράμμασι B : γράμμασι διορίξῃ A

4 ἀψιμαχίᾳ ἔγραψα : ἀψιμαχία AB 8 ἀνθίστασθαι B : ἐρίστασθαι ἐν τῷ κειμένῳ, ἀλλ' ἐν τῇ ψα ἀτελής ἢ διόρθωσις ἀνθί A 10-11 σκαιωρίας. Ἴδε ἀνωτέρω σ. 265,6

15 τινὰ ἔγραψα : τινὰ AB 27 εἰδυῖα B : εἰδυῖα A

28 νομοθετούση A : νομοθετούση B 29 σου B : λέπει A ταῦτο φημι ἔγραψα : τοῦτο φημι AB

Καὶ μὴν περὶ τοῦ λόγου τοῦ κατηγόρου, ὡς ἄλλως ἐγὼ κατηγόρησα τοῦ κατηγόρου, τίς ὁ τοῦθ' ὑπορούξας, μᾶλλον δὲ συρράψας; Ἐκεῖνος ἦν ὃς ἐσπούδαζε καὶ ἐνταῦθα τοῦτο κατεργάσασθαι ὀδερῶς, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθη οὐδ' ἔτι δυναθεῖται ποτε. Κατηγόρων δὲ ὄντων τοσούτων, ὧν καὶ τὰ ἔγγραφα ὄγλα, εἰ καὶ αὐτοὶ μὴ παρήσαν, πῶς ἐγὼ ἢ κατήγορος; τίνων ἀφανῶν πραγμάτων συστάσεις νομίμου θεομένων καὶ μαρτύρων; Οὐκ αὐτὰ γεγονότα βοᾷ τὰ πράγματα, εἰ μὴ τις καὶ τὸν ἐπιτιμῶντα τοῖς παραχαράττουσι τὴν εὐσέδειαν καὶ ὅ τι μάλιστα ἀνθιστάμενον καὶ τῆς ἀληθείας ὑπεραγωνιζόμενον ὡς κατήγορον ἐγγραφήναι προστάξει ἢ καὶ τὸν δικαστὴν εἰσαγωγίμιον ἐρεῖ τὸν στεφάνων καὶ γερῶν ἄξιον; Ἄλλ' οὐκ ἐρεῖ τις τῶν πάντων, εἶδα καλῶς.

Ταῦτα μὲν οὖν πάντα γέγραφα τῇ μεγάλῃ ἀγιωσύνῃ σου καὶ ἀνινεγκα κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον μετὰ τῶν βενετικῶν κατέργων τὰ κακῶς προβάντα πάντα καὶ οὐδόλως νομίμως καὶ δικαίως καὶ κανονικῶς ἐν τῇ τοῦ ἐπισκόπου δῆθεν ἐξετάσει γεγονότα, ἀλλὰ συσκιασθέντα παντὶ τρόπῳ καὶ πάσῃ μηχανῇ. Οὐκ εἶδα δὲ μόνον εἰ καὶ ῥαδιουργία τις ἐγένετο, ὡς περὶ δὴ κὰν τοῖς ἄλλοις, καὶ οὐκ ἔφθασε τὰ ἰδιά μου γράμματα πρὸς τὴν μεγάλην ἀγιωσύνην σου, ὅπερ ἔχω καὶ εἰκάσαι διὰ τὸ μηδεμίαν ἐκείνων ἀπολογία πρὸς ἐμὲ διὰ τιμίας σου γραφῆς γενέσθαι. Ὡν ἔτι τὰ σχέδια περισωζομένων τούτοις ἄρτι στέλλω 20 τὰ ἴσα μετὰ τῶν ἄλλων πάντων, ἃ δὴ καὶ γένοιτο σῆμα καὶ ἀνελλιπὴ κομισθῆναι, ὅπως εἰδῆ ἀκριβῶς ἢ μεγάλη ἀγιωσύνη σου εἶα δὴ τὰ τοιαῦτα καὶ τοὺς φανακίσαντας αὐτὴν λόγοις ἀπατηλοῖς καὶ παρακαχαραγμένοις. Αὐτὸς μὲν οὖν ἐμμένων ἀεὶ τῇ φίλῃ καὶ διαθέσει τῆς μεγάλης ἀγιωσύνης σου καὶ τῷ πρὸς αὐτὴν ἐμοῦ χρεῖε σχεδὸν καὶ 25 ἀπαραιτήτῳ, οὔτε πρῶτον τὴν τοῦ ἐπισκόπου ἀργίαν, οὔτε πάλιν τὴν ἐκ τρίτου, μεθ' ὃ εὐλόγως ἐγὼ αὐτὸν ἤργησα, συγχώρησιν, οὔτε τὴν ἐξέτασιν ἦν ὄρισας ὅπως γένηται, οὔτε νῦν τὴν ἐκείνου ἀθώωσιν καὶ τὸν κατ' ἐμοῦ ὡς ἀδικούντιος θρίαμβον, οὔτε τὸ τελευταῖον, ὅτι ἀφείλες καὶ τὴν ἐπισκοπὴν, ἣν ἔχουσα νέμεται ἢ κατ' ἐμὲ ἐκκλησίαι σχεδὸν 30 πεντακοσίους χρόνους διὰ τε χρυσοβούλλων καὶ σιγίλλων καὶ

2 ὑπορούξας ἔγραφα : ὑπορούξας AB 11 τις B : τίς A 13 Ἰούλιον ἔγραφα : ἰούλιον AB 14 πάντα ἐν τῇ κειμένῳ κατὰ συνέχειαν A : πρόσθετον ἀνωθεν ὠχροτέρῳ μέλανι B 17 τις ἔγραφα : τίς AB 18 καὶ ἐν τῇ κειμένῳ κατὰ συνέχειαν A : πρόσθετον ἀνωθεν B 21 ἀνελλιπὴ A : ἀνελιπῆ B

27 μεθ' ὃ ἔγραφα : μεθὸ AB 31 πεντακοσίους ἔγραφα : φ καὶ ἐν τῇ φε νεωτέρῳ χεῖρι D appos B : φ A

πράξεων συνοδικῶν, οὐδὲ τούτων ὑπολογισάμενος, ἀλλὰ πάντα γεν-
 νικίως ὑπομείνας, ἀναφέρω τῇ μεγάλῃ ἀγιωσύνῃ σου, ὅτι πρὸς ἕν ἑκα-
 στον πάντων καὶ κοινῇ πρὸς πάντα ἔχων δεικνύειν καὶ παριστᾶν νό-
 μιμα καὶ κανονικά δίκαιά μου πολλὰ, πρὸς οὐδένα τῶν πάντων ἕτε-
 ρον εἶπομι' ἂν εἰ μὴ πρὸς μόνην τὴν μεγάλην ἀγιωσύνην σου, τὸν
 καὶ δύναμιν ἔχοντα ἰάσασθαι ταῦτα. Καὶ τοσοῦτον ἐτήρησα τὴν σὴν
 ἐντολήν, καὶ ταῦτα δυνάμενος ἔχειν τὴν ἐμὴν ἐπισκοπὴν, ὥστ' οὐδ'
 ἐδεξάμην τινὰ τῶν ἐκείθεν ἀφικνουμένων καὶ ἀδικουμένων τὰ μέγι-
 στα οὐ μόνον ὡς μητροπολίτης αὐτῶν, ἀλλ' οὐδ' ὡς ἑξάρχος τῆς Πε-
 10 λοποννήσου. Περὶ δὲ τῆς ἀφαιρέσεως τῆς ἐπισκοπῆς τῆς κατ' ἐμὲ
 ἐκκλησίας ἀνενεχθὲν τῷ ἁγίῳ μοι αὐθέντῃ καὶ βασιλεῖ καὶ τῷ ἁγίῳ
 μοι αὐθέντῃ καὶ δεσπότῃ παρὰ τοῦ Κορίνθου, δείξαντος τὰς αὐτοῦ
 τῶν δικαιωμάτων δυνάμεις, ἠναγκάσθη καὶ αὐτὸς καὶ ἔδειξα καὶ ἀνέ-
 φερον πρὸς αὐτοὺς πᾶν ὅπερ εἶχον δίκαιον. Ἔτι δὲ ἀπασχολούμενοι
 15 ὑπὲρ τῆς τῶν Χριστιανῶν συστάσεως ἐν ταῖς ἐκστρατεῖαις οὐδεμίαν
 ἀπόφασιν ἐξήνεγκαν περὶ τούτου. Καὶ, εἰ περ ἐτύγχανον ἐνταῦθα εὐ-
 ρισκόμενοι, προσκυνήσας αὐτοὺς εὐθέως ἂν ἔτρεχον πρὸς τὴν μεγά-
 λην ἀγιωσύνην σου, ὥστε τυχεῖν πάντα ἐκείνα τῆς προσηκούσης ἰά-
 σεως. Πλήν πεποιθὼς ἐπὶ Κύριον ἐλεύσομαι τάχιστα, ταῖς τε ἐμοῖς
 20 δικαιώμασι, νομίμοις καὶ κανονικοῖς οὖσι, θαρρῶν, καὶ διὰ πάντων εὐ-
 λόγοις καὶ πρὸ τούτων τῇ ἀγάπῃ καὶ ἀναδοχῇ τῆς μεγάλης ἀγιω-
 σύνης σου, ὧν οὐδὲν ἰσχυρότερον, καὶ ἢν γένοιτο θᾶπτον ἰδεῖν καὶ
 προσκυνῆσαι, καθὼς αὕτη ἐφίεται.

B'

† Τῆς δεσποτικῆς καὶ θείας καὶ ἱερᾶς εὐαγγελικῆς φωνῆς τοῦ
 25 μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διαπρύσιόν τι καὶ
 ὑψηλὸν τῆς κατὰ τὸν ἄριστον βίον τῶν Χριστιανῶν πολιτείας ὑπα-
 γορευούσης καὶ τέλειον καὶ πᾶσι μὲν, μάλιστα δὲ ταῖς προϊσταμένοις
 τῶν ἐκκλησιῶν, ἃς τῷ ἰδίῳ ἐξηγγόρασεν αἵματι καὶ καθηδραίωσε καὶ
 ἐπωκοδόμησε ταῖς ἀποστολικαῖς διδασκαλίαις καὶ ὑψηγήσῃ, τοὺς

5 εἶπομι' ἂν B : ἐρῶ ταῦτα ἐν τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ φᾶ διὰ παρακεμπτικῶθ
 σημεῖου εἶπομι' ἂν A 6 σὴν ἐν τῷ κειμένῳ κατὰ συνέχειαν A : πρόσθετον
 ἄνωθεν ὠχρότερον μέλανι B 12 αὐτοῦ ἔγραφα : αὐτοῦ AB. 20 διὰ πάν-
 των B : διαπάντων A 28 καθηδραίωσε

εἰρηνοποιούς μακαριζούσης καὶ υἱούς θεοῦ κεκληθῆναι τούτους κατὰ χάριν διδούσης, ἀγαπητὸν ἀνὴρ πᾶσι τοῖς καὶ ὀπωροῦν συνορᾶν δυναμένοις τὰ τοιαῦτα πεῖθεσθαι καλῶς καὶ ὑπέκειν τῇ θείᾳ ταύτῃ νομοθεσίᾳ καὶ μὴ τιθέσθαι αὐτοὺς πρόσκομμα σκανδάλου τισὶ τῶν ἀδελφῶν, ἀλλὰ χαίρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων, τῶν 5 πιστῶν ὁγλα ὁγ, καθὼς ἡ ἀποστολικὴ φησι φωνή, τὸ τῆς εἰρήνης καὶ ὁμονοίας καλὸν πᾶσι τοῖς εὐσεβῶς καὶ ὁσίως ζῆν αἰρουμένοις ἀριδῆλως ὑποδεικνύουσα ἥς οὐδὲν ἐν τῷ βίῳ θεοειδέστερόν τε καὶ ὁσιώτερον. Ἦν καὶ ὁ πάντων σωτὴρ καὶ δημιουργὸς ἐπώνυμον ἑαυτοῦ ἔθετο, ἵνα δι' αὐτῆς πᾶν τὸ ὑποτεταγμένον αὐτῷ καὶ οἰκεῖον συνδήσῃ 10 καὶ συνανυψώσῃ φύλον, τῆς μεγάλης ἐκείνης ἀξίας τευξόμενον ἐν καιρῷ τῷ προσηκόντι, ὁγλα ὁγ τῆς υἰοθεσίας. Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ τινες οὕτω τὰ ὧτα ἐκκεκωφωμένοι τυγχάνουσιν, ὡς εἰ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν ἀκηκοότες ἐχρημάτιζον τοῦ θειοτάτου ἐκείνου μακαρισμοῦ, οὐ μόνον οὐκ ἠρεμοῦσιν, ἀλλὰ καὶ πάντα λίθον, τὸ τοῦ λόγου, κινῶσιν, ὡς ἀν 15 πρόσκομμά τισι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν σκανδάλου γένωνται καὶ τὸ καθ' αὐτοὺς οὐκ ἐλλείπουσιν ὑποκινεῖν καὶ ὑπορύττειν βόθρους κατὰ τοῦ πλησίον, καὶ σπεύρουσιν ἐπ' αὐλακας ἀδικίας τῆς ψυχῆς αὐτῶν, κατὰ τὸν σοφὸν Σιράχ, καὶ ἀροτριῶσι ψεῦδος ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν ὅποιον ὁγ τι καὶ τισι τῶν τοιούτων ἀνδρῶν τῶν καλῶν καὶ γενναίων κατ' ἐ- 20 μοῦ πέπρακται· εἶσι γὰρ ἐκείνων οἱ λέγοντες τιτρώσκουσι μαχαίρᾳ κατὰ τὸ σολομώντειον ἔπος· καὶ οὕτως ἐν τοῖς πανουργήμασιν αὐτῶν παικίλως διανοήθησαν, ὥστε καὶ τὴν ὑψηλοτάτην καὶ μακαριωτάτην τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τοῦ Χριστοῦ μου ἐκκλησίας κορυφὴν καὶ τὴν περὶ αὐτοὺς θείαν καὶ ἱερὰν τῶν ἀρχιερέων ὁμήγουριν ὑπαγαγέσθαι καὶ 25 πρὸς τὰ ἑαυτῶν τῆς διανοίας βουλευμάτα τε καὶ μηχανήματα ὑφελκύσασθαι καὶ ψῆφον, ψῆφον οὐ τὴν τυχοῦσαν, ἐμοῦ καταψηφίσασθαι, δέομαι ὑμῶν, δέομαι τουτωνὶ τῶν λόγων εὐμενῶς ἀκοῦσαί μου καὶ μὴ βραθυμίαν τινὰ μὴδὲ ἀμέλειαν αὐτῶν καταγνῶναι, κἂν εἰς πολὺ μῆκος ὁ τῆς ἀπολογίας λόγος μοι προχωρήσῃ, καθαρῶτατά τε καὶ ἐναργέ- 30 στατα δι' αὐτοῦ τὴν τῶν πραγμάτων ἀκολουθίαν καταναγκασομένου δεικνύειν καὶ ἀπολογεῖσθαι πάντα τὰ μὲν ἱστορικῶς, τὰ δὲ κανονικῶς τε καὶ νομίμως, ἵνα διὰ πάντων ἀναφανῇ τὸ τοῦ ἡμετέρου δικαίου φ. 115^β || καλὸν ἀμετάπτωτόν τε καὶ ἀπαρέγκλιτον. Καὶ εἰ τίνα δὲ κόρον ἡ

6 δηλ^α 12 δηλαδὴ ἐκεῖ τινὲς 13 (καὶ πανταχοῦ ἀλλαχοῦ) μὴδὲ

14 ἐτελοῦν ἐν τῷ καιμένῳ, ἐν δὲ τῇ ῥα Γε ἐχρημάτιζον 14-15 οὐκ

ἠρεμοῦσιν ἐκ τῶν οὐχ ἠρεμοῦσιν 16 πρόσκομμα τισὶ αὐτῶν 17 οὐκέλλει-

πουσιν 22. σολομώντειον αὐτῶν 24. κορυφὴν προστεθειμένου ἀνωθεν

ὄχλον ταῖς θείαις καὶ ἱεραῖς ὑμῶν ἀκοαῖς ὅδε ὁ λόγος ἐπεισαγάγοι ἀν-
 οὔτος μὲν συγγνώμης παρ' ἡμῶν εἰκότως τυγχάνοι ἀν, τοῖς δὲ παρα-
 σκευάσασσι τὰ τοιαῦτα καὶ μετακινήσασιν, εἴ τις ἄρα καὶ γένοιτο δὴ
 πρὸς τοῦ λόγου τοῦδε ἀηδία τε καὶ μακρηγορία, τούτοις ἀναίσθω, οἷ
 5 γε δὴ καὶ ὑπαιτίους ἑαυτοῦς τῶν τοιούτων πραγμάτων καθυπεθά-
 λοντο, κυκεῶνα ὄλον κεράσαντες καὶ ἀναμοχλεύσαντες τὰ πάνυ
 καλῶς καὶ νομίμως καὶ σχεδὸν ἐξ ἀμνημονεύτων τῶν χρόνων βέ-
 βαια καὶ ἐρηρειαμένα τυγχάνοντα.

Ἄλλὰ μὴν, εἴ τι δὴ τῶν περὶ ἐμὲ καὶ τῆς ἐμῆς ἐξουσίας ἐμοὶ γι-
 10 γνομένων, κἂν κινήτων, κἂν ἀκίνητων ἦν, προέμην ἀν τοῖς ἐθέλουσι
 ταῦτα λαμβάνειν ἐθελοντῆς καὶ οὐδένα ἀν λόγον ἐκίνουιν ποτὲ περὶ
 τούτου, ἀλλ' εἴασα ταῦτ' ἀν ἐκείνους μᾶλλον κατέχειν, ὅπως ἦν αὐτοῖς
 ἐφετόν. Ἐπεὶ δὲ ἀρτίως τῆς κατ' ἐμὲ ἐκκλησίας παρὰ πάντα λόγον
 δικαίου ἢ τῆς Μαΐνης ἐπισκοπῆ ἀπεσπάσθη καὶ προστίθεται οἷς οὐκ
 15 ἐνὶ δίκαιον, καὶ οὕτω κἂν ἀπεσιώπησα, εἴ μὴ μέγα καὶ φοβερόν ἐώ-
 ρων τὸ ἐπιτίμιον πρὸς τε θεοῦ πρὸς τε τῶν θείων καὶ μακαρίων πα-
 τέρων, ὑφ' ὧν τετύπωτο καὶ κεκανόνιστο πάντα μεθ' ὅσης ἀν εἴποι τις
 τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀγιότητος, οἷ καὶ ἐπανατείνονται διακελευόμενοι
 μεγάλα τὰ ἐπιτίμια κατὰ τῶν ἀμελούντων ἐπισκόπων τὰ ἀνήκοντα
 20 ἐκάστῳ τῇ σφῶν αὐτῶν ἐκκλησίᾳ δίκαια. Καὶ πρῶτον μὲν ἡ ἀγία
 καὶ οἰκουμενικὴ τρίτη σύνοδος πρὸς τὴν ἐν Παμφυλίᾳ σύνοδον οὕτω
 διακελεύεται· Δεῖ γὰρ τὸν ὡς ἕπαξ ἐγχειρισμένον ἱερατικὴν φρον-
 τίδα ταύτης ἔχεισθαι μετ' εὐρωστίας πνευματικῆς καὶ οἷον ἀνταπο-
 δέεσθαι τοῖς πόνοις καὶ ἰδρωῶτα [τὸν] ἔμμοισθον ἐθελοντῆν ὑπομεῖναι.
 25 Καὶ ἕτεροι πάλιν θεοὶ καὶ ἱεροὶ πατέρες παρακλήσια τούτοις φασί.
 Φασὶ γάρ· Ὅτινεςδήποτε ἀμελῶσι τῶν τόπων τῶν ἀνηκόντων τῇ ἐαν-
 τῶν καθέδρᾳ πρὸς τὸ τούτους κερδᾶναι εἰς τὴν καθολικὴν ἐνότητα ἐγ-
 κληθῶσιν ἀπὸ τῶν γεινιῶντων αὐτοῖς ἐπιμελῶν ἐπισκόπων περὶ τοῦ
 μὴ ἀναβάλλεσθαι τοῦτο πρᾶξιαι. Ταῦτα ῥητῶς οὕτως διέξεισιν ὁ ἐκα-
 30 τοστοεικοστόπρωτος τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου κανὼν. Τούτῳ τῷ κα-
 νόνι καὶ ὁ τηνικαῦτα Κορίνθου τελῶν ἐνέχεσθαι φάσκων τὴν περὶ τοῦ
 λαθεῖν ὅπερ οὐκ εἶχε πᾶσαν ἐκίνησε μηχανήν. Εἰ τοίνυν ἐκείνος ἐνε-
 χόμενος ὑπέφαιεν ἐαυτὸν τούτῳ, ὁ μὴ κτησάμενος πώποτε, οὐτ' αὐ-

4 (καὶ ἀλλαχού). τὲ 9-10. καὶ τῆς ἐμῆς ἐξουσίας ἐν τῷ κείμενῳ, ἐν δὲ τῷ

ῥη· Γε τῶν ἐμοὶ γιγνομένων. 11. ἐκινεῖ 12. μᾶλλον πρόσθετόν ἐν ἀρχῇ τοῦ
 στίχου 20-25. καὶ πρῶτον—τούτοις φασὶ κάτω ἐν τῇ ῥη· διὰ παρακαμπτικῶ
 σημείου † μετὰ τῆς λέξεως κείμενον ἀνωθεν 22. τὸν δεῖ γὰρ ὡς 26. ἀμε-
 λουσι 27. τούτοις κερδᾶναι

τὸς οὐθ' ὁ πρὸ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδ' ὁ πρὸ ἐκείνου ἔτι καὶ σχεδὸν ἀδηλον εἰ καὶ ἡ κατ' ἐκείνον ἐκτῆσατό ποτ' ἐκκλησία τὴν τῆς Μαΐνης ἐπισκοπὴν οὔτε γὰρ δικαιομασίῃ ἢ νομῇ τινι ἢ κἂν μαρτυρίαις τισὶν εἶχε τοῦτο καθυποδεικνύειν ζώσαις· εἰ ἐκεῖνος ἐπὶ τῷ λαβεῖν ὅπερ οὐκ εἶχεν, ὡς περ εἴρηται, πώποτε, ταῦτα καὶ φθέγγεται καὶ προτείνει, ἢ αὐτὸς ὁ μέχρι τοῦ νῦν τοσοῦτους κεκτημένος αὐτὴν χρόνους, οὐκ αὐτὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ πρὸ ἐμοῦ πλείους ἢ πενήτηκοντα τῶν ἀρχιερέων τυγχάνοντες εὐλόγῳ τρόπῳ παντὶ καὶ δικαίῳ καὶ νομ. 116^α μίμῳ νεμόμενοι, αὐτὸς ἄρτι καταπροήσω τοῦτ'· Καὶ πῶς οὐχ ὑπεύθυνον σιωπήσας καὶ θεῷ καὶ ἀνθρώποις ἑμαυτὸν καθυποθήσω; Τούτους τοιγαροῦν αὐτοὺς καὶ οἱ φιλευσεβεῖς τοιαῦτα φθέγγονται νόμοι. Λέγουσι γάρ· Οἱ τοὺς ἱεροὺς κανόνας φυλάττοντες τῆς τοῦ δεσπότου θεοῦ βοηθείας ἀξιοῦνται καὶ οἱ τούτους παραβαίνοντες αὐτοὶ ἑαυτοὺς τῇ κατακρίσει ὑποβάλλουσι· μείζονι δὲ ὑπόκεινται κατακρίσει οἱ δαιώτατοι ἐπίσκοποι, οἱ πεπίστευνται καὶ ζητεῖν τοὺς κανόνας καὶ 15 φυλάττειν, εἴπερ τοῦτον παραβαινόμενον ἀνεκδέκην καταλείπουσιν, εἰ καταληφθεῖη.

Ἀκούεις σαφῶς καὶ διαρρήδην οἷά φησι τὰ ἐπιτίμια κατὰ τῶν ἀμελούντων καὶ μὴ ζητούντων ἐκείνους φυλάττειν ἀκριδῶς καὶ τηρεῖν; Ἴνα τοίνυν μὴ τούτοις καὶ αὐτὸς ἐμπέσω τοῖς ἐπιτιμίαις, πάντα 20 μᾶλλον ἢ τοῦθ' ὑπομενῶ, καὶ οὐδέποτε τῆς ἐμῆς ἐκκλησίας ἐκὼν καταπροήσω τὰ δίκαια, καὶ εἰ ταύτης ἐξελαθῆναι με δεήσει. Οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γε λόγον ἔχον ἐστὶ σιωπῇ καθυπεῖξαι καὶ προδοῦναι, τὸ κατ' ἐμὲ δὴ λέγω, τοὺς περὶ τῆς τῶν τοιούτων συστάσεως θείους καὶ ἱεροὺς κανόνας διαλαμβάνοντας, εἰ καὶ τάνυν τοῦθ' ὑφίσταμαι, μηδὲν 25 τῶν διωρισμένων μοι πρὸς ὑμᾶς παρακεκινήκως, μέχρις οὐ πάντ' ἀνεγκώ τὰ κατὰ τὴν ἐμὴν ἐκκλησίαν δικαιομάτα τῇ θεῷ μοι καὶ ἱερᾷ κορυφῇ, ἄλλως θ' ὅτι καὶ τῶν πρὸ ἐμοῦ πάντων ἀρχιερέων Μονεμβασίας, πλείστων, οὐδ' ὄσους ἂν εἴποι τις, ὄντων, οὐδενὸς ἐκείνων ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀπάντων τῆς ἐπισκοπῆς ἀποστερηθέντος καὶ ἐφ' οἷς μᾶλλον, 30 τῶν πρώτων ἐκείνων λέγω, εἰ τι καὶ τοιοῦτον ἐπέπρακτο ἂν, εἶχεν ἴσως ἂν τινα αἰτίαν, ἅτε βραχύτερον ἐπ' ἐκείνοις μᾶλλον ὄντα τὸν τῆς νομῆς χρόνον, καὶ οὐ τοσοῦτον ἴσως τὸ λυπηρὸν προέβαινε, εἰ τινὶ δὴ τού-

8. τισιν 6. αὐτὴν πρόσθετον ἀνωθεν 10-20. τούτους τοιγαροῦν—ἀκριδῶς καὶ τηρεῖν. Ἄνωθεν δὲ αὐτῶν διὰ παραπεμπτικοῦ σημείου διὰ πάντων συνιστάτων θεῶν τῇ ἐκκλησίᾳ χριστοῦ 16. καταλείψει 18. οἷα φησὶ 20. Τοῦ τοίνυν προηγείται μὲν διαγεγραμμένον 25. τάνυν 26. παρακεκινήκως τοῦ παρὰ γεγραμμένου ἀνωθεν 28. ἀλλ' ὡςθ' 33. προέβαινε

των τῶν πάλαι γεγονότων ἐτύγχανε γεγονός· εἰ ἐπ' ἐκείνοις μὲν οὐδενὶ τοιοῦτό τι συμβέβηκεν, ἄρτι δὴ τοῦτο κατ' ἐμὲ προβῆναι τοῦ τῶν καλῶν ἢ τῶν δικαίων λήθης αὐτὸ παρασυρῆναι βροβίοις ἐᾶσαι ;

Ἐχων τοίνυν ὅπως τῇ συστάσει τοῦ παρόντος χρήσομαι πράγμα-
 5 τος, οὐκ ἔχω συνιδεῖν τί τὸ κινήσαν καὶ οὕτω πείσαν τὴν πάνθ' ὑψη-
 λοτάτην μοι καὶ θεῖαν κεφαλὴν, ὥστε τοιαύτην κατ' ἐμοῦ προβῆναι
 δίκην, τῆς οὐδ' ἂν πρὸς αὐτῆς ἀγροίκος ἐτύγχανεν ἄνθρωπος, ἀλλὰ
 κάκεινος, δεξις ἄρα καὶ ἦν, παρεστῶς ἐδίδου τῷ δικαστηρίῳ καὶ
 10 λόγον ἐλάμβανεν. Οὐκ οἶδα δὲ μόνον εἰ μὴ καὶ πρὸς τοῦτο ἐπλεό-
 νασέ τινων ἀδικίας τὸ στόμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν περιέπλεξε δολιό-
 τητα, καὶ καθήμενοι κατὰ τοῦ ἀπόντος ἀδελφοῦ αὐτῶν, ἵνα μικρὸν
 ὑπαλλάξω τὴν προφητικὴν φωνήν, κατελάλησαν ψευδῆ καὶ πανοῦργα,
 καὶ διέβαλόν με πρὸς τὴν μεγάλην ἀγιωσύνην σου καὶ τὴν περὶ αὐ-
 τὴν θεῖαν καὶ ἱερὰν σύνοδον. Ὅντως γὰρ, ὄντως ὁ ταῦτα συρράφας
 15 καὶ συνεργήσας, οἷος ἄρα καὶ ἦν τὸ γὰρ ὑφασμα τοῦτι ἕτερος μὲν
 ἐξύφηνεν, ἄλλος δ' ἐνεδύσατο· ἐκεῖνος ὁ καθυφάνας οὐ τοῦτο μόνον,
 ἀλλὰ κατ' ἐμοῦ καὶ ἕτερα ὄντως ὠδίνησεν ἀδικίαν καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν
 καὶ εἶδεν ἡμέραν ἀφροσύνης πονηρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως τῆς ψυχῆς αὐ-
 τοῦ, καὶ κατέπραξε πάντα καθὼς ἠθούλετο καὶ ἠθέλησεν, ἐπιθυμῶν
 20 ἐπιθυμίαν πλεονεκτικὴν αἰεὶ κατὰ τοῦ πλησίον καὶ ἄδικον, ὁ θρακικὸς
 ἐκεῖνος δοῖδουξ ὁ τὴν Ἄδου κυνὴν ὑπείσερχόμενος, τὸ τοῦ λόγου. Ἄλλ'
 116β ἔστιν ὅτε ὄψεται ἢ τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ δοκόν, σὺν θεῷ δ' εἰρή-
 σθω, καὶ καθ' ἑαυτοῦ, τὸ τοῦ λόγου, κινῶν εἴσεται τὸν ἀνάγυρον.

Ἐγὼ τοίνυν πανταχόθεν συνάγων καὶ περισκοπῶν ἑμαυτὸν, οὐδὲν
 25 ἄλλο εὐρίσκω αἰτιον τῆς πρὸς ἐμὲ τοσαύτης λύπης καὶ ἀηθίας καὶ
 τῶν κατ' ἐμοῦ τοιούτων ἀποτόμων ἀποφάσεων ἢ τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον
 ὃς πάντα ποιεῖ καὶ πράττει κατ' ἐμοῦ, τὴν τοῦ καλοῦ φίλου αὐτοῦ
 ἐπεκδικῶν κατάπτωσιν καὶ καθάρσειν κινήσει δὲ πᾶν καὶ ἐπιχειρή-
 σει, ὥσπερ δὴ καὶ ἔθος αὐτῷ, πλὴν τελευταῖον πάντων καὶ κατὰ μει-
 30 ζόνων καὶ θεῖων προσώπων. Ἄλλ' ἵνα μὴ δόξω ἐνδιαβάλλων, τὰ μὲν
 πολλὰ ταῦτα καὶ τοιαῦτα νῦν παρεῖσθω μάρτυς δὲ τούτων ἀκριβῆς ὁ
 μέλλων ἔσται χρόνος, ὃς ἀκριβῶς δείξει σου τῇ θειότητι κατὰ πάντα
 τὸν ἄνδρα. Μᾶλλον δὲ καὶ τὰ γεγονότα πρὸς αὐτοῦ τῶν πραγμάτων
 ἱκανὰ τῷ γε νοῦν ἔχοντι καὶ καλῶς εἰδότε ποιεῖν τεκμηριοῦσθαι τὰ
 35 μέλλοντα. Πλὴν ὡς ἐν διεξόδῳ καὶ πλατυκώτερον ἐρῶ καὶ αὐτὸς τὰ

2. τοιοῦτόν 5. πείσαν οὕτω 9-10. ἐπλεόνασε τινῶν 23. λιβυκός 21. δίδουξ
 22. αὐτοῦ 23. τὸ τοῦ λόγου πρὸςθετα κάτωθεν 28. αἴτοῦ

ἐμὰ δίκαια καὶ μετὰ φιλίας καὶ λύπης, τὸ μὲν ὡς πρὸς δεσπότην καὶ φίλον καὶ δικαστὴν ἄκρον δικαίου παντός, τὸ δὲ ὡς τὰ μέγιστα ἀδικούμενος.

Οὐκ ἐχρῆν μὲν οὖν, ἔστω δὲ, εἰμὶ πάντ' ἀδικός, πάντα πλεονέκτης, καίτοι δ' ἦν ἐγκρατής καὶ νεμόμενος, οὐ περιθάλψαι τὸν καταδικαζόμενον ἐχρῆν; Ἄλλὰ τίς ἢ περιθαλψίς; Ἐξκαίδεκα χρόνους τρέχοντα ἐν Πελοποννήσῳ καὶ τὴν ἐπισκοπὴν κατέχοντα Μαίνης οὐκ ἔδει με διαμνησθῆναι, καὶ ἡ παραγενέσθαι ἡ καὶ διὰ τινος τῶν ἐμῶν, ἢ, εἰ μὴδὲ τοῦτο, γράμμασι γοῦν ἀπολογήσασθαι περὶ τούτου, καὶ τηνικαυτὰ ἴσως εἶχεν ἂν τίνα χώραν εὐλόγου τὸ δόξαν γενέσθαι καθ' ἡμῶν, καὶ, εἰ ὅποσον ἄρα καὶ ἦν, οὐκ ἔδει γε κἂν τοῦτο πρὸς ἐμὲ τηρηθῆναι κατὰ τὸν λέγοντα φιλευσεβῆ νόμον Ἀπόντα μηδένα καταδικάζεσθαι; Ἄλλ' εἰ καὶ ἐνδημῶν ἦν τῇ Κωνσταντίνου, πλείων ἂν καὶ οὕτως ἐτρίβῃ χρόνος τῷ διώκοντι, εἰ καὶ διαμνησθεὶς οὐ παρεγενόμην ἴσως, καὶ οὐδ' οὕτω τοσαῦτον ὅ τι τάχιστα τὴν μὲν νικῶσαν ἐκείνον λαβεῖν, κατ' ἐμοῦ δὲ δίκης ἐπενεχθῆναι ψήφον, καὶ δίκης τοιαύτης, ἦν οὐδ' ἂν εἰς, οἴμαι, τῶν πάντων, κἂν ὁποιοῦδήτινος τελῆ σχήματος, ἀκούων οὐκ ἐκπλήττεται καὶ θαυμάζει, τῶν συμπραξάντων καὶ μόνον ἄνευ; Οὐ μὴν ἄλλ' ὅ τι δὴ παρακελεύῃ, ὡς αὐτὸς κακῇ πίστει νεμόμενος εἶχον τὴν ἐπισκοπὴν, τίνας ἀφελόμενος βία ἢ δυναστεία χρῆσάμενος ἢ τίνα δόλον ποιήσας ἔλαβον αὐτὴν ἢ ἄλλῳ τοιοῦτῳ τρόπῳ; Ταῦτα γάρ ἐστι σχεδὸν πάντα τὸ κακῇ πίστει νέμεσθαι, ὡς περὶ ὁ νόμος ἐπεξηγούμενος οὕτω φησὶν. Ἐγὼ δὲ ὡς οὐκ ἔλαβον ταύτην δι' ἐμῆς αὐτοῦ, σαφῶς οὕτω παραδηλοῖ τὰ θεῖα καὶ ἱερά μοι γράμματα, ὅπως προκατεῖχεν ὁ πρὸ ἐμοῦ Μονεμβασίας καὶ ἔτι ὁ πρὸ ἐκείνου καὶ πολλοὶ τούτου πάλιν ἄνωθεν ἔτσοι. Δείπεται τοίνυν ἐμὲ νέμεσθαι ταύτην καλῇ πίστει, τοῦ νόμου λέγοντος διαρρήδην καὶ φανερώς οὕτως· Ἡ χρονία νομὴ συμβάλλεται τοῖς καλῇ πίστει νεμηθεῖσιν. Εἰ δὲ ἀπὸ τῆς χρονίας ταύτης νομῆς ἐγὼ καλῇ πίστει νέμομαι ταύτην, οὐκ ἔδει καὶ ἐπ' ἐμοὶ τηρηθῆναι τὸν λέγοντα νόμον, ὡς Ὁ νεμόμενος νεμέσθω καὶ ὁ ἐνάγων ἐναγέτω, καὶ μὴ οὕτως ἐρήμην δίκην με καταδικασθῆναι; Ἄλλ' ὁ παρασκευάσας ὄντως ταῦθ' οὕτω γενέσθαι, τοῦτο δὴ τὸ ἄδύμενον, δίκην δίκην ἔτικτε καὶ βλάβῃ βλάβην. Καὶ μὴν εἰ διὰ τὸ ἀντικριθῆναι τῷ Μονεμβασίας ἐκείνῳ τὸν τότε Κορίνθου καὶ σιγιλλιῶδες γράμμα πρόβῃναι, δικαιοῦν αὐτὸν ὅπως ἔχη μετὰ θάνατον ἐκείνου τὴν Μαίνης ὁ Κορίνθου ἐπισκοπὴν, αὐτὸς δ' ἔτι προκατέχω ταύτην, ὡς σωματικῇ

2. ταμέγιστα 6. τρέχοντα ἐκ τοῦ ἔχοντα 25. Τὸ εὐκαὶ πρόσθετον ἄνωθεν 32. Τὸ ὄντως πρόσθετον ἄνωθεν

ἔχων νομὴν, ἣτις καὶ κακὴ λέγεται νομὴ παρὰ τῶν νόμων, ἅτε οὐκ ἔχουσα τῷ σώματι καὶ ψυχῇ νομὴν, ὅ δὴ τυγχάνει τέλειον τῆς καλῆς καὶ γνησίας νομῆς· «εἶχε γὰρ νέμεσθαι γνησίως ἢ Κόρινθος τὴν ἐπισκοπὴν Μαίνης ἀφ' οὗ καιροῦ ἐδικαιώθη», καὶ ταῦτα κατὰ λέξιν οὕτως
 5 ἀποφαίνεται ἡ μεγάλη ἀγισσύνη σου, καὶ οὕτως ἔχρην με διαμνησθῆναι καὶ ἀπκνησθῆναι καὶ ἀπαλογῆσασθαι διὰ τὸ δύο καὶ τριάκοντα παρωχηκότων ἐν αὐτῶν ἐξ οὗ δὴ περ ἐδικαιώθη, καὶ εἰ εὐλόγως, τὰ νῦν ἀφίημι τοῦτο, τριῶν δ' ἐκέισε χρηματισάντων ἀρχιερέων, ἐπ' οὐδενός ἐκείνων μηδ' ἡμέραν μίαν τὴν Κόρινθον ἐπικατασχεῖν τὴν ἐπι-
 10 σκοπὴν Μαίνης, ἀλλὰ ψιλῶ γράμματι μόνον ἔχουσαν ταύτην καὶ ψυχῇ μόνῃ νεμομένην. Οὐδὲ γὰρ τις ἐρεῖ τῶν ἀπάντων, καὶ εἰ σφόδρα τοὺς νόμους βιάσαίτ' ἂν, ὡς γράμματι μόνον ψιλῶ, τοῦτο δ' ἔστι ψυχῇ μόνῃ, νομὴν ἔξει, ἀφ' ἧς τὸν ἀπόντα καὶ νεμόμενον καταδίκης τυχεῖν, κἂν
 15 συναΨῆ, πλὴν εἰ μὴ τις ἐρεῖ μόνον ὡς μηδ' ὄτιοῦν τῶν νόμων φροντί-
 ζεῖν. Ἄλλ' οὐκ ἔστιν ὅστις ἐρεῖ.

Ἐπισημασθέντες ὅτι οὕτως ἔχει, δύο τούτωί μοι τῶ συνιστάντε τοὺς νό-
 μους, τὸ μὲν ὅτι πολλὴν καὶ μεγάλην ἔξει φροντίδα τῆς τῶν φιλευσε-
 δῶν νόμων συστάσεως καὶ τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων ἢ σεβασμῶν
 20 καὶ ἱερά μοι κεφαλῇ, τὸ δ' ὡς οὗτοι πάντες οὐκ ἐάσουσιν ἄλλο τι δια-
 πραχθῆναι ἢ νέμεσθαι τὴν ἐπισκοπὴν ἐμὲ δικαίῳ λόγῳ παντὶ, μέχρις ἂν παραγενόμενος ἀντικριθῶ τῷ πρὶν μὲν καὶ πραγματικῶς ὑπὲρ ἐμοῦ
 φεύγοντι Κόρινθου, ψιλῶ δὲ λόγῳ τάχα γε νῦν διώκοντι. Καὶ ὅπως
 τοῦτο, εἰρήσεται δὴ μετ' οὐ πολὺ. Τίνες δὲ εἰσιν οἱ νόμοι οἱ οὐκ ἔων-
 7. 117^β τες τὸν ψυχῇ μόνῃ νεμόμενον, || εἰ καὶ τοῦτο δοθεῖ τῷ Κόρινθου; τὸ
 26 γὰρ προδᾶν ἐκείνῳ τότε δικαίωμα πόρρω δικαίου παντός, ἀπόντος
 ἐμοῦ μηδενοῦ δικαίου τυχεῖν. Οὗτοι καὶ λεγέσθων· «Ψυχῇ κτήσα-
 σθαι νομὴν οὐ δυνάμεθα· τὴν δὲ προσκτηθεῖσαν νομὴν δυνάμεθα ψυχῇ
 φυλάττειν». «Νομὴ ἔστι ψυχῇ δεσπόζοντος κατοχὴ. Νέμεται τις τὰ
 30 σωματικά· δράττεται δὲ νομῆς ψυχῇ καὶ σώματι, οὐ μὴν θάτέρῳ μόνῳ».

Ὡς μὲν οὖν οὐδέποθ' ἢ Κόρινθος τὴν τῆς Μαίνης ἐνεμήθη, πᾶς ὅστις
 ἐρεῖ. Πῶς δὲ γέγονεν ἢ πρὸ μικροῦ γεγονυῖα δίκη, οὐδεὶς ἂν ἐρεῖν
 ἔχοι. Τίνι λόγῳ πέπρακται; Οὐδενὶ μέντοι. Ἄλλὰ μὴν, εἰ καὶ ἐρεῖ πά-
 λαι ποτὲ πρὸ χρόνων νεμηθῆναι αὐτὴν ἑξακοσίων, τοῦτο μὲν οὖν
 35 ἀδηλον· ἀλλ' εἰ καὶ δοθεῖ, ποῖα ψυχῇ δεικνύειν ἔχοι ἂν τὴν νομὴν

7. τανῶν 9 (καὶ κατωτέρω). μηδ' 15. συνέλθοι 20. ἄλλο 27. Ἐν
 τῇ ψα νόμος 29. Ἐν τῇ ψα ἕτερος νόμος 30. θατέρω 34. ποτε 35 καὶ

ἐκείνην; Ἐὰν γὰρ εἶχε, τότε ἂν ἐδείκνυτο κρινόμενον. Ἄλλὰ ποῦ θήσεις τὸν διοριζόμενον νόμον; Ἐἴη δ' ἂν αὐτός: «Πρὸς τὸν ψυχῇ καὶ σώματι κυρίως νεμόμενον, ἐὰν ἐκκλησία πρὸς ἐκκλησίαν ἑτέραν περὶ τινος ἀμφιβαλλομένου πράγματος διαμάχῃται, εἰς τριακονταετίαν μόνην ἢ κίνησις ταῖς ἐκκλησίαις ὀρίζεται, σήμερον δὲ καθολικῶ λόγῳ τὰ ἐκ- 5 κλησιαστικὰ πάντα διὰ τεσσαράκοντα χρόνων τέμνονται». Τὸ δ' αὐτὸ περὶ αὐτοῦ καὶ νόμος ἕτερος ἀπαραλλάκτως φησὶν: «Ἄντι δὲ τῶν χρόνων παραγραφῶν τῶν δέκα καὶ εἴκοσι καὶ τριάκοντα ἐνιαυτῶν καὶ ταῖς ἀγίαις ἐκκλησίαις καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπασι σεβασμίοις οἴκοις μόνην τῶν τεσσαράκοντα ἐνιαυτῶν παραγραφὴν ἀντιτίθεσθαι προς- 10 τάττομεν». Νέμεται τοίνυν ἢ κατ' ἐμὲ ἐκκλησία πρὸ τοῦ γενέσθαι τὸ σιγιλλιῶδες ἐκεῖνο γράμμα καὶ σώματι καὶ ψυχῇ τὴν ἐπισκοπὴν οὔτε τεσσαράκοντα χρόνους μόνον, οὐδ' ἑκατὸν οὐδὲ διακοσίους ἢ τριακοσίους, ἀλλὰ σχεδὸν ἑξακοσίους, ὡς ἔστι τοῦτο γνωρίζαι σαφῶς καὶ ἀπὸ τοῦ βίου τοῦ ἀγίου Θεοφάνους ἀρχιεπισκόπου Μονεμβασίας, τοῦ 15 θαυματουργοῦ, τοῦ συνεχδημήσαντος τῷ μεγάλῳ πατρὶ Μεθοδίῳ τῷ πατριάρχῃ παρὰ τὸν Ῥώμης ἐν τοῖς τῶν εἰκονομάχων χρόνοις ἐπί συστάσει τῶν ἱερῶν εἰκόνων. Μητρόπολις γὰρ ἦν τῆνικαῦτα, καθὼς ἔστι τοῦτο μαθεῖν ἀκριβῶς ἀπὸ τε τῶν ἐπιγραφῶν τῶν εἰκόνων τοῦ ἀγίου τοῦδε καὶ τῶν ἀδομένων τροπαρίων καὶ ἰδιομέλων αὐτοῦ, οὐχ 20 ἦττον δ' ἀπὸ τῆς τοῦ βίου ἐκείνου συγγραφῆς. Ἔχει δὲ οὕτως: «Τούτοις ὁ ἱερὸς Πέτρος ἐστηριγμένος καὶ κατωχυρωμένος, αὐτὸς ἀντὶ πάντων ἑαυτὸν τῆς συνόδου συνήγορον ἀναδείξας καὶ φυσικοῖς φ. 118^α καὶ γραφικοῖς προβλήμασι τὰ τῶν αἰρετικῶν ἀποφράξας στόματα καὶ τῇ συνόδῳ τὸ κύρος ἀναντίρρητον χαρισάμενος, βασιλέας καὶ ἱερέας 25 πρὸς ἔκπληξιν συνεκίνησεν, ἀποθειάσαντας αὐτὸν καὶ μακαρίσαντας ἐπὶ τῇ γενναιοτάτῃ κατὰ τῶν δυσσεβῶν ἐνστάσει. Αὐτὸς δὲ, τῶν Νικαέων ἀπαναστὰς, οἶκαδε ἤχρητο. Μετὰ δὲ τινος χρόνους ἢ μὲν τῶν αἰδίων λήξις τοῦτον προσελαμβάνετο, πολλὰ μὲν τῷ αἰοδίμῳ ἐπισκήψαντα Θεοφάνει καὶ πολλοὺς τοὺς περὶ ἀγνείας καὶ καθαρότητος λό- 30 γους αὐτῷ προεχθέμενος, πλείους δὲ τοὺς περὶ ἀρχιερωσύνης αὐτῷ προσαναθείς καὶ ὑπομνήσας, ὃν καὶ παραστάτην τοῦ θεοῦ βήματος ἀναδείξας καὶ ἀντ' αὐτοῦ προχειρισάμενος πρόεδρον ἐξέπνευσεν». Σαφῶς ἐνταῦθα καὶ ἀριδῆλως δείκνυσιν ὁ λόγος πρὸς τοῦ πρὸ αὐτοῦ χειροτονησθαι τὸν μέγαν ἐκεῖνον, κατὰ τὸν ἀρχαῖον καὶ παλαιὸν 35 τῆς ἐκκλησίας τύπον, οὐχ ὑπὸ τοῦ Κορίνθου, οὐδ' ὑπ' ἄλλου τινὸς τῶν

2. Ἐν τῇ φᾶ νόμος 6. μ 7. Ἐν τῇ φᾶ νόμος 10. μ 29-33. πολ-
λά—ἐξέπνευσεν. Οὕτως ἀσυντάκτως τὸ κείμενον. 30. Θεοφάνη

ἀπάντων. Καί οὐκ ἀπὸ τούτου δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν σεπτῶν χρυσοβούλλων καὶ προσταγμάτων, οὐχ ἦττον δὲ καὶ ἀπὸ τῶν πατριαρχικῶν σιγιλλίων, ἃ γε δὴ καὶ μετὰ μικρὸν δειχθήσεται. Εἰ μὲν οὖν ὅτι παλαιὰ καὶ πάνυ παλαιὰ ἦ τε νομὴ καὶ τὰ δικαιώματα ἡμῶν, ὅ τούτω γε δὴ μάλιστα τιμητέον καὶ στερκτέον, ἐπειδὴ κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον πᾶν τὸ ἀρχαιότερι διαφέρειν αἰδέσιμον. Εἰ δ' ὅθ' ἡ νομὴ καὶ νέα· μέχρι γὰρ τῆς σήμερον συντρέχει δ' αὐτῇ καὶ ἡ τῶν δικαιωμάτων ἀεινεύουσα νομὴ, καὶ οὕτω τιμητέον καὶ στερκτέον αὐτήν. καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς εἰρημένους καὶ τοὺς ἤδη λέγοντας οὕτως·

10 «Οὐδεὶς περὶ καταστάσεως μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη ἐνάγεται». Καὶ ἕτερος αὖ «Ἡ μὴ τριακονταετία ἀναιρουμένη ἀγωγή τῇ τεσσαρακονταετία σβέννυται».

Ἄλλ' ἵνα μὴ δόξω πρὸς τὸν ἐμὸν δεσπότην καὶ δικαστὴν ἀγωνιζόμενος καὶ μὴ πρὸς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, τὰ πολλὰ παραλείψας· ἵκανά γάρ τὰ ρηθέντα πιστώσασθαί μου τὴν εὐλογον καὶ δικαίαν τῆς ἐπισκοπῆς δεσποτείαν· ἐκ πολλῆς ἔτι περιουσίας καὶ τοῦτ' ἤδη παραστήσω σαφῶς καὶ ἀναντιρρήτως. Οὐ γὰρ εἰκὴ καὶ ὡς ἔτυχε τῇ τυχούσῃ ψυχῇ, ἀλλὰ καθολικῶς διὰ τε θείων καὶ σεπτῶν χρυσοβούλλων καὶ προσταγμάτων καὶ τιμῶν πατριαρχικῶν σιγιλλίων καὶ συναδικῶν πράξεων καὶ χρονίας νομῆς παμπόλλης νέμεται ἢ κατ' ἐμὲ ἐκκλησία τὰς ἐπισκοπὰς ταύτας Ζεμενάς καὶ Μαΐνης. Καὶ τὴν μὲν

φ. 118^B τῆς Ζεμενάς παρὰ πάντα τὸν τοῦ δικαίου λόγον καταδυσταστεύομαι χρόνους πέντε καὶ τριάκοντα, ἢ γε καὶ χηρεύουσα τῆνικαῦτα τῆς κατ' ἐμὲ ἐκκλησίας χρόνους ἵκανοὺς ἐκρατήθη πρὸς τοῦ τότε Κορίνθου τελούστος· καὶ ἀδικούμενος κατ' αὐτὸ καὶ ζητῶν ἴσιν τούτου, μὴ μόνον οὐχ εὖρον, ἀλλὰ καὶ κακῶ τὸ κακὸν ἴαθη, ἢ στέρησις δηλονότι στερήσει. Λεγέσθω τοίνυν καὶ τὰ τῶν δικαιωμάτων. «Ἐπειδὴ ὑπέκειντο ἀρχῆθεν τῇ ἀγιωτάτῃ μητροπόλει Μονεμβασίας αἱ ἀγιώταται ἐπισκοπαὶ αὗται, ἢ τῆς Κυνουρίας, ἢ τοῦ Ἐλους, ἢ τῆς Μαΐνης

80 καὶ ἢ τοῦ Ῥέοντος, προκατέχουσα ταύτας εὐλόγῳ τρόπῳ καὶ δικαίως, καὶ ἐχειροτονοῦντο οἱ τούτων ἐπίσκοποι παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀρχιερατικῶς προϊσταμένων τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Μονεμβασίας, ἔπειτα μέντοι, ὥσπερ δὴ τὸ φιλότιμον καὶ περὶ τὰ καλὰ σπουδαῖον

3. μεταμικρὸν. 6. ^{ἀρχαῖο} παλαιότητι. 10. Ἐν τῇ φᾶ νόμος. 11. Ἐν τῇ φᾶ νόμος. 23. πέντε καὶ ᾶ. 26. Τὰ μὴ μόνον οὐχ εὖρον ἀλλὰ καὶ πρόσθετα ἀνωθεν. 27-28. Ἐν τῇ φᾶ Πράξις συνοδικῆ σιγιλλίων τοῦ 29. κυθουρίας. Ζιλου.

προσεπαύξων ὁ κράτιστος καὶ ἅγιός μου αὐτοκράτωρ προσβεβαιοὶ μὲν καὶ ταύτας διὰ θείου καὶ σεπτοῦ χρυσοβούλλου, προσκυροῖ δὲ καὶ θεοσπίζει καὶ διατάττεται καὶ τὴν τῆς Κορώνης καὶ Μεθώνης καὶ Ζεμενάς ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἁγιωτάτην εἶναι μητρόπολιν καὶ χειροτονεῖσθαι τοὺς αὐτῶν ἐπισκόπους παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀρχιερατικῶς προϊσταμένων τῆς εἰρημένης ἁγιωτάτης μητροπόλεως Μονεμβασίας, κατὰ γοῦν τὴν περιλήψιν τοῦ τοιοῦτου θείου καὶ σεπτοῦ χρυσοβούλλου καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν κατὰ τὸ κρατοῦν ἐκκλησιαστικὸν ἔθος τὴν παροῦσαν ἐκτίθεται πρᾶξιν κοινῇ τῶν ἱερωτάτων ἀδελφῶν συνδιασκέψει καὶ τὰ ἐξῆς. Λέγει τὸ χρυσοβούλλον « Ἐπειδὴ ἐφθασαν προστεθῆ- 10 ναι πρότερον τῇ τοιαύτῃ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει καὶ ἐπισκοπαὶ αὐταί, ἡ τῆς Κυνοῦριας, ἡ τοῦ Ἐλους, ἡ τῆς Μαίνης καὶ ἡ τοῦ Ῥέοντος, προσβεβαιοὶ μὲν προηγουμένως καὶ προσεδράζει ταύτας αὐτῇ καὶ διὰ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου αὐτῆς ἡ βασιλεῖα μου, καὶ θεοσπίζει καὶ διατάττεται καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ὑπ' αὐτὴν εἶναι καθὼς εὕρισκον- 15 ται μέχρι καὶ εἰς τὸ νῦν. Ἔτι μέντοι καὶ δι' αὐτοῦ δὴ τούτου τὸ φιλότιμον προσεπαύξουσά τε ταύτη καὶ προσεπιτείνουσα, εὐδοκεῖ καὶ παρακελεύεται ὑπ' αὐτὴν εἶναι καὶ ἑτέρας ἐπισκοπὰς ταύτας, ἡγουν τὴν τῆς Κορώνης, τὴν τῆς Μεθώνης καὶ τὴν τῆς Ζεμενάς, καὶ υποκεισθαι ὁμοίως καὶ ταύτας τῇ αὐτῇ ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ Μονεμβασίας 20 ὡς καὶ τὰς ἄλλας, ὡς ἄρα μητροπόλει αὐτῶν, καὶ δέχεσθαι εἰς ἀρχιερεῖς αὐτῶν οὓς ἂν ὁ ἐν τῇ εἰρημένῃ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει εὕρισκόμενος ἀρχιερεὺς χειροτονῆσαι διακρίνη καὶ ἐγκαταστήσαι ἐπ' αὐταῖς» καὶ τὰ ἐξῆς. Λέγει καὶ τὸ πρόσταγμα* « Ἐπειδὴ ἐφθασαν προστεθῆναι πρότερον τῇ τοιαύτῃ ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐπισκοπαὶ ἡ τῆς 25 Κυνοῦριας, ἡ τοῦ Ἐλους, ἡ τῆς Μαίνης καὶ ἡ τοῦ Ῥέοντος, προσβεβαιοὶ μὲν προηγουμένως καὶ προσεδράζει ταύτας αὐτῇ καὶ ἡ βασιλεῖα μου διὰ τῆς παρούσης προστάξεως καὶ διορίζεται εἶναι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς || ὑπ' αὐτὸν καθὼς εὕρισκονται τελοῦσαι μέχρι τοῦ νῦν. Τὸ φ. 119^α μέντοι φιλότιμον ἐπιτείνουσα πρὸς αὐτὴν, εὐδοκεῖ καὶ παρακελεύε- 30 ται καὶ ταύτας εἶναι ὑπ' αὐτὴν καὶ ἑτέρας ἐπισκοπὰς ταύτας, ἡγουν τὴν τῆς Κορώνης, τὴν τῆς Μεθώνης καὶ τὴν τῆς Ζεμενάς, καὶ υποκεισθαι ὁμοίως καὶ ταύτας τῇ αὐτῇ ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ τῆς εἰρη-

10. Ἐν τῇ ψα' χρυσοβούλλον : ρκζ' τοῦ πρώτου κθρ κθρ Ἄντωνίου 10. ἐπειδὴ 12. κίθουρίας 16. τῶν 17. προσεπαύξουσά

24. Ἐν τῇ ψα' Ἐπρόσταγμα τοῦ αὐτοῦ κθρ ἀνδροῦνικου τοῦ βασιλέως τοῦ παλαιολόγου 26. κίθουρίας 30-31. κείσθαι ὁμοίως 32. τοῦ ζεμενοῦ

μένης Μονεμβασίας, ὅσα καὶ μητρὶ αὐτῶν, καὶ δέχεσθαι εἰς ἀρχιερέας αὐτῶν οὓς ἂν ὁ ἐν αὐτῇ εὕρισκόμενος ἀρχιερεὺς χειροτονῆσαι διακρίνη καὶ ἐγκαταστήσαι ἐπ' αὐταῖς». Παρανάγνωθι καὶ ἐξ ἑτέρου σιγγιλίου ἐπιβεβαιουῦντος τὸ τοιοῦτο πρόσταγμα· «Καθέξουσι δὲ καὶ ἐπισκοπὰς ὅσας τε πρότερον εἶχεν ὑποτεθείσας ἢ τῆς Μονεμβασίας μητρόπολις καὶ ὅσαι νῦν αὐτῇ προσαρμόζονται», καὶ τὰ ἐξῆς ὁμοίως τοῖς εἰρημένοις. Ἄλλα ταῦτα μὲν κοινῶς περὶ πασῶν τῶν ἐπισκοπῶν. Ἔτερα δ' αὖ σιγγιλια δύο περὶ τῆς Ζεμενᾶς καὶ τῆς Μαΐνης, τὸ μὲν τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου κϋρ Φιλοθέου ἐκεῖνου, τὸ δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἀγιωτάτου κϋρ Ἰσιδώρου, ἐπιβεβαιουῦντα καὶ στηρίζοντα ταύτας τῇ κατ' ἐμὲ ἐκκλησίᾳ.

Ποῦ τοίνυν δίκαιον, ἐγκαλοῦντος μὲν ἐμοῦ καὶ ἐνάγοντος καὶ οὐ τὰς τυχοῦσας συστάσεις δεικνύοντος μὴ μόνον οὐ δοῦναι λόγον ἐκείνων ὑπὲρ ὧν ὡς ἀδικούμενος κατεβῶν αὐτὸς καὶ τὰμὰ πάντα προὔτεινα δικαιώματα, ἀφελὲς ταῦτα τοῖς αὐτόθι ἀνατεθειμένοις πρὸς τοῖσθ μοι ἐπιτρόποις, ἀλλ' αὐθωρόν, ὥσπερ ἄγων ἐκεῖνος καὶ φέρων δι' ἑαυτοῦ πάντα, γέγονεν αὐτῷ τὰ κατὰ νοῦν, καὶ τὴν μὲν δίκην ἐξέφυγεν, δι' ἣν καὶ μεμήνηται, μηδένα δοῦς λόγον, ἀλλ' ἅμα μὲν ἐλθὼν, ἅμα δὲ καὶ διεκφυγὼν ἐκείνην, ἅμα δὲ εἰσαγγείλας καὶ δικαιωθείς ἄνευ ἐμοῦ, ὥσπερ αὐτὸς ὧν ἑαυτοῦ καὶ δικαστῆς καὶ κρινόμενος καὶ ἀντικρινόμενος καὶ πάντα σχεδόν ; Ὡ δίκη καὶ νόμοι θεοὶ, ποῖ ποτε γῆς ἔδυτε ; Τί τὸ καινὸν τοῦτο καὶ ξένον ; Τίς ἤκουσε τῶν ἀπ' αἰῶνος, ἐπὶ τῶν χρωμένων λέγω δίκην καὶ νόμοις καὶ δικαιοσύνη, τοιαύτην καταδίκην ; Τίς γὰρ, ἀκούσας χρόνους τριακοσίου, ἵνα μὴ εἶπω πεντακοσίου ἢ καὶ ἑξακοσίου, τὴν κατ' ἐμὲ ἐκκλησίαν τὰς ἐπισκοπὰς νεομένην καὶ δεσπόζουσαν, νῦν ἀφρημένην, οὐκ ἂν ἐκπλαγείη ἐπὶ τῷ καινῷ τούτῳ καὶ παραδόξῳ πράγματι ; Ἡ τίς, ἰδὼν θεῖα καὶ σεπτὰ χρυσόβουλλα καὶ προστάγματα, μετὰ τοσαύτης κυρωθέντα σπουδῆς καὶ δυνάμεως, ὡς διατάξεις σχεδὸν ἐπὶ τούτῳ δὴ τῷ πράγματι φαίνεσθαι, ἐπτά καὶ εἴκοσιν ἐτῶν πρὸς τοῖς ἑκατὸν τυγχάνοντα, ἐπιβεβαιουῦντα μὲν ταύτας καὶ μαρτυροῦντα, ἅτε δὴ κατεχομένας παρὰ τῆς Μονεμφ. 119^β || βασίας ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων δι' ἑτέρων πάντως δικαιωμάτων, ἐπιστηρίζοντα δὲ διαρκῶς καὶ βεβαίως τὰς πάλαι δὴ παρ' αὐτῆς κατεχομένας εὐλόγως καὶ δικαίως ἐπισκοπὰς, ἤδη πάντα ἐκεῖνα ἀνατετραμμένα, οὐκ ἂν συσταεῖς φρίξειεν ἐπὶ τούτοις : Ἡ τίς, τὰ

8. ἐξ ἑτέρου 4. Ἐν τῇ φᾶ σιγγιλίων ἕτερον 8. Μαΐνης ἑγράφα : αἰγίνης 14-15. προὔτεινα 16-17 ἰαυτοῦ 25. τὰς ἐκ τοῦ τῆς 35. φροσταεῖς φρίξειεν

πατριαρχικὰ ταῦτα κατιδῶν σιγίλλια, μετὰ τσαύτης συγκεροτημένα πανταχόθεν δυνάμεως καὶ τσαύτης ἀρχιερέων ὁμηγύρεως, ἐν τούτῳ μὲν ὀκτωκαίδεκα, ἐν ἑτέρῳ δ' αὖ καὶ πλείονων, βάρος φρικώδους ἀφορισμοῦ ἐπισείοντα κατὰ τῶν πρὸς κατάλυσιν ὅλως χωρησόντων τῆς τούτων δυνάμεως, οὐκ ἂν ὑπερεκπλαγεῖη καὶ ἀφωνος μένειεν: Ἄλλ' εἰ ταῦτα ὁ ἀγιώτατος ἐκεῖνος πατριάρχης εἴωρα κῆρ Ἀντώνιος καὶ εἰ συμπράξαντες ἐκείνῳ τῶν τριῶν ἐλάττους ἀρχιερεῖς, οὐκ ἂν τὴν τυχοῦσαν ὑπὲρ τούτου ψήφον ἐξήνεγκαν, ἀλλὰ μᾶλλον προσεπεκύρουσαν ἂν καὶ αὐτοὶ τὰ πάντα καὶ διὰ πάντων καλῶς καὶ δικαίως καὶ νομίμως κεκυρωμένα, καὶ εἰ τὰ μάλιστα οἰκειος αὐτῷ καὶ γνήσιος ἦν ὑπηρέτης καὶ ὑπουργὸς ὁ γεγωνῶς τότε Κορίνθου κῆρ Θεόγνωστος ἐκεῖνος, ὑπὲρ οὗ καὶ ἡ δοκοῦσα σιγίλλιδος ἐκεῖνη ἐξηγέθη γραφῆ, κἂν ἄκυρος ἐς τὰ μάλιστα μέχρι τοῦ νῦν διέμεινεν;

Ὅπως μὲν οὖν οὐδ' ἐξενεχθῆναι ὅλως ἐμελλεν, εἰ αἱ δυνάμεις τῆς κατ' ἐμὲ ἐκκλησίας ὑπ' ἐκείνων ἐωρῶντο, δῆλον, καὶ διὰ τούτου δῆλον ἔστιν. Οὔτε γὰρ ἂν ποτε προῦχώρησαν ἐς τοσοῦτον ἐκεῖνοι, ὥστε πρὸς κατάλυσιν καὶ ῥῆξιν σεπτῶν χρυσοδούλλων χωρησαὶ καὶ προσταγμάτων βασιλέων, καὶ βασιλέων εὐσεβῶν καὶ δικαίων, οὐκ ἐξόν αὐτοῖς τοῦτο βασιλικῷ θεσπίσματος ἀνευ ποιῆσαι. Χρυσοδούλλῳ γὰρ ἑτέρῳ καὶ νεωτέρῳ μᾶλλον ἐχρῆν ἀκυροῦσθαι τὰ πρῶτα, τοῦτο δὲ τῶν ἀπάντων οὐδεὶς ἂν ἔχοι πώποτε συστήσαι γεγονός. Εἰ δ' οὖν, παρίτω καὶ δεικνυέτω, ὥσπερ οὐδὲ σιγίλλίου δύναμις, εἰ τὸ ἐνεργοῦν καὶ βέβαιον δι' εὐλόγου καὶ νομίμου καὶ δικαίας αἰτίας ἑαυτῷ ἂν προσκτῆσαιτο, ἀκυρωθεῖη ἂν ποτε, μὴ γεγονότος ἑτέρου καὶ νεωτέρου, οὔτε εἰ τὰ σιγίλλιδος ἐκεῖνα καθεώρων γράμματα, οὕτω κανονικῆς δυνάμεως γέμοντα καὶ μετὰ τσαύτης ἀρχιερέων ὁμηγύρεως συγκροτηθέντα καὶ πανταχόθεν ἐδραῖα καὶ ἀμετάπτωτα μένοντα τῇ τοῦ καλοῦ καὶ νομίμου καὶ κανονικοῦ δικαίου περιοχῇ καὶ βεβαιώσει καὶ τὰς φ. 120^α φρικώδεις ἐκεῖνας ἀρὰς ἐπισείοντά τε καὶ ἐπιτεινόμενα τοῖς ἐγχειρήσουσι κατ' αὐτῶν ὅλως, τὸ παρ' ἅπαν ἐκείνων μέχρι καὶ τοῦ μικροτάτου καθήψαντο· ἀλλὰ τοῦτο ἦν αὐτοῦς τὸ κινήσαν, τὸ μήτ' ἐκεῖνους εἰδέναι ταῦτα καλῶς, μήτε τὴν τούτων ἔχοντα τῆς δυνάμεως πείραν τὸν τότε Μονεμβασίας τῷ μήπω παραγενέσθαι κατὰ τὴν τυχοῦσαν αὐτῷ ἐκκλησίαν, κἂν ἐκεῖνος τηνικαῦτα καὶ οὕτω τὰ κατ' αὐ-

10 (καὶ 13). ταμάλιστα 13. ταμάλιστα 16. προῦχώρησαν 22. δεκνυέτω

24. Τὸ ἂν πρόσθετον ἄνωθεν 27. ἀμετακίνητα, ἐν δὲ τῇ φ. 120^α ἀμετάπτωτα 29. Τὸ ἀρὰς πρόσθετον ἄνωθεν 30. τοπαρίπαν

τὸν εὖ διέθετο, καρπούμενος καὶ κατέχων ταύτας διὰ παντός, ὡς καὶ
 αἱ πρὸ αὐτοῦ πάντες. Οὐ μὴν οὐδ' εἴασαν αὐτὸν ἄν, ἄρτι τότε' ἐς μη-
 τροπολίτην τελέσαντα, δεσπόζειν καὶ ἄρχειν ἐπὶ πλεόντων ἐπισκο-
 πῶν, ὡς ἐξ ἅπαντος δεδικαιωμένου τοῦ ἀντικρινομένου αὐτῷ. Οὐθ' ὁ
 5 τότε Κορίνθου, συγκρατάσει τινὶ χρησάμενος, παρήκεν ἂν ἐτέρῳ
 καρποῦσθαι τὰ σφέτερα, ἐξὸν αὐτῷ παρακατέχειν καὶ νέμεσθαι ταῦ-
 τα, καὶ ταῦτα οὐκ ἐν τῷ ἀμελεῖν καὶ προέσθαι, τὴν τῶν ἱερῶν κανό-
 νων προβάλλομένῳ σύστασιν, ἀλλ' ἐν τῷ μᾶλλον ἀνακαλεῖσθαι καὶ ἐξ
 ἅπαντος τρόπου ἕκαστον τῆς κατ' αὐτὸν ἐκκλησίας πειρᾶσθαι περι-
 10 ποιῆσθαι τὰ δίκαια. Οὐς γὰρ ἐν τοῖς ἑαυτῶν προβάλλονται γράμμασι
 τῶν ἱερῶν συνόδων κανόνας κατὰ τῶν ἀμελούντων τὰ ἀνήγοντα τῆ
 ἑκάστου ἐκκλησίας καὶ ἐπανασώζεσθαι μὴ σπουδαζόντων, ἐκείνους αὐ-
 τοὺς ἔδει καὶ τοὺς ὑπερδικούντας εὐθὺς εἶναι καὶ ἅμα διδόναι χρη-
 σθαι τῷ τότε Κορίνθου ταῖς ἐπισκοπαῖς ἢ τῷ τῶν ἀμελούντων καὶ
 15 πρῶσεμένων ἐκόντων τὰ τῶν ἰδίων ἐκκλησιῶν δίκαια ὑποπεσεῖν ἐκεῖνον
 ἐπιτιμίῳ. Ἄλλ' οὐτ' ἐκεῖνο, οὔτε τοῦτο τηνικαῦτα φαίνεται γεγονός.
 Καὶ ἐκείνοις τοίνυν, ὑφ' ὧν τὸ σιγγιλιῶδες ἐκεῖνο γράμμα προέβη, ἄ-
 κυρον μέχρι τοῦ νῦν μεμένηκεν. Εἰ δὲ καὶ ὁ τότε Μονεμβασίας σὺν τῷ
 λοιπῷ τῶν ἀρχιερέων χορῷ τῷ σιγγιλιῷ ἐνυπέγραψεν, οὐκ ἐπ' αὐτῷ
 20 μόνῳ καὶ τουτοῦ τὸν τρόπον. Ἄλλ' εἰ καὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐκκλη-
 σίας μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀποδίωσιν ἐξίστασθαι ἤτειτο, τοῦτ' ἂν ἐποίει
 ὁ καὶ πᾶς ὅστις οὖν, μᾶλλον δὲ καὶ πάντες τοῦτο ποιούμεν' ἐτέροις
 καὶ ἄκοντες παρίεμεν ταῦτα ἔστιν ὅτε καὶ οἷς οὐ βουλόμεθα. Οὐ γὰρ
 ἔξεστι τὰ ἐκκλησιαστικὰ κληρονομικῶ τινι παραπέμπειν τρόπῳ· πέ-
 ρ. 120^β ρας μὲν γὰρ ἀνθρώπου παντός θάνατος, οἱ δὲ || θανόντες τοῖς ζῶσι
 26 τῶν ὄντων αὐτοῖς παραχωροῦσιν, οὐκ εἰδότες οἱ καθ' ἡμᾶς μᾶλλον
 καὶ οἷς τισι καταλείψουσι, τοῦτο μόνον εἰδότες αὐτῶν ἀληθῶς ὅπερ
 ἂν διὰ βίου παντός κεκτημένοι κατέχωσιν. Οὐ μὴν διὰ τοῦτο καὶ δι'
 αὐτοῦ ἡμῖν μᾶλλον ἢ ἐκείνῳ τὸ ἰσχυρὸν γίγνεται.
 30 Ἄλλ' ἐπεὶ καὶ τοῦτο δὴ καινίσκεται τῷ σιγγιλιῶδει ἐκείνῳ γράμμα-
 τι, τὸ μὴ τοῖς χρόνοις ἐμμένειν τοῖς ὑπὸ τῶν νόμων ὠρισμένοις, οἱ δὴ
 καὶ τὸ κύρος ἔχουσιν ἀπὸ τε τῶν μακρῶν ἐκείνων χρόνων ἀπὸ τε
 τῆς μέχρι τοῦ νῦν ἐπ' αὐτοῖς τηρουμένης καὶ φυλαττομένης ἀκρι-
 βείας, κεκίνηται δὲ καὶ τὰ πάνυ παλαιὰ καὶ τὰ πρὸ Εὐκλείδου σχε-
 35 δὸν ἀναψηλαφῶνται, τὸ τοῦ λόγου, φέρε δεῖξωμεν ἐκείνοις διὰ πάν-
 των ἐτέρως καὶ οὐχ ὡς ἐχρῆν γεγονότα, καὶ ὡς ἐβούλοντο μᾶλλον

1. διαπαντός 3. ἐπιπλέον 4. ἐξάπαντος 13. καὶ 20. εἶναι αὐτοῦ
 24. καὶ πρόθετον 28. διαδοθέν

καὶ πρὸς τὴν προκειμένην αὐτοῖς ἐφῆσιν ταῦτα διεξιούσιν καὶ καθ' ἑαυτῶν μᾶλλον ἢ ὑπὲρ ἑαυτῶν φθειγόμενοις. λέγει τοίνυν οὕτως τὰ γράμματα, μᾶλλον δὲ τὰ ἐκ τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου κώδικος, ἃ τὸθ' ὑπὲρ αὐτῶν προὔτεινον, ὡς τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Κορίνθου πολι- 5 ορκία περιπεσοῦσης καὶ τῶν ἐποίκων αὐτῆς πανταχόσε δισπαρέν- των, ὁ τότε Μονεμβασίας ἐπίσκοπος ἐπισκοπῇ γὰρ αὕτη τῆς Κορίνθου τὸ πρότερον ἦν σπουδῆν ποιησάμενος πᾶσαν, οὐ μόνον τινὰς τῶν Κορινθίων ἐπανασῶσατο καὶ κατώκισεν αὐτοὺς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἄλλους τῶν περιόικων μετακαλεσάμενος, ἐγκατέ- 10 σπειρε ταύτη, καὶ οὕτως αὐτῆς τὴν Πελοπόννησον κατώκισατο. Τοῦ- τον ἀμειβόμενος τῆς καλοκἀναθίας ὁ τότε τὰ τῆς βασιλείας σκῆπτρα διέπων, μὴ μόνον δι' αὐτὸν καὶ τοὺς ἐφεξῆς ἐπισκόπους τοὺς μετ' αὐ- τὸν τῆς τῶν μητροπολιτῶν ἐτίμησεν ἀξιώματι, ἐν τῇ τὴν Μονεμβα- 15 σίαν, ἐπισκοπῆν εὔσαν, ἀποκαταστήσαι αὐτὴν εἰς μητρόπολιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλας δύο ἐπισκοπὰς τῆς μητροπόλεως ἀποσπάσας Κορίνθου, ἔρ- γου γεγονυίας τῆς λατινικῆς δεξιᾶς, προσένευε τούτῳ καὶ προσεπε- κύρωσεν. Ὁ δὲ καὶ ἡ σύνοδος ὕστερον ἐπεκύρωσεν, ἐπιφημιζουσα 20 περὶ τούτου καὶ τὸν οὕτω ταῦτα διαταξάμενον αὐτοκράτορα».

Ταῦτα διεξείσιν, ὡς φησιν, ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος κώδιξ. Τί τοίνυν καὶ αὐτὸς ὑπερ ἡ σύνοδος ἡ ἱερά ἢ ἐκεῖνη ἐπεκύρωσεν οὐ κυροῖς; Τί τὰ φ. 121^α 21 καλῶς ὑπὸ τοῦ τότε αὐτοκράτορος νομοθετηθέντα καὶ αὐτὸς, ὡς αὐ- τὸς φῆς, οὐ τιμᾶς οὐδὲ στέργεις, ἀλλ' ἀνατρέψαι πειρᾶ καὶ πᾶσαν κι- νεῖς μηχανὴν τὰ δόξαντα τῷ βασιλεῖ, τῷ πατριάρχῃ, τῇ συνόδῳ καθε- λεῖν; Πῶς ἐγὼ κακῇ πίστει νέμομαι ταύτας, ὅποταν σὺ τοιαῦτα φῆς, ἀριδῆλως οὕτω καὶ προφανῶς μαρτυρῶν καὶ παρὰ βασιλέως καὶ παρὰ 25 συνόδου καὶ πρόπαλαι ταῦτα τὴν ἐμὴν ἐκκλησίαν κατέχειν καὶ νέμε- σθαι; Οὐ τοῦτο μόνον αὐτὸ, κἂν οὐδὲν εἶχον ὑπὲρ ἐμοῦ τῶν ἀπάντων προτεῖναι, οὐ νόμους, οὐ κανόνας, οὐ χρυσόβουλλα, οὐ προσταγμάτων, οὐ σιγίλλια, οὐ νομὴν χρόνιον, οὐκ ἄλλο τι τῶν ὧν πάντων προτείνω, οὐκ αὐτῷ τούτῳ γε καὶ μόνῳ, ὃ σὺ προὔτεινας, δικαιτηταῖς παρ' εὐ- 30 γνώμοσι τὴν νικῶσαν καθ' ὄλου ψῆφον εἶχον λαβεῖν;

Ἄλλ' ἄγε δὴ καὶ τὰ κατὰ τὴν ἄλωσιν τούτῳ τῆς Κορίνθου οὐχ ὡς ἔχουσιν, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ἠθούλετο διεξιῶν πεπραγμένα ταῦτα δεῖξω- 35 μεν. Εἰ δὲ ὁ λόγος εἰς μῆκος καὶ ἱστορίας ἑαυτὸν ἐπαναφέρῃ, δότε τούτῳ συγγνώμην, δικασταὶ δικαιοῦνται, δότε, μὴ δυναμένῳ πως ἐτέ-

1. αὐτῶν προὔτεινον 19. κώδιξ 23. Αἱ λέξεις τῷ πατριάρχῃ πρόσθετοι ἀνω- 31. καθόλου
θεν 29. ἀλλῶ 30. προὔτεινας

ρως δηλώσαι τὰ πράγματα· μᾶλλον δὲ καὶ οὕς εὐήκοον παράσχοισθε
τούτῃ, ἰλαρῶς καὶ ἠδέως τούτων ἀκροώμενοι.

Δυσὸν τοίνυν θεωρουμένων ἀλώσεων τῆς Κορίνθου μετὰ τὴν τῶν
Ῥωμαίων ἐπικράτειαν τῆς Πελοποννήσου, μιᾶς μὲν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν
δ' Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, δὲ δι' αὐτὸ καὶ τὸν ἐκεῖσε ἰσθμὸν ὑστερον
ἐτείχισε· κατ' αὐτὸν γὰρ τριῶν σκυθικῶν γενῶν τὸν Ἴστρον διαπερα-
σάντων, Κοττιγάρους, Οὐττιγάρους καὶ Οὐνιγάρους τούτους ὠνόμα-
ζον, τὸ μὲν ἐν τούτων γένος Μυσίαν τὴν ἄνω καὶ Παννονίαν καὶ Δαλ-
ματίαν καὶ τὰ μέχρις ἐς Ἴόνιον κόλπον ἐκ μιᾶς ἐφόδου κατέδραμεν,
10 Οὐττιγάρου δὲ Θράκην πᾶσαν καὶ τὴν ἐν Ἑλληςπόντῃ Χερρόνησον
καὶ τὰ ἐντὸς Ἐδρου πάντα μέχρι τῶν τῆς Κωνσταντίνου προαστείων,
οὕς δὲ καὶ ἀνεχάτισε Βελισάριος, καταστρατηγησάμενος καὶ συν-
τρίψας αὐτοὺς, Οὐνιγάρου δὲ Μακεδονίαν καὶ Θετταλίαν καὶ Ἑλλάδα
καὶ τὰ ἐντὸς Θερμοπυλῶν ληισάμενοι πάντα καὶ μέχρι Κορίνθου φθά-
15 σαντες, εἶλον παραχρῆμα τὴν πόλιν καὶ αὐτοβοεῖ. Σπαρτιατῶν δὲ τὸ
μὲν ὄσον συρφετῶδες καὶ ἀγελαῖον τὴν ἐκείνοις κοινὴν ἀκούσαντες
ἄλωσιν, τοῖς ἐμπεριειλημμένοις τῇ Λακεδαίμονι καὶ ἐπανεστηκόσιν
7. 121^β αὐτάρκως προσφυγγόντες ὄρεσι, τοῦτο δ' ἂν εἴη μᾶλλον τὸ Παρθε-
νιον ὄρος, ταῖς ἐκείνου χαράδρσις καὶ τοῖς σπηλαίοις καὶ τοῖς βρά-
20 θροῖς ἐγκαταδεδουκότες, αὐτοὺς ἠπεξείρυσαν ἐκείνου δὲ τοῦ βαρβαρι-
κοῦ ρεύματος, καὶ, σώζοντες ἔτι τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο τῶν Λακῶνων ὄνο-
μα, Τζάκωνας ἀντὶ Λακῶνων ἑαυτοὺς ὑποβαρβαρίζοντες λέγουσιν. Οἱ
δ' αὖ ἐτύγγανον ἐμπορικὸν ἄγοντες ἐπιτήδευμα, φθάσαντες παρὰ τὸ
Γύθειον ἐπίναιον δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ἐκεῖνο· γυναῖξιν ἅμα καὶ τέκνοις,
25 πληρώσαντες τὰς σφῶν αὐτῶν ναῦς, παρὰ Σικελίαν ἔθεον· προσοκεί-
λαντες δὲ εἰς Μεσσήνην, ἦκισαν ἐκεῖσε, καὶ Δεμενίτας αὐτοὺς ὁ μα-
κρὸς εἶπε χρόνος, βαρβαρίσαντας καὶ αὐτοὺς τοῦνομα· οἱ δὲ εὐγενέ-
στεροι τούτων καὶ τῆς λαμπρᾶς τύχης καὶ τῶν εὐδαιμόνων, μαθόντες
τὰ τῶν Κορινθίων ἐκεῖνα δὴ τὰ παγγάλεπα καὶ αὐτοὶ δεῖσαντες μὴ
30 τὰ ὅμοια κατὰ σφίσιν αὐτοῖς γένηται, πρὸς Μονεμβασίαν ὡς εἶχον ἐ-
χώρου ἐυθὺς ὄλῳ ποδί, νησίον ἐπικείμενον τῇ Λακωνικῇ, νησίον ὑψη-
λὸν καὶ ἐπίμηκες καὶ ἀπότομον εἰδότες πάντη καὶ τῆς θαλάττης ἰκα-
νῶς ὑπερκείμενον καὶ φιλονεικοῦν ὡς πρὸς τὸν ἀθέρα προσαμιλλᾶσθαι
καὶ παραψάσειν αὐτοῦ μᾶλλον δοκεῖν καὶ πανταχόθεν περιειλημμένον

8. πανονίαν 12. βελισάριος 14. καταδραμόντες ἐν τῇ κερρόνη, ἐν δὲ τῇ
ἦξ ληισάμενοι 20. τὸ δὲ ἄνωθεν 24. γύθειον 25-25. προσοκείλαντες ἐκ τοῦ
προσοκείλαντες 31. ὄλῳ ποδί—λακωνικῇ ἐν τῇ ἦξ 32. προσεπικείμενον

κρημνοῖς ὀρθοῖς καὶ ἀβάτοις καὶ πᾶσι σχεδὸν τοῖς ὑπ' οὐρανὸν ἀδα-
 τὸν τε καὶ ἀνεπιχείρητον, τῶν προκατειληφῶτων καὶ μόνων ἀνευ τυγ-
 χάνον, τὸ μέχρι τότε μηδεμίαν ἐσχηκὸς οἰκῆσιν, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ τῆς
 Μονεμβασίας μεταλαχὸν ὀνόματος. Πῶς τοίνυν ἐνεχώρει, φυγάδας καὶ
 Λακεδαιμονίους ἅμα φυγάσι καὶ Κορινθίους προξένους γίνεσθαι καὶ
 τούτων ὑποδοχεῖς ἢ τὸν ἐπίσκοπον σφῶν ἐκείνους ἐγκατοικίσειν αὐτῇ
 τὸν πλάνητα πλάνητας; Πότε δὲ καὶ ἐπίσκοπος κεχειροτόνητο τηρι-
 χαῦτα θεῖα ἐκείνα κατέπραξεν; Ἄλλ' εἰ καὶ ταῦτα δοθείη καὶ γέγονεν
 ἐπίσκοπος εὐθὺς, ὅπερ οὐχ οἶόν τε, παρὰ τίνος γέγονεν; Ὑπὸ τοῦ
 Κορίνθου; Ἄλλ' οὐκ ἔστι τοῦθ' οὕτως, οὐκ ἔστιν. Ἄλλ' ὑπὸ τίνος; 10
 Ὑπὸ τοῦ Ῥώμης. Ἡ γὰρ διοίκησις καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ
 ἐκκλησιῶν, ὡς ἔστι λαβεῖν ἐκ τῶν παλαιῶν παρασημειώσεων καὶ τῶν
 τὰς ἱστορίας ἀναγραφόντων, αὐτῷ [τῷ] Ῥώμης ἀνεῖτο. Τούτῳ δὲ ἔθος
 εἶναι τὴν τῆς χειροτονίας σφραγίδα καὶ τοὺς τε μητροπόλεων τοὺς τε
 ἐπίσκοπῶν προϊσταμένους παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν καὶ σέσωστο δὴ τῷ 15
 Ῥώμης ἢ Πελοπόννησος ἢ ἄχρις οὐ καὶ τῷ Κωνσταντινουπόλεως ὁ φ. 122^α
 Συρακούσης καὶ ὁ Ῥηγίου, μᾶλλον δὲ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ γενῶν ὁ Ῥώ-
 μης ἐπεκράτει, μὴ γεγονότων ὑπὸ βαρβάρους.

Καὶ τοίνυν διὰ πάντων φαίνεται μηδὲν ἐν τῇ πρώτῃ ἐκείνῃ ἀλώσει
 τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ κώδικι γενέσθαι, καθὼς φθέγγεται κάκεινος 20
 ὑπαινιττόμενος· φησὶ γὰρ ἐν τῇ παρὰ τῶν Ἰταλῶν ἀλώσει ταῦτα γενέ-
 σθαι, τουτέστι τὰς ἐπισκοπὰς ἀφαιρεθῆναι Κορίνθου. Θεωρητέον τοί-
 νυν. πότε προσέπεσε τῇ πόλει Κορίνθου ἢ τελευταία αὕτη πρὸς τῶν
 Λατίνων ἀλωσις καὶ πῶς. Ὅτι δ' οὐκ εἶσι ταῦτα πάντα λόγοι ἀποδεί-
 ξων ἄμοιροι, ἵνα μὴ δόξωμεν ἱστορίας πλατυκῶς ἐπεξιόντες, παραιν- 25
 το, τῷ δὲ βουλομένῳ ταύτας λαμβάνειν ἐνεστι τοῦθ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἀνα-
 γεγραμμένων παλαιῶν ἀποδεικνύειν ἱστοριῶν. Μετὰ γάρ τοι τὴν ὑπὸ
 τῶν Ἰταλῶν ἀλωσιν [τῆς] Κωνσταντίνου, ὡς περ μεγάλου σώματος ἐρ-
 ριμμένου, τῆς μεγάλης τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς κατατεμνομένης ὑφ' ἀ-
 πάντων εἰς πολλὰ μέρη, ἦκε παρὰ τὴν Πέλοπος μετὰ βαρεῖας δυνά- 30
 μως τυραννήσων αὐτῆς καὶ ὁ πρίγκιψ ἐκεῖνος, ὃ Γουλιέλμος ὄνομα·
 καὶ μέντοι καὶ ἐπέδραμε καὶ κατεκράτησε πάσης, τὰς μὲν ἤττους καὶ
 τὸ ἐρυμνὸν οὐκ ἐχούσας τῶν πόλεων ἐξ ἐφόδου προσλαθῶν, τὰς μεί-

8. τομέχρι μηδεμίαν
 τόμενος πρόσθετον ἐνωθεν

παραπεμπτικοῦ σημείου ἵ-
 κκ 28-29. ἐρρηγιένου

12. ὡς ἔστι

14. σφραγίδα

21. τὸ ὑπαινι-

22. τουτέστι—κορίνθου πρόσθετα ἐν τῇ φησὶ διὰ

23. προσέπεσε

24. οὐκ εἶσι

28. τῆς πρόσθε-

Ε. Π. Α. Τ. Σ. Π.
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ζους δὲ καὶ τὸ ἰσχυρὸν ἀπὸ τε τοῦ τόπου ἀπὸ τε τῶν οἰκοδομημάτων
 ἐχούσας μακρὰ παρῆσθησαν καὶ συνεχεῖ τῇ πολιορκίᾳ, τῶν ἐνοικούν-
 των αὐταῖς λιμῶ καὶ πάντων ἐνδείᾳ τῶν ὄσα τρέφειν καὶ συνιστᾶν ἀν-
 θρώπους πεφυκότων ἐνδόντων ὡς περ δὴ καὶ ταῖν πολέσιν ταύταιν,
 5 τῇ Κορίνθῳ δηλονότι καὶ Μονεμβασίᾳ, συνέπεσεν. Ἡλω μὲν γὰρ πρῶ-
 τον ἐκεῖνοις Κόρινθος, τοῦ Σγούρου ἐκείνου τηνικαῦτα τελούστος τῶν
 Κορινθίων ἀρχοντας, Ῥωμαίου ἀνδρὸς εὐγενοῦς καὶ τὸ γένος καὶ τὴν
 ψυχὴν καὶ τοῖς παλαιαῖς ἐκεῖνοις τῶν Ῥωμαίων ἐραμίλλου ἄλλος τις
 τάχα Φαβρίκιος. Ἴνα γὰρ μὴ δούλειον ἡμᾶρ ἴδῃ, αὐτῷ γε ἔπειθ' ἑαυ-
 10 τὸν ἐπὶ τὸν Ἀκροκόρινθον κατέβαλεν, ὡς μὴδ' ὄστουν αὐτῷ σφόν
 ὑπολελειφθῆναι. Ἡλω δὲ μετὰ μικρὸν καὶ Μονεμβασία, μητρόπολις τη-
 νικαῦτα καὶ οὐκ ἐπισκοπὴ τυγχάνουσα.

Ἄλλὰ ταῦτα καὶ δὴ καὶ δέδεικται τοῖς προλεγεγμένοις ἐκεῖνοις θεί-
 οῖς καὶ σεπτοῖς χρυσοβούλλοις καὶ προστάγμασι καὶ τοῖς ἱεροῖς σι-
 15 γιλλοῖς. Ὁ γὰρ τοι ταύτην ἐλευθερώσας τῆς λατινικῆς δουλείας βα-
 σιλεὺς ἐκεῖνος αὐτὸς καὶ τὴν τιμὴν αὐτῆς προσεπηύξησε καὶ τὰς ἐτέ-
 ρας τρεῖς προσέθηκεν ἐπισκοπὰς, μητροπόλεως τελούσης καὶ τὴν ἐπι-
 σκοπὴν ἐχούσης Μαΐνης, καθὼς ἀνωτέρω δέδεικται καὶ λέλεκται καὶ
 φ. 1229 ἀπὸ τῶν ἤδη δὲ λεγομένων δηλον οὐχ ἦττον. Ἢ Ὡς γὰρ ὁ πρίγκιψ
 20 ἐκεῖνος τὸ πρῶτον ἐκράτησε τῆς Κορίνθου, Ἰταλικὴν χεῖρα καὶ βα-
 ρεῖαν συναγαγὼν, προσκλήθηται μὲν τῇ Μονεμβασίᾳ, περικυκλοῖ δ' αὐ-
 τὴν καὶ πολιορκεῖ, τοῦτο μὲν ἐκατέρωθεν στόλῳ παμπληθεῖ, τοῦτο δὲ
 δυνάμεισι πεζικαῖς. Ὡς δ' ἔγνω πᾶσαν μηχανὴν ἀνήνυτα κατ' αὐτῆς
 φερομένην, λιμῶ καὶ δίψει καὶ τῷ μακρῷ χρόνῳ ταύτην φήθη δεῖν
 25 κατεργάσασθαι. Τὸ γὰρ τοι ἐμποδὼν οὐκ ἦν αὐτῷ, πᾶσαν ὑπ' αὐτῷ
 καὶ τὴν ἐκτὸς Ἑλλάδα Πελοποννήσου πεποιημένῳ. Ἐπταετὲς δὲ χρό-
 νῳ περιστοιχισάμενος καὶ περικλείσας αὐτὴν καὶ πανταχόθεν, ὡς περ
 εἴρηται, πολιορκῶν, ἀπειρηκυῖαν ἤδη ταῖς συνεχέσι τῶν κακώσεων,
 ὑποκύψασαν τῷ ζυγῷ καὶ αὐτὴν τῆς λατινικῆς ἔσχε δουλείας ὑπέ-
 30 κυψε γὰρ καὶ αὐτὴ, καὶ δούλειον ἡμᾶρ εἶδεν ἢ μέχρι τούτου εὐγε-
 νῆς διαφυλαχθεῖσα καὶ ἐλεύθερος, ἢ θαλασσοκρατήσασα πάσης σχε-
 δὸν τῆς ἐντὸς Ἑρακλείων στηλῶν θαλάσσης ἀνωθεν, ἢ πολλὰς καὶ
 βαρεῖας δυνάμεις καὶ στόλους παμπληθεῖς Σικελῶν, Ἰταλῶν, Ἰσπα-
 νῶν συντρίψασά τε καὶ καταδύσασα πολλάκις, ὧν δὴ τινος καὶ τὰ

4. δη 5. ἦλω 6. ἐκεῖνοις 7. Ἐν τῇ ἡφ· ση' 8. τάχα πρόσθετον ἐν
 τῇ ἡφ ἐν τῇ ἀρχῇ στίχου φαυρίκιος 11. μεταμικρὸν 20. τοπρῶτον
 29 - 30. ὑπέκυψε—εἶδεν πρόσθετα ἐν τῇ ἡφ διὰ παραπαικτικῶν σημείων
 34. Τὸ πολλάκις πρόσθετον ἀνωθεν

ἐλλείμματα ἢ μᾶλλον εἶπειν ναυάγια ὑποδράντα τὴν Θεσσαλονικέων
 ἐξαπίνης παρεστήσατο, τὰ σκήπτρα τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐπειλημμέ-
 νου τηνικαῦτα τυραννικῶς Ἀνδρονίκου, ἢ Κομνηνὸς τὸ ἐπώνυμον, ἢ
 πανταχοῦ καὶ ἐν πᾶσιν οὐ τοῖς ὑπὸ Ῥωμαίους τελοῦσι μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τοῖς ἀπωτάτω βαρβάραις διὰ τὰς ἀριστείας, διὰ τὰς νίκας, διὰ τὸ
 θερμουργὸν καὶ δραστικὸν αὐτῆς ἀείμνηστον καὶ ἐξάκουστον τὸ κρά-
 τος αὐτῆς ἀποφύνασα. Ἀλλ' ὅνα μὴ δόξω ταῦτα χαρίζεσθαι
 καὶ τοῖς οὐκ εἰδόσι λόγον ἀπειροκαλίᾳ ὑφέξω, δείκνυμι τὸν μέγαν
 ἐκείνον τῶν Ῥωμαίων βασιλέα τρανῶς τῶν ἐγκωμίων αὐτῆς ἀπτόμε-
 νον καὶ διάτορον τε καὶ ὑψηλὸν σὺν ἐπαίνοις φθειγόμενον. Καὶ τοῖς
 ἀναλγεγομένοις δὲ τὸ ἐκείνου θεῖον χρυσόβουλλον καὶ διεξιούσιν ἐξεσι-
 ταῦθ' οὕτως ἔχοντα συνορᾶν. Αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι πόλεις πᾶσαι σχεδὸν
 ἐπαينوῦσι τοὺς κρατοῦντας καὶ στεφανοῦσιν, αὐτῇ δ' ὑπ' ἐκείνου καὶ
 τιμᾶται δεκαίως καὶ τοὺς ἐπαίνους εἰκότως ἀπολαμβάνει.

Ἄλλ' ἐπεὶ μόνον τὸ θεῖον ἀήττητον, πόλεις δὲ οὐσὴ ἀδύνατον διὰ
 τέλους ἐκφυγεῖν τὸ τῆς τύχης ἀστάθμητον καὶ ἀντίξουν αὐτῆς καὶ ἀν-
 τίπυρον πνεῦμα, ἠττάται μὲν καὶ αὐτῇ, ὑποκύπτει δὲ, ὡς θ' ὑποσπόν-
 δους τῶν οἰκητόρων τοὺς βουλομένους αὐτῆς ἐξελεῖν μετὰ τοῦ σφῶν
 αὐτῶν ἀρχοντος. Ῥῆξ δὲ ἦν ῥήγες καὶ γὰρ ἐκ μακρῶν ἐν αὐτῇ τῶν
 χρόνων ἀρχοντες κεχειροτόνηντο, σύμμαχοι τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων τε-
 λούντες ἀεὶ πιστοὶ τε καὶ ἀσκνοὶ καὶ διὰ πάντων ἐλεύθεροι, τὴν πά-
 τριον καὶ παλαιὰν ἐκείνην τῶν Σπαρτιατῶν ἐλευθερίαν, τε καὶ εὐγέν-
 νειαν καὶ θῶριον ἀρμονίαν ἔτι περισώζοντες, || κἂν ἐς ὕστερον μετα-
 κεκύβευται καὶ αὐτῇ τὰ τῆς τύχης. Ἐξιώντες δ' οὖν, τὰ δ' ἐν μέσῳ
 πάντα ἐῶ, πρὸς βασιλέα εὐθύς δλω ποδὶ καὶ ὡς εἶχον ἐχώρου ἐν Ἀ-
 σίᾳ. Τὸ γὰρ τοι βασιλεῖον τῆς Ῥωμαϊκῆς ἡγεμονίας παρ' Ἰταλῶν εἶ-
 χετο. Πηγαί, πόλις δ' αὐτῇ παλαιὰ καὶ παράλιος Ἀσιανή καὶ ἐν καλῷ
 κειμένη θέσεως, πρὸς τοῦ βασιλέως αὐταῖς δέδοτο, καὶ οἰκήτορες ἐκεί-
 νοι ταύτας ἐγίγνοντο. Τὸ δὲ περιλειφθὲν τῇ Μονεμβασίᾳ, κατατετρυ-
 χωμένον καὶ ἄπορον καὶ ὡς περ ἐν δεσμοῖς καθειργμένον, ὑπότρομον
 τῇ τύχῃ τῶν Ἰταλῶν ἐδούλευε. Πῶς οὖν οἱ δοῦλοι καὶ δέσμοι καὶ
 σχεδὸν οὐδ' ἀναπνεῖν εἴωμενοι καλῶς Κορινθίων φυγάδας καὶ πλά-
 νητας ὑπεδέχοντ' ἀν, καὶ πότε; Πρὸ τοῦ πολιορκηθῆναι; Ἄλλ' ἐπο-
 λιορκοῦντο Κορινθιοὶ, καὶ τοῖς ἐν Πελοποννήσῳ πᾶσιν ἀνωμαλία καὶ

6 (καὶ 7). αὐτῆς 10. οὖν 11. δὲ πρόσθετον ἀνωθεν 15-16. διατέλους

16. αὐτῆς πρόσθετον ἐν τῇ ᾧ κατὰ συνέχαιαν τοῦ κειμένου 28. καὶ δώ-

ριον ἀρμονίαν πρόσθετα ἐν τῇ κάτω ᾧ ἐξῆστερον 29. τετραχωμένον

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΝΝΗΜΩΝ ΤΟΜ. ΙΒ'.

παραχῆ παντοία ἦν, ἐκάστου τῶν αἰε παραλειπομένων ταῦτά πήσε-
 σθαι τοῖς κῆσι προσδοκῶντας, ὃ δὴ καὶ γεγέννηται. Ἄλλὰ μετὰ τὸ
 Κορινθίους ἐαλωκένοι; Καὶ πῶς ἂν ὁ τύραννος ἐκεῖνος εἶασε τούτους
 ἐλθεῖν ἐκεῖσε, ἢ μᾶλλον ἀπασῶν ἐφίετο καὶ τὸ κράτος ἐχούσης τη-
 5 νικαῦτα πάσης σχεδὸν ῥωμαϊκῆς πόλεως; Ἄλλὰ μετὰ τὸ τὴν Μονεμ-
 βασίαν αὐτῷ κεκρατήσθαι προσερρυήκεσαν οἱ Κορινθιοὶ τοῖς Μονεμ-
 βασιώταις καὶ ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου σφῶν ἀπελευθρώθησαν; Καὶ ποῦ
 τοῦτο γε λόγον ἔχον ἐκεῖνους τῶν οἰκητόρων ἀπολειφθέντας, ὅσοι διὰ
 τὸ ζῆν μᾶλλον δουλεύειν ἤρετίσαντο τοῖς Ἰταλοῖς, αἰχμαλώτων οὐδὲν
 10 μετὰ τοῦ σφῶν αὐτῶν ἀποδέοντες ἀρχισρέως, ὅς τῃ δεσποτικῇ πειθό-
 μενος ἐντολῇ συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ μᾶλλον ἠθέλησεν ἢ
 πρὸς ἀποδημίαν χωρησαί, τῶν μὲν ὄντων αὐτῷ τῇ χρονίᾳ προσανα-
 λωθέντων κακώτερι, τῶν δ' ἐπιγεννησομένων ἀπὸ τῶν τῆς ἐκκλησίας
 προσόδων, οὐκέτ' ἐσομένων, τοῦ Ἰταλοῦ καρπουμένου ἐπισκόπου; τοῦ
 15 σφῶν γὰρ εὐθύς γένους κεχειροτόνητο. Πῶς εἶχεν ἂν ἐκεῖνους εἶθ' ἢ
 πόλις εἶθ' ὁ ταύτης προϊστάμενος ἀρχιερεὺς δέχεσθαι καὶ τοὺς μὲν αὐ-
 τῶν τῇ πόλει, τοὺς δ' ἐνοικίσει τῇ Πελοποννήσῳ, οἱ μὴδὲ φθέγγεσθαι
 μὴδ' ἀναπνεῖν σχεδὸν ὑπὸ τῶν Λατίνων ἐώμενοι μὴδὲ τῶν ἰδίων ἀρχον-
 20 τες σωμάτων; "Οτι δὲ ταῦτα πάντ' ἀληθῆ, τὴν ῥωμαϊκὴν ταύτων ἱστο-
 ρίαν ὁ θέλων ἀναγινωσκέτω, εἰ δ' ἐθέλει καὶ τὴν λατινικὴν. Συνοψῶ
 γὰρ κάκεινῃ ταύτῃ μάλιστ' ἐν τούτοις φθέγγεται. Ἄλλ' εἰ ἐπισκοπὴ
 τηρικαῦτά γε ἦν, οὐκ ἂν τῷ τότε ἀρχοντι τῆς Πελοποννήσου τυράννῳ
 καὶ τοῖς Λατίνοις τετίμητο, οἱ γε κάκεινον μὲν οὐκ εἶασαν ἐναποδιῶ-
 ναι αὐτοῦ τῷ θρόνῳ, ἕτερον δ' οὐκέτι προσεδέξαντο παρ' ὄλην τὴν
 25 σφῶν αὐτῶν ἐπικράτειαν. Ἄλλὰ λοιπὸν ἦν τῷ τῆς λατινικῆς ἀπαλ-
 λάξαντι τὴν Μονεμβασίαν δουλείας ἐς μητρόπολιν τετιμησθαι. Καὶ τίς
 οὗτος ἦν; Ὁ πάντ' εὐσεβῆς καὶ στερρὸς τῶν δογμάτων τῆς ἐκκλη-
 σίας [ὑπέρμαχος], ὁ δεύτερος τῶν Παλαιολόγων, ὁ κῆρ Ἀνδρόνικος.
 123^β Οὗτος καὶ γὰρ, τὸν τυραννοῦντα τότε τῆς Πελο[[ποννήσου] κρίχιπα
 30 αὐτῷ στρατεύματι τροπωσάμενος, αἰχμάλωτον ἐκείνον ἀγαγὼν ὡς τὴν
 Κωνσταντίνου μετὰ τῶν ἐν τέλει—Ἐφραῖμ τούτῳ τοῦνομα—ἀπολαμ-
 βάνει μὲν παρ' αὐτοῦ Μονεμβασίαν, ἀπολαμβάνει δὲ Λακεδαιμονίαν

πῆσασθαι
 1-2. πεπονηθέναι

7. καὶ—ἀπελευθρώθησαι διὰ πρῶτον πρῶτον σημείου :·

9. ἠρετίσαντο 10. καὶ 25. αὐτῶν 13. ἐπιγεννησομένων 15. Τὸ ἐκεῖνου·

ἐνωθεν 16. δέξασθαι 28. ὑπέρμαχος ἢ τι τοιοῦτον προσθετέον 29. Ἐν τῇ
 ἀρχῇ τῆς σελίδος λαίπει ἢ συνέχεται τῶν ἐν τέλει τῆς προηγουμένης πειρῆ

Δύο ἀναφοραὶ μητροπολίτου Μονεμβασίας πρὸς τὸν πατριάρχην 211
 καὶ τινὰ τῶν πολιχνίων ἕτερα τῶν ἐρυμνῶν, καὶ ἀρχιερεῖς εὐθὺς ἀμ-
 φροῖν ταῖν πολέοιν πρὸς τοῦ μακαριωτάτου ἐκείνου πατριάρχου κῦρ
 Ἰωσήφ κεχειροτόνητο, καὶ οὐκ αὐτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ Κορίνθου. Ἦ
 γὰρ ἐάλωκός ἐκεῖνος πρόγρηθ' οὕτω δῆτα τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς Ῥω- 5
 μαίοις προσωκείωτο, ἥστ'ε καὶ βασιλικῶ τυχεῖν ἀξιώματος καὶ ἐς με-
 γάλου δομestίκευ ἀξίαν τετιμηθῆσαι καὶ πολλῆς ἄλλης φιλοτιμίας
 παραπολαῦσαι βασιλικῆς, καθὼς ἔχομεν τοῦτο καὶ ἀπὸ τῶν ἱστοριῶν
 καὶ ἀπὸ τῶν ἐκείνου γραμμάτων δεικνύειν τῶν εἰσέτι καὶ νῦν περι-
 σωζομένων.

Ἄλλ' οὗτος ὁ θεϊότατος βασιλεὺς, τὸ πρὸς τὴν Μονεμβασίαν φιλό- 10
 τιμον αὐτοῦ καὶ βασιλικὸν προσεπαυξίσας, τιμῆ μὲν αὐτὴν ἐς μη-
 τρόπολιν τσελοῦσαν διαφερόντως, προδιδάσας ἐς βαθμὸν δέκατον, καὶ
 τὴν ἐξαρχίαν δίδωσι ταύτῃ πάσης Πελοποννήσου, πρὸς αἷς δὲ ἐξ
 ἀμνημονεύτων προκατεῖχε χρόνων τέσσαρσιν ἐπισκοπαῖς καὶ ἑτέρας 15
 τρεῖς ἐπικυρώσας αὐτῇ θείῳ καὶ σεπτῇ χρυσοβούλλῳ, δι' οὗ δὴ καὶ
 δεικνύσι τρανῶς τελοῦσαν μὲν πρὸ χρόνων πολλῶν τὴν Μονεμβασίαν
 μητρόπολιν, ἔχουσαν δὲ καὶ τὴν ἐπισκοπὴν Μαίνης ἀνωθεν καὶ κατ'
 ἀρχὰς ἐξ οὗ κἀκεῖνο κεκλήρωται. Συνοδὰ δ' ἐκείνῳ καὶ τὰλλα 20
 πάντα σιγιλιά τε καὶ δικαιώματα φθέγγονται, καθὼς πρὸ μικροῦ
 ταῦτα λέλεχται.

Ταῦτα δὲ πάντα διεξηλήθον, τὴν τοῦ σιγιλίου ἐκείνου δόναμιν σα-
 θραν ἀποδεικνύς καὶ οἷς ἔχει τὸ δοκοῦν ἰσχυρὸν οὐδαμῶς ἐν ἐκείνῳ
 δεικνύειν φαινόμενον, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς ἐκεῖνος ἐρειδόμενος ἀληθῶς ἐν
 τούτῳ φαίνεται τοῖς καὶ ὅπως οὖν αὐτὸ συνορᾶν δυναμένοις. Τὸ γὰρ 25
 ἐκ τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου κώδικος ἐκδληθὲν καὶ τῷ παρ' αὐτῶν σιγι-
 λίῳ ὥσπερ τι θεμέλιον ὑποτεθὲν ἀσθενὲς οὔτοι πάλιν καὶ διασεσει-
 σμένον ἀποφαίνονται καὶ ὥσπερ κάλαμος ὑπὸ ἀνέμου τῆδε κἀκεῖσε
 ῥιπιζόμενος. Τοιοῦτον γὰρ ἐστὶν ὄντως πᾶν ὃ μὴ πέφυκε φύσει δί-
 καιον καὶ νόμιμον. Ταῦτα δ' οὕτω κατωτέρω φησὶν· «Ἡ γὰρ ἐλευ- 30
 θέρας οὔσης αὐτῆς ἀπεσπάσθησαν αἱ τοιαῦται ἐπισκοπαὶ καὶ προσε-
 τέθησαν τῇ Μονεμβασίᾳ, ἐπισκοπῇ αὐτῆς οὔσῃ, καὶ δεῖ πάντως ὡς
 παρὰ κανόνας ὄν τὴν κατάλυσιν ἀναδέξασθαι, ἢ μετὰ τὴν πολιορκίαν
 αὐτῆς πάντα προέβη, καὶ δεῖ καὶ οὕτως ἐπανασωθῆναι ταύτῃ τὰ ἐαυ-
 τῆς, ἐπεὶ δὴ ἐλευθερίας ἔτυχεν· οὐ γὰρ ἐμποδὼν τῷ Κορίνθου πρὸς
 ἐπανάληψιν τῶν δικαίων τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ ἢ χρονία παραδρομῆ,

4.··δὴ 6-7. παραπολαῦσαι φιλοτιμίας 11. αὐτοῦ 17-18. καταρχὰς
 καθὼς ἀνωτέρω 18. τὰλλα 23. Τὸ ἐν ἀνωθεν 24. ὥσπερ

πρῶτον μὲν ὅτι ὁ νόμος διακελεύεται τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀνυπόστατον μὴ βεβαιουῖσθαι διὰ τῆς χρονίας παραδρομῆς καὶ ὅτι τὰ κακῶς κριθέντα καὶ τυπωθέντα οὔτε χρόνος οὔτε νόμος οὔτε συνήθεια βεβαιοί». Ὁρᾷς, ὅτι ἡπερ ἐδράζεται καὶ τοῦ κώδικος ἐξελεῖν φησιν ὡς παραστα-
 124^α τικόν τε καὶ βεβαιον ἢ καὶ ἐπὶ τούτῳ ὡςπερ δὴ θεμελίω τοὺς νόμους
 15 καὶ κανόνας ὑποθεῖς κατὰ τὸ τούτῳ δοκοῦν κατωτέρω πάλιν ἐν ἀμφιλόλου τίθηται τάξει, λέγων ἢ γὰρ ἐλευθέρας αὐτῆς οὔσης ἀπεσπασθησαν ἢ μετὰ τὴν πολιουσίαν αὐτῆς. Τούτου τί γένοιτ' ἂν ἀσθενέστερον καὶ σαθρότερον, τὸ τιθέναι πρῶτον μὲν ὡς ὁμολογούμενον τι
 10 καὶ ἀσστατικόν, εἰτ' αὖθις ἑτερορρεπῶς καὶ ἀμφιλόλως ταῦτα τιθέναι καὶ ἢ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο φάσκειν. Ἄλλ' ἐπιόντες παραθεωρήσωμεν καὶ οὓς κατὰ συνέθειαν προβάλλεται νόμους.

Ἔφασαι; Τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀνυπόστατον μὴ βεβαιουῖσθαι διὰ τῆς χρονίας παραδρομῆς. Ἄγε τοίνυν, τὸ ἐνυπόστατον πρότερον κατὰ νόμους ἐκ
 15 πόσων δὴ καὶ συνίσταται θεωρησάντων, τηγικαῦτα καὶ τὸ ἐναντίον αὐτοῦ θεωρητέον, ὡςπερ δὴ τὸ ὄν, εἶτα τὸ μὴ ὄν. Τὸ μὲν γὰρ ἐνυπόστατον ὄν ἐστὶ καὶ ὄντος ἔχει χώραν, μὴ ὄντος δὲ τὸ ἀνυπόστατον. Πάντα τοίνυν ὅσα τὸ κύρος ἔχουσιν ὑπὸ τῶν νόμων καὶ στερκτέα τοῖς ἀνθρώποις τυγχάνει ἢ γράμμασι ταῦτα κυροῦνται ἢ νομῇ φυσικῇ ἢ καὶ μαρ-
 20 τυρίαις ἐτέρων καὶ ἢ ἐπ' ἐνίων καὶ τῶν τριῶν συνδεδραμηκότων ἢ τῶν γε δύο ἐπὶ τῶν πλείστων ἢ καὶ ἑνὸς ἐπὶ τινῶν. Καὶ οὕτω τὸ ἐνυπόστατον φαίνεται τὸ δ' ἀνυπόστατον τοῦναντίον πᾶν, ἢ μὴδὲν τῶν εἰρημένων συνέδραμε τριῶν. Φαίνεται τοιγαροῦν ἀριδῆλως ἐπὶ τῷ τότε κρινομένῳ Μονεμβασίας καὶ χρόνου μέτρον ὑπερβαίνουσα νομῇ καὶ
 25 δικαιώματα οὐ φαῦλα οὐδὲ μικρὰ καὶ τὰ τυχόντα, οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν πρατηριώδη καὶ συμβόλαια, ἀλλὰ τὰ μέγιστα πάντων, βασιλέων καὶ πατριαρχῶν, μετὰ συνοδικῆς συνδιασκέψεως. Καὶ μαρτυρίαι αἱ ἀξιοπιστόταται. Τίνες αὗται; Αἱ τῶν ἀντικρινομένων καὶ τῶν αὐτοῖς βοηθούντων. Οὐ γὰρ ἐμποδῶν φασὶ τῷ Κορίνθου ἢ χρονία παραδρομή.
 30 Οὕτω γὰρ ἐν τῷ γράμματι τούτων μαρτυροῦσι τὰς ἐπισκοπὰς συχνὰς τοὺς χρόνους νέμεσθαι τὴν Μονεμβασίαν. Ἐκ πάντων ἄρα συνάγεται τῷ Μονεμβασίας τὸ ἐνυπόστατον, τοῦναντίον δὲ τῷ Κορίνθου. Οὔτε γὰρ εἶχε δεῖξαι νομῆν, οὔτε κἂν τῶν δικαιωμάτων τὰ τυχόντα, οὔτε τὴν παρὰ τοῦ ἀντιδίκου μαρτυρίαν. Ἄλλ' εἰ γὰρ εἶχε τι τῶν τοιού-

1 (καὶ 115). ἐξαρχῆς; 4. φησὶν 13. φασὶ 13-14. παραδρομῆς χρονίας;
 15. συνίσταται ἐκ τοῦ συνίστανται διασποθέντος τοῦ » θεωρησάντων ἐκ
 τοῦ θεωρήσαντα; 34. εἶχε τί

των, οὐκ ἂν παρήκεν εἰς τὴν ἐκείνου σύστασιν ὁ συνιστὰς ἐκεῖνον τῆ μη ὄντι ἐνυποστάτω. Εἰ δ' ἐπὶ σαθρῷ καὶ ἀνυποστάτῳ θεμελίῳ ἐπικοδόμησεν ὁ συνθεὶς, ἀνυπόστατον ἄρα τὸ πᾶν.

Ἔτι φησί· τὰ κακῶς κριθέντα καὶ τυπωθέντα οὔτε χρόνος, οὔτε νόμος, οὔτε συνήθεια βεβαιοί. Βαθαῖ τῆς ἥ τοσαύτης φιλονεικίας καὶ περιττῆς τῶν λόγων συναγωγῆς. Ἴνα τί γένηται; Ὅπως ἐγκαλυφθῆ τὸ δίκαιον. Ἄλλ' οὐκ ἔσται τοῦτο, οὐκ ἔσται, τηρουμένων ἐτι τῶν θείων καὶ φιλευσεβδῶν νόμων καὶ ἱερῶν κανόνων, κἂν ἄλλως ἄλλοι βούλωνται. Τὰ κακῶς, φησί, κριθέντα. Πῶς κακῶς τὰ μηδομῶς κριθέντα; Εἰ μὲν γὰρ καὶ ποτὲ κέκρινται, εἶχεν ἂν χώραν, εἴτε δικαίως εἴτε ἀδίκως· εἰ δ' οὐ πώποτε κέκρινται, τί φῆς ὁ ταῦτα λέγων; Εἰ γὰρ κέκρινται, ἢ καλῶς ἢ κακῶς. Ἄλλὰ μὴν οὔτε καλῶς, οὔτε κακῶς. Οὐ κέκρινται ἄρα. Τὰ δὲ κακῶς τυπωθέντα. Πῶς κακῶς: τυραννικῶς δηλονότι καὶ βιαιῶς τυπωθέντα. Ἄλλὰ τίς ὁ ἐπενεγκὴν τὴν βίαν; Βασιλεὺς δίκαιος καὶ ἔννομος; Καὶ πῶς ἂν ἔχοι τοῦτο γε λόγον; Εἰ δὲ καὶ τοῦτ' ἂν βιάσαις, οἱ πάντα μεταποιῶν καὶ μεταπλάττων καὶ μετασκευάζων, ἀλλ' ὅ γε μετ' ἐκεῖνον καὶ αὐτὸ μετὰ τοῦτον καὶ πᾶς ὁ τῶν θειοτάτων βασιλέων χορὸς μέχρι τοῦ νῦν οὐ τηρεῖ ταῦθ' ὡς προσήκει καὶ συνιστᾷ καὶ φυλάττει; Πάντα γὰρ τὰ κείνων τούτων τυγχάνει, ὡς περ τὰ τούτων τῶν ἔσομένων. Ἄλλὰ πατριάρχης ἅγιος καὶ κανονικός; Καὶ τίς ἂν ἔρει; Εἰ δὲ καὶ ἔρει, πῶς ἂν ἐθεβαλοῦ τὰ παρ' αὐτοῦ κακῶς ὁ μετ' αὐτὸν τυπωθέντα ἢ οἱ μετ' ἐκεῖνον τοιοῦτοι πάλιν; Εἰ δὲ καὶ τοῦτ' ἂν παραγκωνίσαις, πῶς συνευδόκει καὶ συνέτρεχε καὶ συνωμογνωμόνει τούτοις ἢ τοσαύτη τῶν ἀρχιερέων ὁμήγυρις, ἐν ταύτῃ μὲν τῇ συνόδῳ ὀκτῶ πρὸς τοὺς δέκα, ἐν ἐκείνῃ δὲ πέντε πρὸς τοὺς εἴκοσι χρηματίσασα; Πῶς δὲ καὶ ὁ τοσοῦτος τῶν ἁγιωτάτων ἐκείνων πατριαρχῶν χορὸς κατὰ ἀκολουθίαν καὶ διαδοχὴν συνήγει καὶ συνευδόκει, φυλάττων ταῦτα καθαρὰ καὶ ἀπρόσφαιστα, Κορίνθου ἀεὶ μητροπολίτου καὶ ὄντος καὶ γιγνομένου; Οὐ μὴν, ἀλλ' εἰ βασιλεῖς δίκαιοι καὶ ἔννομοι καὶ πατριάρχαι ἅγιοι καὶ κανονικοὶ, καὶ τὰ τυπωθέντα πρὸς αὐτῶν ἔννομα καὶ δίκαια καὶ κανονικά. Ἄλλὰ μὴν ἐκεῖνοι πάντες ἔννομοι καὶ δίκαιοι καὶ κανονικοί;

ἐκ

ἐκ

6. συγκαλυφθῆ 14. δη 18. Τὸ οὐ πρόσθετον ἀνωθεν 20. Τὸ τὰ πρόσθετον ἀνωθεν 21. καὶ τίς—καὶ ἔρει ἐν τῇ ῥα μικροτέροις γράμμασι 22-23. ἢ οἱ—πάλιν πρόσθετα ἀνωθεν μικροτέροις γράμμασι 24. συνωμογνωμόνει 26. ε κ χρηματίσασα ἐκ τοῦ χρηματισάντων 27. τῶν πα (ἀρχὴ τῆς λέξεως πατριαρχῶν διαγραφείσα εἴτα) ἁγιωτάτων 29. γιγνομένου ἐκ τοῦ γενομένου.

καὶ τὰ τυπωθέντα πρὸς αὐτῶν ἄρα νόμιμα καὶ δίκαια καὶ κανονικά. Καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ πᾶν ὅπερ ἂν οὔτε χρόνος, οὔτε νόμος, οὔτε συνήθεια ἐθεβαίωσεν, ὅποιον δῆτα καὶ τὸ γεγονός σιγίλλιον πάλαι ποτὲ τοῦ Κερίνθου, ἀσύστατον καὶ ἀδέβαιον ἀσύστατον καὶ ἀδέβαιον καὶ τὸ ὑπ' ἐκείνων ἄρα πεπραγμένον.

Ἔτι τὸν κανόνα ἐδόξουν τῆς πρώτης συνόδου προβαλλόμενος οὕτως ἐδράζεται ἐπὶ τούτῃ καὶ τοῦτον ἐκτίθησιν ὡς ὄνθ' ὑπὲρ αὐτοῦ. Τὸ δὲ πᾶν μᾶλλον ἢ, τοῦτό γε καθ' αὐτοῦ γὰρ καὶ τοῦτον εἰσφέρει. Ἐπειδὴ συνήθεια κεκράτηκε καὶ παράδοσις ἀρχαία τὸν ἐν Αἰλίᾳ ἐπίσκοπον τιμᾶσθαι, ἐχέτω τὴν ἀκολουθίαν τῆς τιμῆς, τῇ μητροπόλει σωζομένου τοῦ οἰκείου ἀξιώματος. Εἰ μὲν δὴ τοῦτον ὡς κανόνα καὶ νόμον εἰσάγεις, τὸν Αἰλίας ἐπίσκοπον ὡς ἐπίσκοπον γράφε καὶ στέργε καὶ τίμα καὶ μὴ ὡς πατριάρχην, καὶ ἄρον ἐξ αὐτοῦ τὰ πατριαρχικά πάντα προνόμια, καὶ ἐν ἐπισκόπων αὐτὸν τίθει καθέδρα τὸν τοσοῦτους χρό-
 15 νους τιμώμενον καὶ βασιλευσι καὶ πατριάρχαις καὶ συνόδοις, καὶ τὸ ἦττον μὴ χειροτονεῖτω καὶ προβαλλέσθω καὶ εὐλογεῖτω τὸ μείζον, ὁ ἐπίσκοπος, λέγω, τὸν μητροπολίτην, μᾶλλον δὲ καὶ οὐχ ἓνα ἢ δύο τῶν μητροπολιτῶν, ἀλλὰ καὶ πλείστους, ἀλλ' ἐκεῖνος δεχέσθω τὴν χειροτονίαν πρὸς τοῦ μείζονος· τὸ γὰρ ἔλαττον κατὰ τὸν μέγαν Ἀπό-
 20 στολον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται· καὶ τοῦ πρωτείου ὁ Αἰλίας ἐνταῦθα στερέσθω. Μᾶλλον δὲ οὐδὲ τὸ πρῶτον ἐνταῦθα χώραν ἔχει παρ' αὐτῷ· τὸ γὰρ πρῶτον ὡς πρὸς δευτέρον ἐστὶ πρῶτον τῆς αὐτῆς τάξεως, ὡς πρὸς μητροπολίτην δὲ πρώτου τάξιν πατριάρχης οὐκ ἔχει, μητροπολίτης δὲ, ἐκεῖνος δὲ πάλιν ὡς πρὸς πατριάρχην. Οὕτω δὴ καν-
 25 ταις ἄλλαις πάσαις τῶν ἐκκλησιαστικῶν βαθμῶν τάξεσι τάξις γὰρ καὶ ἀρμονία συνέχει τὸ πᾶν.

Ἄλλ' ὄρα μὴ, καθαιρῶν ἐκεῖνον οἷς προτείνεις τοῦ ὑψηλοῦ ἀξιώ-
 30 ματος, συνταπεινοῖς καὶ καθυποβιβάζεις καὶ τοὺς ὑψηλοτάτους τῶν πατριαρχείων λοιποὺς θρόνους, ἐν ἐπισκόπων αὐτοὺς καθέδρα κατὰ τὸν σὸν λόγον τιθέμενος, καὶ οὐκ αὐτοὺς μόνον, ἀλλὰ γε σὺν αὐτοῖς καὶ τὸν πρώτης ἀρχιεπίσκοπον Ἰουστινιανῆς καὶ τὸν Κωνσταντίας καὶ ἄλλους. Καὶ τοσοῦτῳ μᾶλλον τὸ διάφορόν ἐστι τῷ συγγράφαντι κατ' ἀρχὰς ἐκεῖνο τὸ σιγίλλιον καὶ καθ' ἑαυτοῦ τὸν κανόνα ἐκεῖνον

β. πάλαι ποτε 4-5. ἀσύστατον καὶ ἀδέβαιον ἐν τῇ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ
 φβ ε ἀσύστατον (ἐπομένου ἄρα διεσσεσμένου) καὶ ἀδέβαιον καὶ—πεπραγμένον

ι. ζ' ἐν τῇ φβ ἐν συνεχῆι τοῦ κειμένου (καὶ 81) ἀγ' 9, αἰλία
 12. στέργε καὶ ἀνωθεν 28. καθυποβιβάσεις 33. καταρχάς

προτείναντι μᾶλλον ἢ κατὰ τὸ Μονεμβασίας, ὅσω πατριάρχης μη-
τροπολίτου ὑψηλότερος, μᾶλλον δὲ καὶ πολλῶν γε καὶ ἔτι πολλῶν τῶ
μεταξύ. Ἴδὼν μὲν γὰρ ἐπισκοπῶν ἀποστερεῖ καὶ τινῶν· ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο
δρᾶσαι τούτῳ γε καὶ μόνῳ τῷ κανόνι ἐσχύσειεν ἂν ποτε· τοὺς δ' ὑψη-
λοτάτους ἐκείνους θρόνους πάντων μᾶλλον καὶ αὐτῷ γε μόνῳ καὶ οὐχ
ἑτέρῳ, καὶ κατὰ τοῦτον σοὶ τὸν λόγον πάντ' ἄνω καὶ κάτω γίγνεται. 5
Εἰ δὲ ὡς παράδειγμα ἐκείνων ἔρεις, τοῦτο δὲ οὐδεμίαν ἔχει χώραν· οὐ
γὰρ τῶν ἐναντίας ἀναιρούμενων, καὶ μηδεμίαν εἰκόνα τὸ παράδειγμα
πρὸς τὸ παραδειγματιζόμενον φέρον παράδειγμά ἐστιν· ἐξ ἀνομοίου
γὰρ ὁμοιον οὐκ ἂν πώποτε φανείη. Εἰ δὲ οὐθ' ὡς παράδειγμα, ἔρεις 10
γὰρ, οὐθ' ὡς νόμον καὶ κανόνα, κατὰ σαυτοῦ δὲ μᾶλλον, τί τοῦτον
παρενέγραψας τῷ σιγιλλίῳ, πράγματα σαυτῷ μᾶλλον ἢ ἑτέρῳ παρέχων
παρ' εὐγγέλμοσι διαιτηταῖς; Ἄλλ' ἔρει τις ἴσως τί θαί; οὐ κανόνα
τοῦτο ἤγη; Ναί μὴν, καὶ, εἰ ἤγη, στερκτέον, καὶ στερκτέον καὶ τιμη-
τέον παντὶ τρόπῳ καὶ ἐξηγητέον ἐφ' οἷς δεῖ, ἀλλ' οὐκ ἐφ' οἷς μὴ δεῖ. 15
Τριῶν τοίνυν ἐν τῇ τῶν Χριστιανῶν ἡμῶν ἐκκλησίᾳ καὶ πίστει
θεωρουμένων, δογματικῶν, τῶν ὅσα δηλαδὴ περὶ θεοῦ καὶ τῶν ἡμᾶς
θεῆν εἰςποιούντων, ἐκκλησιαστικῶν, ὅσα ἱερωσύνης καὶ βαθμῶν ἐκ-
κλησιαστικῶν καὶ ἀρχαιρεισιῶν καὶ τῆς ἄλλης τάξεως καὶ κατα-
στάσεως ἔχεται, καὶ τρίτων ἀξιωματῶν τιμῶν τε καὶ προκαθηδριῶν 20
ἐπαρχιῶν τε καὶ πόλεων, ὅσα μὲν οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ καὶ μεγάλοι πα-
τέρες κατὰ διαφόρους ὠρίσαντο χρόνους, ἢ κανόσι καὶ λόγοις ἐκθέμε-
νοι, περὶ τε θεοῦ καὶ τῶν κατὰ θεὸν, ταῦτα δ' ἂν εἴη τὰ δογματικὰ
ἀκίνητα πάντα καὶ ἀπαρασάλευτα πάντα καὶ διὰ πάντων βασιλευσι
καὶ πατριάρχαις καὶ πᾶσι τοῖς εὐσεβῶς ζῆν αἰρουμένοις τετήρηται, 25
καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ δὲ πάντα, ὅσα ἱεροτελεστικά, τὸν αὐτὸν σχεδὸν
τινα τρόπον. Τὰ δὲ γε περὶ βαθμῶν πατριαρχειῶν τε καὶ μητροπόλεων
καὶ ἐπισκοπῶν καὶ τῶν αὐταῖς ἐπαρχιῶν καὶ ἐνοριῶν διατάττοντι περὶ
αὐτῶν καὶ νομοθετοῦντι τῷ βασιλεῖ ἐν τούτοις καὶ ἡ σύνοδος ἔπεται
τούτῳ συνευδοκοῦσα καὶ συντρέχουσα. Ἄντιπίπτειν γὰρ φασιν αὐτοῖς 30
οὐ δυνάμεθα ἐν τούτοις πάντως ἐν οἷς καὶ δεῖ καὶ ἀρμόζει· οὐ γὰρ ἐστιν,
οὐκ ἐστιν εὐρεῖν ἐν τούτοις οὐδεμιᾶς τῶν ἀπ' αἰῶνος θείων καὶ ἱερῶν
συνόδων ἀντικαθεστηκυίας τῆς βασιλευσιν οὐδ' ἀπαξ, ἐν ἐκείνοις δὲ
πλειστάκις, καθὼς πάντα περὶ ἐκείνων μαρτυρεῖ. Ἰδὼ δ' αἴτιον, ὅτι πό-
λεων μεταποιήσεις κατὰ τὸ δοκοῦν τῇ πολιτείᾳ συμφέρον βασιλεὺς μό- 35
νος δύναται τοῦτο μὲν κατοικίσει οἰκητόρων ἐν ἐκείναις καὶ πλῆθει,

τοῦτο δὲ ἀνεγέρσει καὶ αὐξήσει περιβόλων καὶ τῆς λοιπῆς τῶν πό-
 λεων λαμπρότητος, ὧν εἶτ' οὖν αὐξήσει εἶτ' αὐ ἐλαττώσει συνεισφέρον-
 ται καὶ τῷ βασιλεὶ τυποῦνται καὶ οἱ τῶν ἀρχιερατικῶς προϊσταμένων
 τῶν πόλεων θρόνοι, εἶτ' οὖν βαθμοί. Καὶ περὶ τῶν ἐνοριῶν δὲ, εἶτ' οὖν
 5 ἐπαρχιῶν, ὡσαύτως. Ὅτι δὲ ταῦθ' οὕτως ἔχει, πανταχόθεν μοι τῷ λό-
 γῳ μαρτυρεῖ. Ὅσαι πόλεις ἐπίδοσιν καὶ αὐξήσιν ἔλαβον, κατ' ἀναλογίαν
 καὶ τὰ ἐκκλησιαστικά προέβησαν αὐταῖς ἀξιώματα, ἀλλαι μὲν ἀπὸ ἐπι-
 σκοπῶν εἰς πατριαρχεῖα προδιεσθίσει, ἕτεραι δ' αὐ ἐς μητροπόλεις
 καὶ πάλιν ἐς ἐπισκοπὰς αἱ λοιπαί· πολλὰ δὲ, τῶν τῆς πόλεως ἀξιο-
 10 μάτων ἐκπεσοῦσαι καὶ τῷ μακρῷ χρόνῳ εἶτ' ἐξ ἐφόδου βαρβαρικῆς
 εἶτ' ἄλλως πως καὶ τὸ εἶναι καὶ καλεῖσθαι πόλεις ἀποδαλοῦσαι, συν-
 απεδάλοντο καὶ τὸ εἶναι καὶ λέγεσθαι μητροπόλεις ἢ ἐπισκοπὰς ἢ
 καὶ κώμας· ἱερέα γὰρ ὁ λαός, οὐχ ὁ ἱερεὺς λαὸν συνιστᾷ, τοῦτο δὴ
 τὸ κοινῶς ἀδόμενον, τὸν δὲ λαὸν βασιλεὺς μόνος κατοικίζειν δύναται.
 15 Ἄλλὰ μὴν καὶ τέλειον ἐπὶ τισι τῶν πόλεων ἀντίστραπται τὰ τῆς τι-
 μῆς. Αἱ γὰρ ὑπετάττοντο πρότερον, τῷ τῆς ἐσχον αὐταῖς ὑποταττο-
 μένας, μᾶλλον δὲ καὶ πολλὰς ἐτέρας, κατὰ τὴν πόλεως δῆλα δὴ ἀνα-
 λογίαν καὶ αὐξήσιν. Λάβε δὴ μοι καὶ μαρτυρίαν τὴν ἀπὸ τῶν νόμων,
 καὶ λάμβανε τὴν νεκρὰν διάταξιν τὴν περὶ τῶν ἀνθυπάτων Παλαιστί-
 20 νης, ἣτις καὶ φησὶ τὴν Καισάρειαν μητρόπολιν εἶναι τῆς Παλαιστίνης
 καὶ λέγε.

Μαρτυρία.

Ποσ τοίνυν ἔχει χώραν τὸ λεγόμενον ἐν τῷ σιγίλλῳ Τὸ μὲν εἰς
 μητρόπολιν τιμηθῆναι πόλιν τινὰ βασιλικῶν προστάγματι δεδομένον
 25 ἐστὶ παρὰ τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, φυλαττομένων αἰεὶ τῶν
 δικαίων τῇ δὲ ἀρχῆς μητροπόλει; Ποῖα δίκαια πεφύλακται τῷ μη-
 τροπολίτῃ Αἰτίας; Ποῖα τῷ μητροπολίτῃ Βυζαντίου; Ἐκάτερον γὰρ
 ὑποτεταγμένον ἦν τὸ μὲν Καισαρεία τῇ Στράτωνος, θάτερον δὲ Πε-
 ρίνθῳ. Καὶ οὐ μόνον αὐταὶ τετίμηνται, ἀλλὰ καὶ ὑποτεταγμένας
 30 ἐσχον αἱς τὸ πρῶτον ὑπέκειντο, σχῆμα λαβοῦσαι πόλεων ἢ ὑπερκειμέ-
 νων κατ' ἐξοχὴν τῶν ἄλλων. Ὅθεν δὴ καὶ τῆς αὐξήσεως ἐπὶ μέγα
 αἰρομένης, ἢ μὲν προκαθημένη τῆς ὑφ' αὐτῇ πάσης ἐπαρχίας καὶ
 ἐτέρων ἰσως, ἢ δὲ βασιλῆς πασῶν λέγεται καὶ οἰκουμενική, τῷ πλήθει
 τῶν ἐνοικούντων συνεξαίρομένη καὶ συνυψουμένη. Τοιαῦτα γὰρ εὖροι

2. συνεισφέρεται^{or} 18-19. λάβε δὴ—μαρτυρία ἐν τῇ κάτω ὅτι διὰ παραπεμ-
 πτικῶν σημείων 26 (καὶ κατωτέρω πανταχοῦ). ἀρχῆς 28. τῷ
 30. ταπεινῶν 31. ὅθ 32. αἰρομένης αὐτῆς

τις καὶ ἄλλα μυρία, σχεδὸν δὲ καὶ πάντα καὶ πρὸ πάντων τὸν Ῥώμης αὐτόν. Τὸ γὰρ κράτος ὧν ἀρχεὶ πασῶν ἐπαρχιῶν βασιλεὺς ὁ μέγας ἐκεῖνος δεδωρῆται Κωνσταντῖνος ὡς καὶ τῷ Καρχηδόνοσ ἐτερος καὶ ἄλλω ἄλλωσ. Τὸ δὲ καὶ ἐπίσκοπὸς αὐτῆσ ἀποσπάσαι καὶ προσκυρῶσαι τῇ καινισθείσῃ πόλει παρὰ πᾶσαν τυγχάνει κανονικὴν καὶ νομι- 5 μων παρατήρησιν.

Ἄλλὰ ταῦτα λέγων ἐξελέγχεισ σαυτὸν παρὰ πᾶσαν τυγχάνοντα κανονικὴν καὶ νόμιμον παρατήρησιν. Τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει, ὅτι πάντα λέγων εὐχερῶσ καὶ ῥαδίως, ἵνα μηδὲν πλεῖον εἴπω. Οὐ γὰρ ὅσ' ἀκούειν γίγνεται τινι, ταῦτα καὶ λέγειν ἐνεστί παντί. Οὐτε γὰρ πᾶσι 10 προσήκει πράττειν πᾶν ὅπερ ἂν βούλωνται, οὐτε τῷ λέγειν εὐλογίῃ πᾶν ὅπερ ἂν ἐκείνῳ πέφυκεν ἀκούειν, ἵν' ἀμφοτέρωθεν ἡ τοῦ καλῶσ ἔχοντοσ δόξα φυλάττηται, ὁ μὲν, ὡσ ἂν εὐλογίᾳ τε καὶ νόμιμα καὶ δίκαια πράττων, ὁ δ' ὡσ εὐφημα καὶ προσήκοντα εἴη φθεγγόμενος.

Ἄλλ' ὄρα καὶ δὴ πόσον ἐξώκειλε τοῦ δικαίου. Μικρὰ γὰρ τις ἐπι- 15 θυμία καὶ ὀρεξις τοῦ καινίσαί τι καὶ συστήσαι παρὰ πᾶν δίκαιον συμφορήσαντα πάντα κανονικά τε καὶ νόμιμα πεποιήκε, τούτοισ αὐτοῖσ ἀλισκόμενόν τε καὶ ἐνεχόμενον πᾶσιν. Ἄλλ' εἰ μὲν οὕτω τις πάντα τολμῶν ὡσ μὴ ἐρρωσθαι ταῦτα πάντα ἃ προὔτεινασ καὶ φυλάττεσθαι φήσασ, ἃ γε δὴ πᾶσ ὁ μακρὸσ χρόνοσ ἡ τε βασιλεία Ῥω- 20 μαίων καὶ ἡ ἐκκλησία τηρεῖ καὶ συνίστησι, ποῖ ἂν φθορᾶσ καὶ ἀταξίασ οὐκ ἂν προχωρήσει, καὶ πῶσ οὐκ ἐνέχη τούτοισ πρὸ πάντων αὐτόσ ἐαλωκόωσ; Εἰ δὲ καὶ τὸ ἐρρωμένον καὶ βέβαιον ἔχειν ἐρεῖσ, τί προάγεισ ἐκεῖνα ἃ πρῶτοσ αὐτόσ οὐ τετήρηκασ καὶ νόμον εἰσάγεισ ὃν αὐτόσ πρὸ πάντων καὶ μετὰ πολλῆσ ἀναιρεῖσ τῆσ περιουσίασ, ὁἷον, εἰ 25 μὲν καλόσ, φυλάττειν, εἰ δ' οὐ καλόσ, μὴ τιθέναί;

Ἄλλ' ἵνα τὰ πολλὰ ἐκεῖνα πάντα παρῶ, οὐ Τυάνων μητροπολίτην κεχειροτόνηκασ; Οὐχ ὁ Τυάνων Σασίμων ἐπίσκοπον καὶ Κυβιστῶν καὶ Φαυστινουπόλεωσ; Οὐχ ὁ Καισαρείασ τὸν Τυάνων πρότερον ἐχειροτόνει, ἐπίσκοπον τῆσ αὐτοῦ ἐκκλησίασ τελούντα; Οὐ τὸν Σασί- 30 μων καὶ Κυβιστῶν καὶ Φαυστινουπόλεωσ; Οὐχ ὁ μέγασ Βασιλειοσ τὸν μέγαν Γρηγόριον Σασίμων ἐπίσκοπον πεποιήκεν, ὡσπερ αἱ δικά τῶν ἀμοιβαίων πρὸσ ἀλλήλουσ ἐπιστολῶν αὐτῶν καὶ δι' ἄλλων πολλῶν,

3. Κωνσταντῖνοσ

10. γίγνεται τινί

18. εἰσ

19. προὔτεινασ

22. οὐ προχωρήσ^ο

32. Ἄντι τοῦ αἰ γραπτέον δηλοῦται ἡ τῷ ἄλλο ται-

οῦτο;

αἱ διὰ τὸ πᾶσι πρόδηλον παραινῶνται. Καὶ τὰλλα τοῦ Τιμῶν κατὰ
τὸν ὁμοίον τρόπον. Ἴδ' ἢ ἢ Ἀρχαῖς ἢ Φιλαδελφείας ἢ Ἀτταλείας ἢ
Ποντοπικλῆϊας ἢ Βερροίας ἢ Διδυμοτόλου ἢ Ἰωαννίνων ἢ Λακε-
δαίμονίας: Ἡ τοίνυν ὁ καλὸς Λακεδαιμόνιος τὴν ἐπισκοπὴν Ἀμυ-
κλῶν παριέτω τῷ προκαταχρόντι ταύτην Πατρῶν ἢ τὴν Βελιγόστιδος
τῷ Χριστιανοπόλεως, ὑπὲρ ἧς οὐδὲ τὸ τυχὸν ἔχουσιν ἂν. οἴμαι, τῶν
δικαιωμάτων πρᾶττειν ἢ εἰ μὴ τοῦτο. Μὴ βιαζέσθω γοῦν τὸν Μο-
νεμ¹ δασίας ἀπισστερεῖν τὰ ἑαυτοῦ. Καὶ μὴν οὐκ ἐπισκοπαὶ αὐταὶ δὴ
πᾶσαι πρᾶτερον ὑπὸ μητροπόλεσι τελοῦσαι καὶ ἄλλαι πολλαὶ πλει-
σται, ἵνα μὴ καταλέγω πάσας: Οὐχ αἱ πλείστα τούτων ἐπισκοπῶν
ἄρχουσιν· οὐν, καὶ ἐπισκόπους οἱ κατὰ καιροὺς αὐτῶν προϊστάμενοι
χειροτονοῦσιν, οὐκ ἀπὸ τῆς αὐτῶν ἐπαρχίας τῶν ἐπισκοπῶν ἐκ νέου
καίνισθαισιν. ἀλλὰ πασῶν σχεδὸν ἐπισκοπῶν οὐσῶν πρὸ τοῦ ἐλθεῖν
ἐκεῖνας ἐς μητροπόλεων ὑψώσεις: Ἀλλὰ πόθεν ἔλαθον οὗτοι ταῦτα
πάντες; Ἀφ' ἑαυτῶν: Καὶ ποῦ τοῦτό γε λόγον ἔχον ἐστὶ; Λείπε-
ται τοίνυν ἀπὸ τε βασιλέων καὶ πατριαρχῶν καὶ συνόδων, παρ' ὧν
καὶ ἡ κατ' ἐμὲ μητρόπολις. Ἡ τοίνυν πάντα ἐκεῖνα ἀνατρεπτέα καὶ
καθαιρετέα, σὺν αἷς καὶ τοῦμόν, ἢ, πάντων ἐκεῖνων τηρουμένων, τη-
ρεῖσθω καὶ τὸ ἡμέτερον. Ἄν δὲ πάντα ἐκεῖνα διατηρῶνται εὐλογία
γάρ καὶ νόμιμα καὶ δίκαια ταῦτά δὲ καὶ τὰ ἡμέτερα, τηρηθήσεται
ἄρα, εἰ μὴ τις βίαν ἐπάξει, περὶ ἧς λόγος οὐδεὶς μοι, οὐδὲ τὴν τυχού-
σαν ἔρειν ἔχω ἀπολογίαν.

Ἀλλὰ περὶ μὲν ἐπισκοπῶν ἔξεστι μετατιθέναι ταύτας τοῖς βασι-
λεῦσι, τὰς ἰδίας δ' ἐνορίας, εἴτε μητροπόλεων εἴτ' οὖν ἐπισκοπῶν, οὐκ
ἔξεστι. Καὶ ποῦ θήσεις τὸν λέγοντα κανόνα: Ἐξεστι τῷ βασιλεῖ περὶ
ἐνοριῶν ἐκκλησιαστικῶν διατάττεσθαι καὶ προνομίων; . Καὶ οὐ λέ-
λεκται μὲν τοῦτο, οὐ πέπρακται δέ. Ἀλλ' ἵνα τὰ πλείστα καὶ πάνυ
παρῶ παλαιά, οὐ τὴν Λιτῶν, μηδ' ἐπισκοπὴν πρότερον, ἀλλ' ἐνορίαν
τοῦ Ῥωσίας τυγχάνουσιν, ὁ ἀοιδίμος βασιλεὺς ἐκεῖνος κῆρ Ἀνδρόνι-
κος ὁ Παλαιολόγος ἐς μητρόπολιν τετίμηκε καὶ θρόνον ὀγδοηκοστὸν
δεύτερον, καὶ μητροπολίτης ἐκεῖσε πρὸς τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου
ἐκείνου κῆρ Ἰωάννου τοῦ Γλυκέος χειροτόνητο καὶ μετ' ἐκεῖνον αὐ-
ἕτερος καὶ αὐ ἕτεροι συχνοὺς τινὰς πάνυ χρόνους, κᾶν ἢ τῶν πρα-
γμάτων ἀνωμαλίᾳ τὰ νῦν οὐκ ἔξ γίγνεσθαι; Ἡ τοίνυν πάντα ἐκεῖνα,

1. τιμῶν

2. διδοιμοτόλου

14. ἀξιώματα ἐν τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῷ παρ

3. ὑψώσεις

15. ἐστὶ

17-18. ἀνατρεπτέα: ἐν τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῷ παρ: καὶ

καθαιρετέα

30-31. πρ

34. τανθ

καὶ τὰ ὄντα καὶ τὰ ἐσόμενα καὶ τὰ προγεγονότα, ἀνατρεπτέα καὶ καθαιρετέα, τὸ δὲ παρὸν κρατυνέσθω μόνον σιγγίλιον, ἕπερ οὐδεὶς ἂν ἔρει τῶν πάντων, ἢ, πάντων ἐκείνων καλῶς καὶ δικαίως ἀεὶ τηρουμένων, σὺν θεῷ δ' εἰρήσθω καὶ τηρηθησομένων εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας καὶ διηνεκεῖς χρόνους, ἐκεῖνο λήθης πρακτεμπέσθω βυθοῖς, εἰ δὲ καὶ πᾶς ὅστις οὖν ἔρει.

Οὐ μὴν, ἀλλ' εἰ καὶ μέχρι παντός τὰ ἐμὰ λέξω δίκαια. καίτοι τὸν λόγον οὐ πᾶν μῆκυναι βουλόμενος, ἀνάγκη μοι λέγειν πάντα καὶ πράξειν εἰς μέσον ὧν ἂν εὐπορήσω. Οὐ γὰρ ταῦτόν τι γίγνεται τῷ ἀποστεροῦντι καὶ τῷ στερομένῳ. Τῷ μὲν γὰρ ἀρκεῖ τὸ λαθεῖν, καὶ λόγος εἶ οὐδεὶς, ἀλλ' ἴδεται μᾶλλον λαθὼν ἕπερ οὐκ εἶχεν ὁ δ' ἀποστερηθεὶς ἄχθεται μὲν ἀποβαλὼν ἕπερ εἶχε, δεῖται δ' εὐμενοῦς καὶ δικαίου τυχεῖν δικαστοῦ. δεῖται δὲ λόγων, νόμων, γραμμάτων, μαρτυριῶν, συνηγόρων, ἐν ἧσπερ βῆστα καὶ ὡς ἔτυχεν ἀφηρέθη διὰ τῶν πολλῶν ἐκείνων ἐπανασώσῃ τὰ ἑαυτοῦ. Ἐμὲ δὲ μᾶλλον, ἢ καὶ εἰ ὅκνη κατειχόμεν, πείθει καὶ καταναγκάζει πολλὰ γε δὴ καὶ τάλλα καὶ ὁ χρόνος, ὡς καὶ τὴν μνήμην ἐκείνων ὑπερβαίνει τῶν καιρῶν, ὧν, εἴπερ ἄρα καὶ ἦν, ὅτε οὐκ ἦν τοῦ Μονεμβασίας.

Εἶτα ἐπάγει τὸν ὀγδοὸν τῆς τρίτης συνόδου κανόνα καὶ οὐκ ἐκτίθησιν ὡςπερ χρῆ, ἀλλὰ τι τεμάχιον ἀποτεμόμενος εἰς τὸ καταγράψασθαι ἑαυτῷ οὐχ ὡς δεῖ, ἀλλ' ὡς ἐθέλει, τὸ πᾶν παρεσιώπησε καὶ φησὶν· Ἐκάστη ἐπαρχία σώζεσθαι καθαρὰ καὶ ἀβίαστα τὰ αὐτῆ προσόντα δίκαια ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν κατὰ τὸ πάλαι κρατήσαν ἔθος. Ἐγὼ, καὶ ὑπεραπολογούμενος τῶν ἑμαυτοῦ δικαίων, ἀναδύομαι καὶ ἐρυθριῶ καὶ ἀγωνιῶ, μᾶλλον εἰπεῖν, ὅπως ἂ μὴ προσήκει μοι φυλάξω ἢ πάντα λέγειν θαρροῦντως ὅσα δίκαιά τε καὶ εὐλογα καὶ κανονικὰ τυγχάνει. Ἀλλὰ τί δράσω; Ὅμως ἐκεῖνα μὲν τηρεῖν, τὰ δ' ἐξ ἐτοίμου λέγειν ἐβελήσω μετὰ τῆς πρεπούσης αὐτοῖς εὐφημίας. Ἴδωμεν τοίνυν καὶ τὸν κανόνα τοῦτον, τί φησὶν ἄνωτέρω· Μηδένα τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων ἐπαρχίαν ἑτέρου οὐκ οὔσαν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὴν αὐτοῦ ἢ τῶν πρὸ αὐτοῦ χεῖρα καταλαμβάνειν, ἀλλ' εἰ καὶ τις κατέλαθε καὶ ὑφ' ἑαυτῷ πεποιήται βιασάμενος, τοῦτον ἀποδιδόναι, ἵνα μὴ τῶν πατέρων οἱ κανόνες παραβαίνωνται μηδ' ἐν λειτουργίας προσήματι ἐξουσίας τῷφος κοσμικῆς καρειςδύηται, μὴ λά-

1. ἀνατρεπτέον^α 2. καθαιρετέον^α Τὸ μόνον πρόσθετον ἄνωθεν 3. αὐτόν
10. τὸ ἐκ τοῦ τῷ 16. γε πρόσθετον ἄνωθεν 16-17. καὶ ὁ χρόνος πρόσθετα
ἄνωθεν 19. ἦ^{ον} γ^{ον} 19-20. οὐκ ἐκκεκλήθησιν 24. τῷφος

θωμεν τὴν ἐλευθερίαν κατὰ μικρὸν ἀπολέσσαντες, τὴν ἡμῖν ἐδωρήσατο
 τῷ ἰδίῳ αἵματι ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ πάντων ἐλευθερω-
 τῆς». Οὐκ ἀκούεις, ὅτι περὶ τῶν βιαζόντων καὶ πλεονεκτικὴν χεῖρα
 καὶ ἄρπαγν κατὰ τῶν χαυνουστέρων καὶ μικροτέρων καὶ ἀδυνάτων
 5 ἐπαγόντων, ὧν εἴ τις τοιαυτὸν τι τολμήσας ποιήσῃ, τοῦτον ἀποδιδόναι
 τῷ ἡδίκημένῳ; ἵνα γὰρ φησὶ μὴ ἐν ἱερουργίας προσχήματι ἐξουσίας
 τύφος κοσμικῆς παρεισδύηται, εἰ καὶ τις κατέλαβε καὶ ὑφ' ἑαυτῷ πε-
 ποίηται βιασάμενος, ἀποδεδόσθω τῷ ἡδίκημένῳ, ὡς ἂν σώζηται κα-
 θαρὰ καὶ ἀβίαστα ἐκάστη ἐπαρχία τὰ προσόντα αὐτῇ δίκαια ἐξ ἄρ-
 10 γῆς καὶ ἀνωθεν κατὰ τὸ πάλαι κρατήσαν ἔθος. Οὐχ οὕτως ὅδε ῥητῶς
 φησὶν ὁ κανὼν ἂν προτείνεις, καὶ, εἰ τὸ πρῶτον καὶ τὸ αἴτιον ὑποκρύ-
 ψας καὶ παρασιωπήσας, τὸ ἐπιτελεύτιον ἐπήγαγες, οὐχ οὕτως, ὡ λῶ-
 στε ἀνδρῶν, οὐχ οὕτως ἐπεξηγεῖσθαι τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς κανόνας
 κατὰ τὸ ἑαυτοῦ ἐφετὸν χρή, ἀλλ' ὡς ἔχουσιν ὄντως. Τίνα οὖν ἦ αὐτὸς
 15 ἦ τῶν πρὸ ἐμοῦ τις τὰς ἐπισκοπὰς ταύτας ἐβιάσατο, τίς τῶν κατὰ
 τὴν ἐμὴν χρηματισάντων ἐκκλησίαν πρέεδρος ἦ νῦν ἢ πώποτε δυνα-
 στεῖα καὶ αὐθεντεῖα χρησάμενος τοῦτο κατέπραξεν, ὅσπερ ὁ τῆς Ἀν-
 τιοχείων τηρικοῦτα κατὰ τῶν Κυπρίων ἐπισκόπων, ἔλκων ἐν ἑαυτῇ τὴν
 20 καὶ τὴν ἐξουσίαν ἐκείνης καὶ διοίκησιν ὑπὸ τὴν τοῦ δουκὸς Ἀντιο-
 χείας ἐπαρχίαν εἶναι καὶ ἀρχὴν, ὡς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐν τούτῳ
 θεσμῶν τοῖς δημοσίοις καὶ πολιτικαῖς ἐπακολουθούντων τύποις, ἣ δὴ
 καὶ βιαζόμενοι ὁ τε Ῥηγίνος καὶ Εὐάγριος καὶ Ζήνων οἱ Κύπριοι
 προσῆλθον τῇ ἀγίᾳ καὶ οἰκουμενικῇ ἐκείνῃ συνόδῳ, ὑπὲρ ὧν καὶ κα-
 25 νῶν ἐκπεφώνηται ὅδε, ὅστις καὶ μηδένα ἐθέλειν ἀδικεῖν διορίζεται
 μηδὲ παραβαίνειν καὶ βιάζεσθαι τὰ τετυπωμένα καὶ κεκυρωμένα ταῖς
 127^β ἐκασταχοῦ ἀγίαις ἐκκλησίαις, ἢ ἄλλως θ' ὅτι ἐκάστη φησὶν ἐπαρχία,
 οὐ μητροπόλει ἢ ἐπισκοπῇ, ὁ ἱερὸς καὶ θεῖος κανὼν καθαρὰ καὶ ἀβία-
 στα τὰ αὐτῇ τῇ ἐπαρχίᾳ δηλονότι προσόντα. Οὐ περὶ ἐπισκοπῶν καὶ
 30 πόλεων ὑποκειμένων τῇ πρώτῃ ὁ λόγος ἐνταῦθα τοῖς ἱεροῖς πατράσιν.
 Ἦ γὰρ ἂν ἐκάστη μητροπόλει προσετίθουν οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ πατέρες,
 ἀλλ' οὐκ ἐπαρχία. Ἄλλο γὰρ ἐπαρχία καὶ ἕτερον πόλις. Ἦ μὲν γὰρ
 ἐπαρχία πόλεων, καὶ πολλῶν, καὶ κωμῶν καὶ κωμοπόλεων περιεκτι-

1. καταμικρὸν

4. εἶνε ἀνάγκη νῆ διορθωθῆ εἰς χαυνουστέρων;

5. ποιῆ

7. εὐφος

11. φησὶν

14. τὸ χρή πρόσθετον ἀνωθεν

15. εἴς

16. τὸ

ἢ πρόσθετον ἀνωθεν

29. δη

30. α'

33. πολλῶν

κῆ, καὶ πᾶσα ἐπαρχία οὕτως ἔχει, μητρόπολις δὲ πόλις μία πασῶν τῶν ἐν ἐκείνῃ. Καὶ ἡ Πελοπόννησος ἐπαρχία μία, ἀλλ' ἔστι διηρημένη εἰς μητροπόλεις πάντε καὶ ἐπισκοπὰς πολλαπλασίους. Ὅτι δὲ μία ἐπαρχία καὶ τοῖς ἀναλεγομένοις τὰ γεωγραφικὰ, ὅφ' ὧν αἱ ἐπαρχίαι ἐκτέθενται, ὄφλον, καὶ ἔτι σαφέστερον αἰς τῶν μητροπόλεων δέδοται τὸ εἶναι καὶ λέγεσθαι τοὺς προϊσταμένους αὐτῶν ἐξάρχους πάσης Πελοποννήσου. Οὐ γὰρ ἔχουσι τοῦτό γε πᾶσαι, ὥσπερ δὴ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπαρχίαις τοιαῦτα φαίνεται γεγενημένα. Κὰν τῇ νήσῳ δὲ Μυτιλήνῃ δύο τελοῦσι μητροπόλεις, καὶ τῇ Φρυγίᾳ δὲ Καππατιανῇ καὶ τῇ δευτέρᾳ τῶν Καππαδοκιῶν ὁμοίως. Τί δὲ ἡ Ἐλενοπόντου ἐπαρχία ἢ καὶ πρότερον Πολεμωνιακὸς καλουμένη; Οὐ τὸν Ἀρμεσίας καὶ τὸν Νεοκαισαρείας, ὑπὲρ ἧς καὶ νεκρὰ προέβη Ἰουστινιανείας, ἕνα μὲν εἶναι τὸν ἄρχοντα πάσης αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας, δύο δὲ μητροπόλεις; Τί δὲ ἡ Παφλαγονία ἢ καὶ Ὀνωριάς; Οὐ τὸν Γαγγρῶν, οὐ τὸν Πομπηιοπόλεως, οὐ τὸν Σεβαστουπόλεως, οὐ τὸν Γερμανικουπόλεως καὶ Κερασσούντος καὶ Τραπεζοῦντος καὶ Πιτυοῦντος; Οὐ μία μὲν ἐπαρχία, ὡς ἡ εἰκοστὴ πέμπτη νεκρὰ τοῦ εἰρημένου διέξεισι βρασιλέως καθαρῶς, πολλαὶ δὲ μητροπόλεις καὶ διάφοροι; Τίνοι οὖν πασῶν τῶν μητροπόλεων ἀνήκει ἡ ἐπαρχία πᾶσα, εἴπερ ἀντὶ μητροπόλεως ἐτίθετο; Οὐ γὰρ δὴ μία γε, ὡς ἂν καθαρὰ καὶ ἀβίαστα τὰ προσόντα αὐτῇ δίκαια τηροῖτο. Μᾶλλον δὲ σκόπει τὴν Κυπρίων, ὑπὲρ ἧς καὶ ὁ κανὼν ὄδε ἐκτίθεται. Οὐ μία, οὐ τέσσαρες αὐτῆς ἐπισκοπαί; Καὶ πρώτη μὲν ἴσως αὐτῶν τις, αἱ δὲ λοιπαὶ μετ' αὐτὴν, ἀλλ' οὐτ' ἐκείνη τὰ πασῶν, οὐθ' αὐταὶ τὰ μιᾶς κατέχουσι προνόμια, ἄλλως θ' ὅτι καὶ οὐχ ἑνὸς τῶν Κυπρίων καταβοῶντος ἐν τῇ ἱερᾷ συνόδῳ, καὶ μεγάλα τοῦ Ἀντιοχείας, ἀλλὰ πάντων. Τοῦτο δὲ, ὡς αὐτὸς φῆς, οὐκ ἔστι· μᾶλλον δὲ τοῦτ' ἔστιν, ὡς ἂν καὶ ὁ ἐν Καρθαγένῃ εἰκοστὸς ὁ γδοος βεβαιῶσθαι, ἐν ᾧ φησιν· «Ὅμοίως ἤρρεσεν, ἵνα οἱ πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι καὶ οἱ λοιποὶ κατώτεροι, ἐν αἷς ἔχουσιν αἰτίαις, ἐὰν τὰ δικαστήρια μέμφωνται τῶν ἰδίων ἐπισκόπων, οἱ γείτονας ἐπίσκοποι ἀκροάσωνται αὐτῶν». Καὶ κατωτέρω πάλιν αὐτοῦ· «Διὸ καὶ εἰ περὶ αὐτῶν ἐκκλητην παρέχειν νομίσουσι, μὴ ἐκκαλέσωνται εἰς τὰ πέραν θαλάσσης δικαστήρια, ἀλλὰ πρὸς τοὺς πρωτεύοντας τῶν ἰδίων ἐπαρχιῶν, ὡς καὶ περὶ τῶν ἐπισκόπων πολλακίς εἴρηται τε καὶ ὄρισταί»

9. μετέλληρη 10. β^α 10-11. ἔλενοπόντου 11. πολεμωνιακῆ 11-12. ἀμασία: 14. ὀνωριάς 17. κα^ο 20. δημία 23. τίς 22. δ^ο 24. κῆ 27. ἐστίν 28. φησίν Ἐν τῇ ᾧα κανὼν τῆς ἐν καρθαγένῃ κῆ

7. 12^α αὶ δὲ πρὸς περαματικά δικαστήρια διεκκαλούμενοι παρ' οὐδενὸς ἐν
 τῇ Ἀφρικῇ δεχθῶσιν εἰς κοινωνίαν. ἢ (10) σαφῶς καὶ προδήλως δεί-
 κνυσι τὰ τῆς ἐπαρχίας προσόντα αὐτῇ δίκαια καθαρὰ καὶ ἀβίαστα
 μὴ βιάζεσθαι καὶ τὰς διευθετήσεις καὶ λύσεις καὶ ἀμφισβητήσεις τῶν
 5 Κυπρίων ὑπὸ τοῦ τῆς Συρίας, μηδ' αὐτῶν Πελοποννησίων ὑπὸ τῶν
 ἐν τῇ Εὐδοίᾳ ἢ Ἑλλάδι ἢ πορρωτέρω ἢ μηδ' αὐτῶν τούτους ὑπ' ἐκείνων
 δικάζειν καὶ κατάρχειν αὐτῶν, ἵνα μὴ ἐξουσίας τύφος κοσμικῆς φησί,
 παρεισθῆται, ἀλλὰ τοὺς ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ παρ' ἑαυτοῖς ποιεῖν τὰς
 συναλεύσεις καὶ τὰς παρεμπιπτούσας λύειν τῶν ὑποθέσεων, εἰ μὴ που
 10 μείζον τι εἴη, δεόμενον καὶ μείζονος ἀρχισρέων συνόδου κατὰ τὸν εἰ-
 κοστὸν τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου κανόνα τὸν φάσκοντα Διὰ τὰς ἐκ-
 κλησιαστικὰς χρείας καὶ τῶν ἀμφισβητουμένων διαλύσεις καλῶς ἔδο-
 ξε σύνοδον καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν τῶν ἐπισκόπων γίνεσθαι. Ἐὰ αὐτὰ
 δὲ σχεδὸν καὶ ὁ τριακοστὸς τέταρτος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων «Καὶ
 15 μὴ βιάζεσθαι ὑφ' ἑτέρου τὰ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ πρὸς ἀλλήλους τῶν ἐπι-
 σκόπων τετυπωμένα καὶ εἰθισμένα δίκαια καὶ τὸν ἐνάγοντα μὴ ζητεῖν
 παρ' ἑτέροις τὸ ἑαυτοῦ δίκαιον, μηδ' αὐτὸν ἐναγόμενον πρὸς ἀλλή-
 λους ἀποπηδᾶν τοὺς συνεπαρχιώτας παρέντα». Τοῦτο γὰρ πόρρω δι-
 20 καίου παντός, καθὼς καὶ ὁ ἐνδέκατος τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ παρακελεύε-
 ται, λέγων «Εἰ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ ὅλως τοῦ κανόνος
 ἄνευ γνώμης καὶ γραμμάτων τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐπισκόπων καὶ μά-
 λιστα τοῦ κατὰ τὴν μητρόπολιν ὀρμήσειε πρὸς βασιλέα ἀπελθεῖν, τοῦ-
 τον ἀποκηρύττεσθαι καὶ ἀπόβλητον γίνεσθαι». Καὶ ὁ δεύτερος πάλιν
 τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς δευτέρας συνόδου κανὼν «Τοὺς ὑπὲρ διοί-
 25 κησιν ἐπισκόπους ταῖς ὑπεροφίαις ἐκκλησίαις μὴ ἐπιέναι μηδὲ συγ-
 χεῖν τὰς ἐκκλησίας, ἀλλὰ κατὰ τοὺς κανόνας τὸν μὲν Ἀλεξανδρείας
 ἐπίσκοπον τὰ ἐν Αἰγύπτῳ μόνον οἰκονομεῖν, τοὺς δὲ τῆς Ἀνατολῆς
 ἐπισκόπους τὴν Ἀνατολὴν μόνον διοικεῖν, φυλαττομένων τῶν ἐν ταῖς
 30 κανόσι ταῖς κατὰ Νίκαιαν πρεσβείων τῇ Ἀντιοχείῳ ἐκκλησίᾳ, καὶ
 τοὺς τῆς Ἀσιανῆς διοικήσεως ἐπισκόπους τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν μόνον
 καὶ τοὺς τῆς Ποντικῆς τὰ τῆς Ποντικῆς μόνον καὶ τοὺς τῆς Θράκης
 τὰ τῆς Θράκης μόνον οἰκονομεῖν ἀκλήτους δὲ ἐπισκόπους ὑπὲρ διοί-
 κησιν μὴ ἐπιβαίνειν ἐπὶ χειροτονία ἢ τισὶν ἄλλαις οἰκονομίαις ἐκκλη-

5. ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ ἡρό τῶν 6. εὐδοία 7. τύφος 10-11 κ' 11. Ἐν τῇ
 ἡα κανὼν ἀντιοχείας κ 14. λδ 19. ια Ἐν τῇ ἡα κανὼν ἀντιοχείας ιασ
 28—σ. 303, 1. καὶ ὁ βος—ἐκκλησιαστικαῖς πρόσθετα ἐν τῇ κάτω ἡα διὰ παρα-
 κηρικῶν σημείου δ 24. β

Δύο ἀναφοραὶ μητροπολίτου Μονεμβασίας πρὸς τὸν πατριάρχην 313
σιαστικαῖς. Διὰ ταῦτα πάντα εἴρηται τὰ ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ καὶ οὐ
μητροπόλει.

Ἄλλὰ μὴν, εἰ καὶ τοῦτο δοθεῖν, σφόδρα τινὸς βιασμένου, λέγω
δὴ τὸ τὴν ἐπαρχίαν ἀντὶ μητροπόλεως ἐκλαμβάνεσθαι τῷ κανόνι, οὐ
μόνον αὐτὸν οὐ δικαίως, ἀλλὰ καὶ πασῶν σχεδὸν ἀποστερεῖ τῶν ἐπι-
σκοπῶν. Ὅρα γάρ, καθαρὰ τῇ ἐπαρχίᾳ καὶ ἀβλαστοὶ τηρεῖσθαι τὰ
προσόντα αὐτῇ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἀνωθεν διορίζεται δίκαια κατὰ τὸ πά-
λαι κρατήσαν ἔθος. Καὶ λοιπὸν, κατὰ τὸ πάλαι κρατήσαν ἔθος ἐξ
ἀρχῆς καὶ ἀνωθεν τὰ προσόντα αὐτῇ δίκαια, οὐκ ἔχειν δεῖ τὴν μη-
τρόπολιν Κορίνθου ἐπισκοπᾶς. Ὑπὸ γάρ τὴν τοῦ Ῥώμης ἐπικράτειν 10
οὔσα ἐπισκόπους οὐκ ἐχειροτόνει. Ὑπὸ ἐκείνου γάρ πάντες οἱ ἐπαρ-
χιῶται τὴν σφραγίδα τῆς χειροτονίας ἐδέχοντο, ὡς περ εἰσέτι καὶ νῦν
διασωζόμενον ἐκεῖσε τοῦτο φαίνεται. Καὶ μὴν οὐδὲ πρὸς τοῦτο, λέγω
δὴ πρὸ τοῦ τὰ πρεσβεῖα τὴν μεγάλην τῶν πόλεων Ῥώμην λαβεῖν καὶ
πασῶν τῶν ὑπὲρ αὐτὴν ὡς περὶ κεφαλὴν γενέσθαι καὶ τοὺς ὑπὲρ αὐτὴν 15
χειροτονεῖν ἐν ταῖς τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ἡμέραις καὶ τῶν προσε-
χῶς μετ' ἐκείνους καὶ ἐτι τῶν μετ' αὐτοὺς ἀπὸ μέχρι παμπόλλων τῶν
χρόνων ταῦτα δὲ φημι ἐπειδὴ καὶ τὰ πάνυ παλαιὰ κινεῖν δέδοκτο
οὐδ' ἐν ἐκείναις τοῖς χρόνοις ἐχειροτονοῦντο πρὸς τοῦ Κορίνθου ἐπί-
σκοποι, ἕκαστος δὲ τῶν ἐπισκόπων ἐπίσκοποι γὰρ ἐκαλοῦντο τηρι- 20
καῦτα κοινῶ ὀνόματι πάντες· σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ψηφίζων ἐπαρχιῶ-
ταις ἑαυτοῦ κατελίμπανε διάδοχον, καὶ τοῦτο μέχρις ὅτι πλείστον
ἤρκεσε τῶν χρόνων. Εἶτα οἱ κατὰ καιροὺς βασιλεῖς ὑπετύπων καὶ
ἐπεκύρουν ἕκαστα θεσπίσμασι τε καὶ διατάξεσι, τῶν ἐπαρχιῶν ἀπο-
τεμνόμενοι καὶ μερίζοντες, ταῖς προ||καθημέναις ὑπέταττον τὰς ἡττους 25
τῶν πόλεων κατὰ τὸ ἀνήκον αὐταῖς ἀξίωμα, ἐν ταῖς ἡττοσι θεσπίζον-
τες ἐπισκόπους ἐγκλισητᾶν, συνεπιφημιζουσῶν ἐκείνοις καὶ συνευδο-
κουσῶν ἐν πᾶσι τούτοις καὶ τῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς θείων καὶ
ἱερῶν συνόδων. Καὶ λοιπὸν, εἰ τὸν κανόνα δεῖ φυλάττεσθαι κατὰ τὸ
πάλαι κρατήσαν ἔθος, δεῖ αὖ καὶ τὴν Κορίνθον καὶ τὰς μητροπόλεις 30
πάσας ἐπισκοπῶν ἐρήμους καὶ τὰ πατριαρχεῖα μητροπόλεων εἶναι.
Ἄλλ' οὗτ' ἐκεῖνα οὔτε ταῦτα φαίνονται πεπραχότες οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ
πατέρες, πᾶσαι τε μητροπόλεις τὰς δεδομένας αὐταῖς ἐπισκοπᾶς ἀναμ-
φιδόλως κέντηνται, καὶ, εἰ πᾶσαι, δεῖ αἶρα καὶ τῇ μητροπόλει Μο-
νεμβασίας, ἐκείνων οὔση μὲν, κατ' ἐκείνας εἶναι καὶ τὰς ἑαυτῆς ἔχειν 35
ἐπισκοπᾶς κατὰ τὸ πάλαι κρατήσαν ἔθος.

Ἐξῆς τὸν δωδέκατον τῆς τετάρτης ἐπάγει συνόδου κανόνα, καὶ οὐδ' αὐτὸν ἐκτίθησι πάντα, ἀλλὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ μέρος ἀποτεμνόμενος τίθησιν. Ἡμεῖς δὲ, ἄνωθεν αὐτὸν ἐκθήσαντες, θεωρήσωμεν τὴν αὐτοῦ πᾶσαν ἀκρίβειαν καθαρῶς. Ἦλθον εἰς ἡμᾶς ὡς τινες παρὰ τοὺς ἐκ-
 5 κλησιαστικοὺς θεσμοὺς προσδραμόντες δυναστείαις, διὰ πρακτικῶν τύπων τὴν μὲν ἐπαρχίαν εἰς δύο κατέτεμον, ὡς ἐκ τούτου δύο μητροπολίτας εἶναι ἐν τῇ αὐτῇ ἐπαρχίᾳ. Ὁρίσῃ τοίνυν ἡ ἅγια σύνοδος τοῦ λοιποῦ μηδὲν τοιοῦτον τολμᾶσθαι παρὰ ἐπισκόπου, ἐπειδὴ τὸν τοιού-
 10 τος ἐπιχειροῦντα ἐκπίπτειν τοῦ ἰδίου βαθμοῦ ὅσοι δὲ ἤδη πόλεις καὶ τάξεις. Τίς ἄρα, τίς ἀνήγγειλεν, ὡς τις τῶν πρόποτε Μονεμβασίας προσέδραμε δυναστεία τι, ἢ διὰ τίνων πρακτικῶν τύπων, τοῦτο δ' ἐστὶ δι' ἀντιγραφῆς βασιλικῆς, τὴν μίαν ἐπαρχίαν Πελοποννήσου εἰς δύο κατέτεμεν, ὡς ἐκ τούτου δύο μητροπόλεις ἐν Πελοποννήσῳ γενέ-
 15 σθαι; Καὶ μὴν εἰς πενταδικὸν ἐτέλεσαν ἀριθμὸν, ἅς καὶ στέργει καὶ τιμᾶ καὶ χειροτονεῖ διὰ παντὸς ἐν αὐταῖς ἡ ἅγια τοῦ θεοῦ καὶ μεγάλη ἐκκλησία μητροπολίτας, ἐξαρχούσης αὐτῶν τῆς Μονεμβασίας καὶ βαθμῶ καὶ πρωτείας καὶ τοῖς ὅλοις ἀρχιερατικοῖς ἐθίμοις. Καὶ Κορίνθου μὲν καὶ τῶν ἄλλων πρώτην αὐτὴν ἀπέφηνας διὰ πάντων, ἐπισκοπῶν δ' ἀποστερεῖς; Καὶ οὐκ ἔξεστι τὴν μείζω φέρειν ὅσα δέ-
 20 ὄνται τοῖς ἐλάττωσιν αὐτῆς; Πῶς δ' ἂν εἴη πρώτη πάντων καὶ ἐξαρχος; Καὶ τῷ μὲν ἐθνικῶν ἐξάρχοντι λόγος οὐδεὶς ἐπισκοπῶν ἄρχοντι πάλαι καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἐκκλησίας ἐπισκοπῆς οὔσης, ὁ δ' ἐξαρχος (τοῦ) τῶν ἐθνικῶν πάσης γὰρ Πελοποννήσου, ἐν Πελοποννήσῳ δὲ καὶ αὐτός· ἐπισκόπους ἔχειν καὶ χειροτονεῖν οὐχ ἔξει, ὁ καὶ προνόμιον
 25 πάλαι ποτ' ἔχων ἐν πάτῃ Πελοποννήσῳ χειροτονεῖν, εἰ δεήσοι, εἰ καὶ ὁ χρόνος ὑπέστυρεν αὐτὸ καὶ κατημάυρωσε ταῖς ἐκεῖσε τοπικαῖς ἀνωμαλίαις καὶ ταραχαῖς τῶν ὑπὸ τὴν βασιλείαν τελούντων εἰς τυραννίδα σφᾶς αὐτοὺς μεταπεττευσάντων, ἄρτι δὲ θεοῦ προνοῖα καὶ τῶν
 30 θειοτάτων αὐτοκρατόρων ἀπεσχορακισθέντων καὶ Πελοπόννησον σχεδὸν πᾶσαν ὑφ' αὐτοῖς παιησαμένων καὶ τὴν πάτριον ἐλευθερίαν τοῖς ἰδρωσι καὶ πόνοις ἀποχαρισάντων αὐτῇ; Ποῦ τοίνυν τοιοῦτόν τι τῷ Μονεμβασίας πρόποτε πέπρακται, ὡς ἐπάγειν κατ' αὐτοῦ τὸν κανόνα
 4. 129^α τοῦτον, ὃν καὶ παρασιωπᾶσθαι || τὸ τελευταῖον ἔθηκας, κομμάτια τινα

1. ἰβ' δ' 2. ἀποτεμνόμενος 4. ὡς τινες 8. τολμᾶσθαι 10. ὡς τίς
 15. διαπαντός 19. οὐχ 20. ἐλάττωσιν 22. τὸ ἐπισκοπῆς πρόσθετον ἄνω-
 25. δεῖν 28. αὐτοῖς 29. ἀποσχορακισθέντων

τυναγείρων καὶ συνείρων, ἐνθῶν ἀρχὴν, ἄλλοθεν μέσον, ἐτέρωθεν ἐπιτελεύτιον ἐραυιζόμενος, διάφορα πάντα πρὸς ἄλληλα, πρὸς τὴν προκειμένην σοι λέγω πραγματείαν, οὐχ αὐτοῖς, ἄπαγε, βραχὺ τάχα καὶ πολύχρουν ἐξόφανα ἐνθύμα, τὸν κατὰ τὴν παροιμίαν ἐκείνον δὴ μιμησάμενος κολοιδόν;

Ἴδωμεν δὲ καὶ ὁ προτίθης τοῦ κανόνος ἐν τούτοις τούτου· «Ὅσαι δὲ ἤδη πόλεις διὰ γραμμάτων βασιλικῶν τῷ τῆς μητροπόλεως ἐτιμήθησαν ὀνόματι μόνης ἀπολαυέτωσαν τῆς τιμῆς καὶ ὁ τὴν ἐκκλησίαν αὐτῆς διοικῶν ἐπίσκοπος, σωζομένων δηλονότι τῆ κατὰ ἀλήθειαν μητροπόλει τῶν ἰδίων δικαίων». Ὡς μὲν οὖν ὁ κανὼν οὗτος οὐχ ὀρίζει μὴ ἐξεῖναι τοῖς βασιλεῦσι, τοῖς καὶ ἀφελεῖν καὶ προστιθέναι δυναμένοις, τινῶν ἐπισκοπᾶς μητροπόλεων, τοῦτ' ἤδη σαφές καὶ δῆλον τοῖς ἀκρωμένοις. Τὸ γὰρ φάσκειν σώζεσθαι τῆ κατὰ ἀλήθειαν μητροπόλει τὰ οἰκεία δίκαια οὐ περὶ τῶν ἐνοριῶν ἐκείνης ὁ λόγος ἐστὶ τῷ κανόνι. Πῶς γὰρ οἱ γε εἰδότες πρὸ αὐτῶν καὶ καθ' αὐτοὺς ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς βασιλέων τὰς ἐνορίας μετατεθειμένας καὶ τὸ ἀνήκον καὶ συμφέρον ταῖς ἐπαρχίαις καὶ πολιτείαις καὶ τοῦθ' ὑπ' αὐτῶν συνιστάμενον καὶ συνευδοκούμενον καὶ κανόνι μᾶλλον βεβαιούμενον, τῷ φάσκοντι πρὸς αὐτῶν «Ἐἴ τις ἐκαινίσθη πόλις ἐκ βασιλέως ἢ καινισθείη τοῖς πολιτικοῖς καὶ δημοσίοις τύποις, καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν παροικιῶν ἢ τάξις ἀκολουθεῖτω»;

Οὐ τῆς αὐτῆς ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς δέκατος ἑβδόμος ὁ παρὼν τετάρτης συνόδου κανὼν, οὐκ αὐταῖς λέξεσιν οὕτω διορίζεται; Οὐ διὰ πάντων οὕτω πέπρακται; Οὐ γὰρ ἔχει τις εἰπεῖν ὡς γέγραπται μὲν, τὸ πέπρακται δὲ, ὡς περ ἄλλοις συνέβη τισὶν γεγράφθαι μὲν, οὐ πεπράχθαι δέ. Πῶς οὖν ὁ γ' ἐποιοῦν καὶ κανόνι συνίστων ἠκρόρουν ἂν καὶ αὐτοῖς ἐναντία ἐκανόνιζον; Πῶς τοῦτό γε λόγον ἔχον φανεῖν ἂν; Ἀλλὰ τοῦτ' ἐστὶ μᾶλλον, εἰ δεχθείη ἂν τις· ἀλλὰ τοῦτ' ἐστὶ μᾶλλον τὸ τὸν ἐκ νέου τετιμημένον ἐμμένειν οἷς τετίμηται τούτῳ καὶ προσκεκῶρωται καὶ μὴ κατεπεμβαίνειν δι' ἑαυτοῦ τῶν δικαίων τῆς κατὰ ἀλήθειαν μητροπόλεως, ἡγουν τῆς πρώτης. Οὐδὲ γὰρ εἰ λέγεται κατὰ ἀλήθειαν ἐκείνη μητρόπολις, ἢ νεωστὶ τετιμημένη ἐφευσμένη ἐστὶ, ἀλλ' ὡς προτέρᾳ δηλονότι καὶ σώζεσθαι κάκεινη πάντα τὰ ἐξ ἀρχῆς ἐαθέντα δίκαια, τὸ φιλάδελφον καὶ ἀτάραχον ἐκατέρων οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ πατέρες αὐτοῖς προμνηστευόμενοι καὶ τὸ μὴ ἐπιπηδᾶν

2. ἐραυιζόμενος 9 (καὶ κατωτέρω) δη²⁷ 22. ἐ^ο 23. δ⁷⁵ 24. τίς
28-29. ἐστὶ μᾶλλον 34. εἰαθέντα

ἑτέρου δικαίους, ὡς ἂν καὶ οἱ θεοὶ καὶ ἱερεῖς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν λοιπῶν πατέρων βεβαιῶνται κανόνες. Φασὶ γὰρ «Μηδένα τολμᾶν ἐξω τῶν ἑαυτοῦ ὄρων χειροτονίας ποιῆσθαι εἰς τὰς μὴ ὑποκειμένας αὐτῷ πόλεις καὶ χώρας». Καὶ πάλιν «Μηδέν τι πράττειν περιττὸν ἕκαστον, ἐκεῖνα δὲ μόνον πράττειν ὅσα τῇ αὐτοῦ παροικία ἐπιβάλλει καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὴν χώραις». Ἄλλως τε καὶ οὐ πάσαις δέδοται πρὸς τῶν κρατούντων ταῖς πόλεσιν ἔχειν ἐπισκοπὰς, ἀλλ' ἴν' εἰς αὐτὰς δέδοται μὴ ἔξεστι καταπεμβαίνειν ἀλλ' οὐ γὰρ οὐχ εἰς δέδοται.

Εἰ δὲ ταῦτοις οὐκ ἄρκει ταῖς εἰρημένοις ὑπὲρ τοῦδε τοῦ κανόνος, οὕτως ἐκλαμβανόμενου καὶ οὐχ ὡς δεῖ, ἀλλ' ὡς ἐθέλω, ἐρεῖς, πείσθητι ταῖς ἐξηγηθεῖν αὐτοῦς, μὴ φυλάττεσθαι τοῦτον φάσκουσι τὸν κανόνα. Ὅτι δ' ἐν τῇ σιγίλλῳ καὶ τοῦτο γέγραπται «Τὸ δὲ καὶ ἐπισκοπὰς ἀποσπάσαι καὶ προσκυρῶσαι τῇ καινισθείᾳ πόλει παρὰ πάσας κανονικὴν τυγχάνει καὶ νόμιμον παρατήρησιν» οὐδὲ γὰρ ἔχει τις εἰπεῖν τοῦτο οἰκονομίαν. Φησὶ γὰρ ὁ μέγας Κύριλλος «Εἰ τις τῶν δοκούντων ταῖς θεοφόροις πατράσι σαλεύει τι, οὐκέτι τοῦτο οἰκονομίαν κλητέον, ἀλλὰ παράδοσιν καὶ προδοσίαν δόγματος καὶ περὶ τὸ θεῖον ἀσέδειαν».

Καὶ τάδε μὲν ταύτη. Ἀλλὰ τίς ἂν τῶν καὶ ὀπωροῦν τὴν θεῖαν εἰδότην Ἰραφὴν τῷ κείνου σκοπῷ τὸν εἰρημένον φήσειε συμφωνεῖν κανόνα; Τίνας δὲ καὶ προδότας περὶ τὰ δόγματα καὶ περὶ τὸ θεῖον ἀσεδεῖς; ποίους τῶν βασιλέων, οἳ ταῦτ' ἐκύρωσαν, ποίους τῶν πατριαρχῶν, οἳ ταῦτ' ἐκείνοις συνέπραξαν; ποίους τῶν συνόδων, αἱ τούτους ἐπεφήμισαν; Ἀλλ' ἵνα τοὺς κάλαι παρῶ, ἀρα μὴ τὸν χρυσοβούλλαις συστήσαντα καὶ τιμήσαντα φήσῃς; Καὶ οὐκ αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ τὴν ὀρθοδοξίαν ἀποδοῦς τῇ τοῦ δεσπότη Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ; οὐχ ὁ καθ' ἑκάστην ἐνιαυτοῦ περίοδον διάτορον τι καὶ γεγωνὸς καὶ τὴν πρώτην τῶν νηστειῶν Κυριακὴν, ἣν τῆς ὀρθοδοξίης ἅπαντες οἱ τῶν ὀρθῶν δογμάτων ἐχόμενοι σεβόμεθα καὶ λέγομεν, κἂν τῇ μεγάλῃ καὶ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ κἂν ταῖς ἑκασταχοῦ εὐφημούμενός τε καὶ ὀμνούμενός καὶ τῇ αἰωνίᾳ τῶν ἀγαθῶν παραπεμπόμενος μνήμῃ; οὐχ ὁ μέγας ἐν πατριαρχαίς Ἀθηνάσιος ὁ ταῦτα συνευδοκήσας, ὁ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ βίῳ καὶ πράξεσιν τῇ ἀγιωσύνῃ μαρτυρούμενος; Οὐχ

2-8. Ἐν τῇ ᾗ κατὰ τῶν ἁγίων ἀποστόλων λέ 3. ποιῆσθαι ἐξω τῶν αὐτοῦ ὄρων 4. Ἐν τῇ ᾗ κατὰ τῶν αἰσίων λέ 9. ἀρκη 10. Τὸ ἐρεῖς πρὸς θεῖον ἀνωθεν 15. εἰς 16. εἰς 27. γεγωνός 28. α

ἢ σὺν αὐτῷ θεῷ καὶ ἱερὰ σύνοδος τῶν τοσούτων ἀρχιερέων ; Οὐ πάν-
 τες οὗτοι. ἵνα τοὺς μετ' ἐκείνους πάντας θειοτάτους αὐτοκράτορας καὶ
 μακαριωτάτους πατριάρχας ἔασι. οὐκ ἐκεῖνοι· τούτων τὰ μὲν ἐπρα-
 ξαν, τὰ δ' ἐπακύρωσαν προγεγενημένα : (Οὗτοι πάντες ἔνοχοι τῷ τοῦ
 μεγάλου Κυρίλλου κανόνι : Ἀλλ' εἰ τούτους, ἴσα μὴ καὶ τοὺς πρὸς
 αὐτῶν πάντας ἦτε, οἱ τούτοις ἔδωκαν τὴν ἐξουσίαν νόμοις καὶ κανόσι
 τοιαῦτα ποιῆν, μᾶλλον δὲ πρότερον ἐκεῖνοι ταῦτα καταπράξαντες.

Τί τοίνυν εἰς μαρτυρίαν προτείνεις τὰ μηδεμίαν ἁρμονίαν καὶ συν-
 δρομήν μαρτυρίας ἔχοντα : Τὸ γὰρ μαρτυροῦν συμφωνοῦν εἶναι δεῖ
 καὶ συντρέχον τῷ μαρτυρουμένῳ, ἵν' εἴ τι καὶ συναχθεῖ τῆς μαρτυ-
 ρίας, πρὸς θεμελίου λόγον εἴη καὶ σύστασιν ἐκείνου, ὑπὲρ οὗ καὶ δὴ
 μαρτυρεῖται. Τὸ δὲ ποῖαν ἐμφέρειαν δείκνυσιν ἢ τοῦ παρόντος κανό-
 νος δύναμις λέγε πρὸς τὴν προκειμένην σοι πραγματείαν ἢ μεταχεί-
 ρισιν. Τοῦτο δὲ ἐστὶν ὅπερ ὁ κανὼν βούλεται ὡς τὸ δοκοῦν τοῖς θεοῖς
 πατράσι δογματικῶν, ἐκκλησιαστικῶν, πνευματικῶν καὶ ἄλλως ἐν οἷς ἢ
 βασιλεία τῆς ἐκκλησίας ἐπιταί, ἀλλ' οὐχ οἷς ἢ ἐκκλησία τῆ βασιλείᾳ
 προδιδάσει ἐκκλησιῶν, μεταθέσει ἐπισκοπῶν, ἀρχιεπισκοπῶν, μητρο-
 πόλεων, πατριαρχείων, ἐξαρχιῶν, ἐπαρχιῶν ἐκ νέου ἀνακαινίσει καὶ
 συστάσει καὶ αὐ μεταθέσει αὐτῶν καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις ὅτι
 τῶν δοκούντων καὶ πρῶτον εἰρηγμένων τοῖς θεοῖς πατράσιν ἀσεθείας
 εὐθύνη καθυποβάλλεται, οὐ τῶν ὑστερον τούτων καὶ δεδομένων καὶ
 πραττομένων καὶ θαυμαζομένων. Καὶ τὸ δοκούντων ἐνταῦθα οὐ τῶν
 διςπερ ἐν ὑπολήψει νομιζομένων ἀμφιδόλως ἀν ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ τῶν
 κυρίως φαινομένων καὶ ὁμολογουμένων. Οὕτω γὰρ ἢ τοῦ παρόντος κα-
 νόνος ἀκρίβεια σύμφωνος τῷ ἑαυτῆς τέλει φανήσεται. Τὸ δὲ καὶ ἐπι-
 σκοπὰς ἀποσπάσαι καὶ προσκυρῶσαι τῇ καινισθείᾳ πόλει παρὰ πᾶ-
 σαν τυγχάνει κανονικὴν καὶ νόμιμον παρατήρησιν, ὅτι μὲν οὐδεὶς
 τοῦτο νόμων ἢ κανόνων φησὶ καὶ αὐτός φησὶ ὅτι δ' ἀληθές, οὐχ οὐ-
 τως ἔχει, τοῦναντίον μὲν οὐκ ἅπαν καὶ πρὸς τῶν γεγονότων καὶ τῶν
 γινομένων καὶ τῆς τῶν ἢ πραγμάτων ἀκολουθίας εὐροί τις ἂν. Καὶ
 μαρτυροῦσί μοι τῷ λόγῳ τὰ μυρία ἐκεῖνα εἰρηγμένα καὶ οἱ ταῦτα συν-
 ιστάντες νόμοι καὶ κανόνες. Τὰ δὲ κολλὰ παραλείπω, φεύγων τὸ μη-
 κος τοῦ λόγου.

Τὸ δὲ παρενεῖραι καὶ προσπαραγράψαι τούτῳ καὶ τοὺς μηδ' ὁσον-
 οῦν τῷ τῆς ὑποθέσεως ἐπιβάλλοντας σκοπῷ μηδ' ἴκταρ, τὸ τοῦ λόγου,

8. ἐπραξαν 7. ταῦτα 8-9. συνδρομή 13. εἴ 13-14. μεταχείρησιν 24. αὐ-
 τὸς φησὶ 29. τίς 30. μαρτυροῦσι

ἀλλ' οὕτω μόνον ἐκτεθεῖσθαι φέροντας ὄνομα καὶ φωνήν κανόνων ἱερῶν, ὡς ἂν τοῖς ἀκεραιότεροις τῶν ἀκρωμένων νομίμως καὶ κανονικῶς διευθετεῖσθαι ταῦτα δόξῃ πρὸς θεοῦ καὶ τῶν ἱερῶν αὐτῶν κανόνων, πόσης ἂν εἴη τῆς περιεργίας καὶ ὑποβολῆς τὰ τοιαῦτα, οὐ γὰρ εἶπομ' ἂν εὐηθείας καὶ ἀκεραιότητος καὶ ἀδοκιμασίας πρὸς τὸ καταπράξασθαι τὸ βουλόμεγον σφίσιν αὐτοῖς. Λέγουσι τοίνυν, ὅτι πλημμελῶς δέ τινος ἐπισκόπου τὰ τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ διοικήσαντος καὶ ἑτέροις τῆς ἰδίας ἐνορίας παραχωρήσαντος, εἰ καὶ γράμματα προὔβησαν, οὐκ ἀποκλεισθήσεται ὁ μετὰ τοῦτον χειροτονηθῆσόμενος ἀναζητεῖν τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας τὰ δίκαια, κἂν πολὺς ὁ μεταξὺ παρελθῶν εἴη χρόνος. Εἰ δὲ καὶ βασιλικῆ διατάξει εἴποι τις αὐτὸ γεγενῆσθαι καὶ διαγνώμῃ συνοδικῆ, ἀλλ' ἀπολλυμένης πάντως τῆς Κορίνθου ταῦτα ἐγίνετο· ἧς ἐπανελθούσης τὴν σήμερον τῇ τῶν Ῥωμαίων ἀρχῇ καὶ τὴν αὐτῆς ἐλευθερίαν ἀπολαυούσης, ἀναγκάζεται πάντως καὶ ὁ Κορίνθου, τῷ ὄντι νῦν ἀπολαβὼν τὴν ἑαυτοῦ γνησίαν μητρόπολιν, ὡς δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα, τὸ καλεῖσθαι Κορίνθου· τὸ πρότερον γὰρ φιλὸν ὄνομα ἦν, πραγμάτων ἐστερημένον· ἀνακαλεῖσθαι τὰ ἑαυτῆς ἀφ' ὧν ταῦτα κατέχονται, ὡς περ οἱ ἀπὸ αἰχμαλωσίας οἴκαδε ἐπανασωθέντες ».

Ἐπολλὰ μὲν οὖν εἰπεῖν ἔχων περὶ τῶν ἤδη τούτοις εἰρημένων, παρήσω, τὸν τοῦ λόγου δεδιῶς ἀεὶ κόρον. Ὅτι δὲ οὔτε τῶν χρηματισάντων πάντων μητροπολιτῶν οὐδεὶς Κορίνθου ἢ παρήκεν ἢ πέπρακεν ἢ ὅπως δῆποτε παρεχώρησεν ἐξ ἀμελείας ἢ ἐξ ἡστινοσοῦν αἰτίας ἐκείνας δὴ τὰς ἐπισκοπὰς πρὸς τινα τῶν τῆς Μονεμβασίας, οὐδὲ πολλῶν μοι δεῖ λόγων. Αὐτὸς γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως οὖν ἢ τί καὶ βουλόμενος, εἰ μὴ ὅπερ ἔφηγν πρό μικροῦ, ταῦτα προσυφαπλώσασαι αὐτοῦ τῷ λόγῳ, παρίστησι πάλιν ὡς εἰ καὶ διατάξει βασιλικῆ καὶ διαγνώμῃ συνοδικῇ ταῦτα ἐγένοντο. Τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἐπιβεβαιῶσθαι μὲν οὖν καὶ ἐπικεκυρῶσθαι τὴν τῆς Μαίνης ἐπισκοπὴν δι' ἐκείνων τῇ Μονεμβασίᾳ πάντων ἀκούεις γὰρ αὐτῶν ὡς προκατεῖχον ταύτην· ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τούτων τῶν ἐχόντων καὶ ταῦτα μεταποιεῖν καὶ μετατιθέσθαι δέδοται. Τί τοίνυν τὰ πρόδηλα καὶ σαφῆ τοῖς ὀρθοῖσιν οὐχ ἤτιον ἢ πᾶσι τὸν ἥλιον οὐδ' αὐτὸς οὐθ' οὕτω τούτοις χρῆσθαι, ἀλλ'

5. καὶ ἀδοκιμασίας ἐν τῇ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ ἡα : καὶ ἀκεραιότητος 6. Ἐν τῇ ἡα διαγορευόντων οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ κανόνες 7. αὐτοῦ 9. προὔβησαν 10. αὐτοῦ 11. τίς 12. ἀπολλυμένης 14. αὐτῆς 15. τῶν 16-17. τῶν 18. τῶν 26. προσυφαπλώσασαι αὐτοῦ 33. οὕτω ἐκ τοῦ οὕτως διαξασθέντος τοῦ :

ἐκτίθης ὡς ἐθέλεις αὐτά. Τὸ δ' ὑπὸ Ῥωμαίοις ἄρτι τότε γεγονέναι τὴν Κόρινθον καὶ χειροτονηθῆναι Κορίνθου μητροπολίτην τίνα γε λόγον ἔχει πρὸς τὸν τῶν ἐπισκοπῶν λόγον; Οὐδὲ γὰρ δὴ καὶ αἱ ἐπισκοπαὶ τῆς τῶν Λατίνων δουλείας μετὰ τῆς σφῶν αὐτῶν μητροπόλεως τηλικαῦτα ἠλευθερώθησαν, ἀλλ' ἦσαν ὑπὸ Ῥωμαίοις αὐταὶ πλείους ἢ χρόνους ἑκατὸν. Πῶς ἂν, εἰ μὴ γε δ' ἕτερόν τι, ἀλλ' οὐκ ἂν δι' ἢ ἔλεον ὡς ἀπεωσμένῳ καὶ τῆς αὐτοῦ καθέδρας πεφυγαδευμένῳ οὐδενὶ τῶν πρότετε Κορίνθου οὐθ' ὑπὸ βασιλέων τῶν πάντων τινός, οὐθ' ὑπὸ πατριαρχῶν, οὐθ' ὑπὸ κριτηρίου τινός τούτων παρεῖντο, ὅπερ ἂν ἴδοι τις ἐπὶ γε τῶν εὐγνωμόνων ἀνδρῶν κάπτι πᾶσι τοῖς κακοπραγοῦσι πρὸς ἔλεον τῶν δυστυχούντων ἐπιρρεπόντων πάντων συμβαῖνον καὶ περιθαλπόντων αὐτοὺς καὶ τῶν ἰδίων μᾶλλον εὐποιούντων ἐκείνους, ἀλλ' οὐ τῶν ἀνηχόντων ἀποστερόντων αὐτοῖς. Ἄλλ' ἴσως ἔρεις, ὡς ἡ Κορίνθου χηρεύουσα μητρόπολις πρὸ τοῦ τὸν ἀντικρινόμενον τῆ Μονεμβασίας ἐγκαθιδρυθῆναι τῷ θρόνῳ ταύτης διὰ τὸ ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν τελεῖν ἐπικράτειαν ἐτύγχανεν. Ἄλλὰ γε δὴ καὶ κατ' αὐτοὺς ἐκείνους καὶ πρὸ ἐκείνου δὴ ὁ κύρ Ἰσιδώρος ἐκεῖνος Κορίνθου κεχειροτόνητο καὶ χρόνους ἦν ἱκανοὺς καὶ πρὸ τούτου ὁ κύρ Θεόκλητος ἐκεῖνος καὶ πρὸ αὐτοῦ δ' αὐτὸς τι κλειστοί. Καὶ λάμβανε δὴ τὴν ἀπὸ τῶν ἡμετέρων μαρτυρίαν σιγιλλίων τῶν περὶ τῆς Ζεμενάς ἀντιποιουμένων προστιθέναι τοῖς Κορίνθου δικαίοις. Περὶ ταύτης γὰρ ἴσως καὶ τινα φιλονεικίαν εἶχον. Περὶ δέ γε τῆς Μαίνης οὐδ' ὄναρ τις ἐκείνων ὤρετο λαγχάνειν τῆ Μονεμβασίας δίκην, μὴ ὅτι γε ἕπαρ. Οὕτω τὰ καλῶς καὶ ἑδραίως καὶ τοσοῦτοις ἀραρότα κείμενα χρόνους δικαίως, νομίμως, γνησίως καὶ διὰ πάντων εὐλόγως ἐπηρεῖα τινῶν ἀνατέτραπται σήμερον καὶ ἀντέστραπται τὰ καλὰ ἐκεῖνα πάντα.

Λοιπὸν τοιγαροῦν ἐστὶν ἐπιθεῖναι τοῖς πᾶσιν αὐτῇ λελεγμένοις καὶ τὸν πέμπτον τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου κανόνα, ὃν καὶ καθάπερ τινὰ ἱερὰν ἀγκυραν ὑποθεῖς αὐτοῦ τῇ πράξει καὶ τοῖς προβεβλημένοις πᾶσι κανόσιν αὐτῆ καταπαύει τὸν λόγον καὶ δι' αὐτοῦ τὴν ὑπόθεσιν πᾶσαν σχεδὸν συμπεραίνει. Ἴδωμεν τοίνυν καὶ αὐτόν: Τὰ μὲν νεωστί, φησὶν ἀνεγενεχθέντα, ἀμαυρὰ ὄντα καὶ καθ' ὄλου λανθάνοντα, σκοπού-

γεγονέναι
 1. γενέσθαι 2. τίνα 3. συνεχεώρητο ἐν τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ ᾠα: Γ' ἢ
 παρῖντο 12-13. ἐκείνοις 18. αὐτοῖς ἀποστερόντων 15. ἐγκαθιδρυθῆναι
 22. τίς 23. λαγχάνειν—μὴ συνασφιγμένα ἐν τέλει τοῦ στίχου καὶ μέχρι πέρην
 ἐν τῇ ᾠα 24. τοσοῦτοις χρόνοις 25. καθάπερ τινα 31. Τὸ καὶ πρόσθετον
 ἀνωθεν 32. ἀμαυρὰ καθόλου

μενα παρ' ἡμῶν τυπωθήσεται, περὶ δὲ ὧν φανερωτέρως ἢ θεία Γραφή ἐθέσπισεν οὐ δεῖ ψηφίζεσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον ἔπεσθαι. Ἡ τῆς ἀκαίρου ταύτης ἐκθέσεως, ἢ τῆς τῶν ἱερῶν κανόνων μεταθέσεως, ἢ τῆς τοσαύτης εὐχερείας τοῦ γράφοντος, οὐ γὰρ ἂν εἶπομι τούτων ἢ ἀγνοίας. Αὐτὸς μὲν οὖν οὐκ ἀπορῶν οἷς τῶν λόγων χρῆσομαι, ἀπορῶ πῶς ἂν καὶ τῷ λέγειν ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων δικαίων καὶ μῆτε μηδὲν εἰπεῖν τῶν ἐμοὶ προσηκόντων μὴ φθέγγεσθαι μῆτε κ' ἐκείνοις ὑπ' ἐμοῦ φλαυρῶν τι καὶ μάταιον κατὰ τὸ προσήκον ἐκατέροις ἐπενεχθῆναι χρῆσαιμι. Θεοῖς γὰρ οὐσιν ἐκείνοις καὶ ὅπωςδῆποτε περὶ πρᾶξις ἀνδράσι τί μὴ καὶ εὐφημία προσήκει. ἐμοὶ τε τοῦτο σχήματόν ἐχούτι γε καὶ προαιρέσεως οὐχ ἕττον ἔστι τὸ μὴ φυλάξασθαι λέγειν καλῶς κακὸν τοῦ ἰδικῆσθαι καὶ σιωπᾶν ὅσα μοι τοῦ λέγειν εὐλογά τε καὶ δίκαια ἢ δὴ καὶ γενήσεσθον προκόντως. Τὸ μὲν οὖν μὴδ' ἐνταῦθα τὸν θεὸν καὶ ἱερὸν κανόνα πάντα ἐκθεῖναι δὴ-
 15 ῖλον ἀλλὰ, τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος παρῆς, τὸ μέσον ἐφήπλωσε τοῖς
 4. 131^a αὐτοῦ γράμμασιν. || Ἀναγνωστῆρον δὲ τὸν κανόνα καὶ λεκτέον πάντα. ἵνα γένοιτο φανερόν ἅπασιν, ὡς οὐδὲν, οὐδὲ τὸ οἰονοῦν, οὐδὲ τὸ σμικρότατον οἷς βούλεται συνᾶδοντα. Ὁ δὲ κανὼν τῆς ἐν Καρθαγένῃ πέμπτος συνόδου, κἄν ἐκεῖνος καὶ τοῦτο παρήκεν, ἀπολελυμένως οὕτως εἰρηκῶς τῆς ἐν Καρθαγένῃ, «Ἰὴν τῆς ἀπληστίας ἐπιθυμίαν, ἣν τῶν κακῶν ἀπάντων μητέρα εἶναι οὐδεὶς ἀμφιβάλλει, ὃέον ἔχειν, ἵνα μὴ τοῖς ἀλλοτρίοις ὅροις κατακέχρηται, μηδὲ ἵνα διὰ κέρδος τοὺς τῶν πατέρων ὄρους τις ὑπερβαίῃ μηδὲ ἵνα παντοίως τινὶ κληρικῷ ἐξὸν εἴη ἀπὸ οἰουδήτινος πράγματος τόκον λαβεῖν. Καὶ τὰ μὲν νεωστὶ
 20 ἀνενεχθέντα, ἀμαυρὰ ὄντα καὶ καθ' ὄλου λανθάνοντα, σκοπούμενα παρ' ἡμῶν τυπωθήσεται, περὶ δὲ ὧν φανερώτατα ἢ θεία Γραφή ἐθέσπισεν οὐ δεῖ ψηφίζεσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον ἔπεσθαι. ἀκολούθως γὰρ τὸ ἐν λαϊκοῖς ἐπιλήψιμον πολλῶ μᾶλλον ἐν κληρικοῖς ὀφείλει καταδικάζεσθαι». Οὐχ οὗτος ὁ κανὼν; Οὐ περὶ τῶν τοκίζόντων ὁ λόγος αὐτῷ; Οὐ περὶ τῶν τῷ κλήρῳ τῆς ἐκκλησίας μᾶλλον κατελειγμένων, ὡς ἂν μὴδ' ἀφ' οὐτινοσοῦν τοκίζοιεν τρόπου, μὴδ' ἐν ἐτέρων προσχήματι λήψεων, τόκου δύναμιν ἐχόντων, ἑαυτοῖς προσπορίζοιεν; Οὐ σαφῶς καὶ προδήλως περὶ τούτων οὕτω φησί; Καὶ τί ἂν τις ταῦτ' ἐρεῖ; Σπουδαζόντων; Ἄλλ' οὐδεὶς ἐρεῖ τὸναντίον μὲν οὖν. Ἄλλ' ἵνα
 35

ὁ. Τὸ ἂν καὶ τὸ τῷ πρόσθετα ἀνωθεν ἢ. Τὸ τι πρόσθετον ἀνωθεν ὁ. χρῆσαιμι
 16. αὐτοῦ 20. Ἐν τῇ ψα κανὼν ἢ τῆς ἐν καρθαγένῃ 21 (καὶ 23).
 μὴδὲ 23. τις 25. ἀμαυρὰ καθόλου 31 (δὲς). μὴδ' 35. τουναντίον

μὴ εἰδῶ τίσι, καὶ τοῦτ' ἐκ πολλῆς φημι τῆς περιουσίας· πρόδηλος γὰρ ὁ κανὼν ἵνα, λέγω, μὴ εἰδῶ τὴν ἐξήγησιν ὑφέλων οὐχ ὡς ἔχει, ἀλλ' ὡς ἐγὼ βούλομαι, πρὸ αὐτῶν ἐκλέγομαι τῶν ἐπεξηγηθέντων αὐτοῦς σαφῶν ἐκείνων ἀνδρῶν. Ἐὰ μὲν νεωστὶ ἀνενεχθέντα, τουτέστιν ὑπομνηθέντα, ἀμυρὰ ὄντα, ἡγουν ἀσαφῆ, σκοτεινὰ καὶ ἀγνοούμενα, τυπωθήσονται· ἃ δὲ ἡ θεία Γραφή ἐθέσπισεν, ἦτοι ἐνομοθέτησε, ὁριζήσεται, περὶ ἐκείνων, οὐ δεῖ ψηφίζεσθαι, τουτέστιν ἀποφαίνεσθαι, ἀλλ' ἐπεσθαι καὶ ἀκολουθεῖν τοῖς νενομοθετημένοις. Θεῖαν Γραφήν τοῦς τε ἱεροῦς κανόνας ἐνόμασε καὶ τὰς γραφικὰς ῥήσεις, τὸ *Ὅτι ἐκτικεῖς τὸ ἀργύριόν σου τῷ ἀδελφῷ σου καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ καὶ ὄσα τοικῶτα*. Εἶτα κατασκευάζουσι πῶς αἰτοπὸν ἔστι καὶ ἀσυχρὸν τὸ δανείζειν ἐπὶ τόκοις ἱερωμένους καὶ φασίν, *ὅτι ὅπερ ἐν λαϊκοῖς* καὶ τὰ ἐξῆς. Ὁρατε, δικαιοτάτοι δικασται, πῶς καὶ ὁ ἐξηγητῆς, καὶ εἰ ὁ κανὼν πάνι πρόδηλος, ἀλλ' ὁμοῦ σαφῶς οὕτως καὶ φανερώς περὶ τῶν τοικίζοντων φησί; *Τί οὖν εἶποιτ' ἂν πρὸς τοῦ κανόνος αὐτοῦ πρὸς τοῦτο*; Ἄλλ' ἐγὼ τὸ μὲν ἐξῆς σιωπῶ αἰδοῖ τῶν πραξάντων ἐκείνων καὶ τῶν λόγων αὐτῶν, ἵνα δὲ μὴ μόνον οὐκ εὖ, οὐκ ὀρθῶς, οὐ κανονικῶς, οὐ δικαίως αὐτὸς εὐπορῶ τοῦτ' ἀποφαίνειν, κανόνας δ' οὐκ εὐπορῶ καὶ νόμους τοῦς συνιστῶντας ἢ τὰς πάλαι ποτὲ γεγεννημένας τῇ κατ' ἐμὲ ἐκκλησίᾳ φανοθῆαι πράξεις, φέρε καὶ τούτους εἰς μέσον τιθέντες δεῖξωμεν ὑμῖν διὰ πάντων, εἰ μὴ ἐβελήσετε χεῖρα τῷ δικαίῳ βοήθειας δοῦναι, καὶ τοῦς ἱεροῦς κανόνας καὶ τοῦς φιλευσεβεῖς νόμους καὶ τὰς δυνάμεις πάσας ἐκείνας τῶν βασιλέων, τῶν πατριαρχῶν, τῶν συνόδων, πάντα ἐκεῖνα ἀδικούμενα καὶ τῶν μὴ ὄντων οὐδὲ μίαν οὐχ ἦττω δύνάμιν ἔχοντα. Καὶ λέγε πρῶτον τοῦς νόμους.

Βιβλίον β^{ον} κεφάλαιον β^{ον} τίτλος ς^{ος}.

«Ὅπερ ἀρέσει τῷ βασιλεὶ νόμος ἔστιν, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἐνυπογράφου ὀρίση ἢ διαγιγνώσκων ψηφίσηται ἢ ὅπωςδῆποτε· καὶ λέγονται ταῦτα διατάξεις».

Κεφάλαιον γ^{ον} τοῦ αὐτοῦ.

«Ἡ μεταξὺ δύο τινῶν βασιλέων ἀπόφασις καὶ ἐπὶ τῶν παραπλησίων κρατεῖτω».

1. φημί 4. Ἐν τῇ φζ' Ἐξήγησις τοῦ κανόνος 5. ἡμαυτά 9. ὀρίση: 17—18. ἵνα δὲ μὴ μόνον δις 20. ποτε 21. ὑμῖν ἐκ τοῦ ἡμῖν 28. ἐστὶ 32. Τὸ βασιλέων πρόσθετον ἐν τῇ φζ' διὰ παρεπεμπτικοῦ σημείου.

Βιβλίον βον κεφάλαιον δον τίτλος ςος.

«Αἱ μεταγενέστεραι διατάξεις ἰσχυρότεραι τῶν πρὸ αὐτῶν εἰσιν .

Ἰουστινιανοῦ Ἐκκλησιαστικῶν τίτλων κεφάλαιον ριζ'.

«Φυλαττέσθω ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς σεπτοῖς οἴκοις τὰ τε οἰκεία
δ προνόμια καὶ τὰ κατὰ [καιροῦς] διαφόρους αὐτοῖς ἐκ βασιλέως φιλο-
τιμηθέντα».

Τοῦ αὐτοῦ.

«Φυλαττέσθω τῷ θρόνῳ Ἀφρικῆς τὸ ἀρχιερατικὸν δίκαιον καὶ τὸ
δοθὲν αὐτῇ προνόμιον».

10 Ἀνάγνωθι τὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου θέσπισμα περὶ τῶν προ-
νομίων τῆς παλαιᾶς Ῥώμης. Καὶ τὰ μὲν πολλὰ παρεῖσθω μετὰ πολλὰ
δὲ φησὶν· «Ὡσπερ τὴν ἡμετέραν ἐπὶ γῆς βασιλικὴν ἐξουσίαν, οὕτω
καὶ τὴν ἐκείνου ἱεράν καὶ ἁγίαν ἐκκλησίαν τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐψηφισά-
μεθα τιμᾶν μετ' αἰδοῦς καὶ τὴν ἱερωτάτην καθέδραν τοῦ μακαρίου
15 Πέτρου μᾶλλον ἢ τὴν ἡμετέραν βασιλείαν καὶ τὸν ἐπίγειον θρόνον
ἐνδόξως ὑπερυψῶσαι, ἀποδιδόντες αὐτῇ ἐξουσίαν καὶ δόξης ἀξίαν.
ἀκμὴν τε καὶ δραστηριότητα καὶ τιμὴν βασιλικὴν. Ἔτι τε ψηφίζομε-
νοι θεσπίζομεν ἀρχὴν ἔχειν ἐπὶ γε τοὺς ἐξαίρετους τέσσαρας θρόνους,
τὸν Ἀντιοχείας, τὸν Ἀλεξανδρείας, τὸν Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸν
20 Ἱεροσολύμων, ἔτι τε ἐπὶ πάσας τὰς ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ τοῦ θεοῦ
ἐκκλησίας καὶ τὸν κατὰ καιροῦς αὐτῆς τῆς ἱεράς καὶ ἁγίας Ῥωμαϊκῆς
ἐκκλησίας ὄντα ἀρχιερεῖα ὑψηλότερον εἶναι καὶ ἄρχοντα πάντων τῶν
ἱερέων τῶν ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ».

Τοῦ αὐτοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ νόμος.

25 Αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς Ἀταρβίῳ ἐπάρχῳ πραιτωρίων.

«Πᾶσαν ἀεὶ ποιούμενοι πρόνοιαν τῶν ἁγιωτάτων ἐκκλησιῶν εἰς
τιμὴν τε καὶ δόξαν τῆς ἁγίας ἀχράντου καὶ ὁμοουσίου Τριάδος, ὅ· τῆς
σώζεσθαι ἡμᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὴν κοινὴν πολιτείαν πεπιστεύκαμεν,
ἀκολουθοῦντες δὲ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων περὶ τοῦ
30 ἀνεπιλήπτου ὀφείλειν χειροτονεῖσθαι τοὺς ἱερέας οἵτινες μάλιστα διὰ
τῶν οἰκείων εὐχῶν τὴν εὐμένειαν τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ τοῖς κοινοῖς
περιποιεῖν ἐτάχθησαν πράγμασι, διὰ τοῦ παρόντος νόμου θεσπίζομεν,
ἐσάκις ἂν ἐν οἰκδῆποτε πόλει ἱερατικὸν θρόνον σχολάσαι συμβαίη,

2. εἰσὶν 3—9. Ἰουστινιανοῦ - προνόμια πρόσθετα ἐν τῇ ἀνω φφ· διὰ παρα-
πεμπτικῶν σημείων 5. καιροῦς προσέθηκα. 7. τοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ φφ

12. δὲ φησὶν 17 (καὶ κατωτέρω). τὲ 18. δ 25. Ἐν τῇ φφ Ἐκ

τῶν ὁμοίων 30. μάλιστα

ψήφισμα γίνεσθαι παρὰ τῶν οἰκούντων τὴν αὐτὴν πόλιν ἐπὶ τρισὶ τοῖς ἐπὶ ὀρθῇ πίστει καὶ βίῳ σεμνότητι καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς μεμαρτυρημένοις, ὥστε τὸν ἐπιτηδειότατον εἰς τὴν ἐπισκοπὴν προχειρίζεσθαι» καὶ τὰ ἐξῆς.

Ἄλλος νόμος τοῦ αὐτοῦ.

5

Ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Μηνᾶ ἐπάρχῳ πραιτωρίων.

«Τῆς τῶν ἀγριωτάτων ἐκκλησιῶν καὶ τῶν εὐαγῶν μοναστηρίων προσοδυντες σεμνότητος, ἀπαγορευόμεν πᾶσι τοῖς οἰκοῦσι μοναστήρια συνδικαιτᾶσθαι γυναίξει μοναστρίαις ἢ πρόφασιν τινα ἐπινοεῖν τοῦ κοινωνίαν τινα πρὸς αὐτάς ἔχειν».

10

ἢ Τοῦ αὐτοῦ νόμος ἄλλος.

152

Ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Ἰουλιανῷ ἐπάρχῳ πραιτωρίων.

«Τῶν ἱερῶν κανόνων μηδὲ τοῖς θεοφιλεστάτοις πρεσβυτέροις μηδὲ τοῖς εὐλαβεστάτοις διακόνοις ἢ ὑποδιακόνοις γαμεῖν μετὰ τὴν τοιαύτην χειροτονίαν ἐπιέντων, ἀλλὰ μόνοις τοῖς εὐλαβεστάτοις ψάλταις καὶ ἀναγνώσταις τοῦτο συγχωρούντων, ὀρωμέν τινας» καὶ τὰ ἐξῆς.

15

Ἄλλος νόμος τοῦ αὐτοῦ.

Ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Ἰουλιανῷ ἐπάρχῳ πραιτωρίων.

«Τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν νόμοις οἰόμεθα χρῆναι καὶ τοῦτον προσβεῖναι τὸν ἐξ ἀρετῆς, ἀλλ' οὐκ ἐκ χρόνων τὰς εὐαγεῖς ἡγουμενείας παρέχοντα, ὥστε ἐπὶ τῶν εὐαγῶν μοναστηρίων ἢ ἀσκητηρίων μὴ πάντως, τελευτῶντος τοῦ ἡγουμένου ἢ τῆς ἡγουμένης, τὸν ἐφεξῆς ἢ τὴν δευτέραν γενέσθαι» καὶ τὰ ἐξῆς.

20

Ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Ἰωάννῃ ἐπάρχῳ πραιτωρίων.

«Θεσπίζομεν μηδένα εἰς ἐπισκοπὴν προχειρίζεσθαι πλὴν εἰ μὴ, τὰ τε ἄλλα χρηστός καὶ ἀγαθός εἴη καὶ μήτε γυναικί συνοικεῖται μήτε παιδῶν εἴη πατήρ» καὶ τὰ ἐξῆς.

25

Ἄλλος νόμος τοῦ αὐτοῦ : Τῷ αὐτῷ Ἰωάννῃ.

«Θεσπίζομεν μηδένα παντελῶς μήτε βουλευτὴν μήτε ταξιώτην ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον τοῦ λοιποῦ γίνεσθαι, οὐδὲν ἐφαπτομένου τοῦδε τοῦ νόμου τῶν τοιαύτης ἱερωσύνης πρότερον ἡξιωμένων» καὶ τὰ ἐξῆς.

30

Τοῦ αὐτοῦ Ἰουλιανῷ ἐπάρχῳ.

«Θεσπίζομεν μηδένα τῶν εὐλαβεστάτων κληρικῶν εἴτε παρὰ τινος συγκληρικοῦ εἴτε παρὰ τῶν καλουμένων λαϊκῶν τινος εὐθὺς καὶ

35

11. Τοῦ αὐτοῦ νόμος ἄλλος ἐν τῇ 13 (δὲς), μηδὲ 15. ὀρωμέν τινας

16. Ἄλλος νόμος τοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ 23 καὶ 15. αἴτιος

Ε. Γ. ΔΕΛΤΑΣ Κ. Ε. Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ἐκ πρώτης ἐν αἰτιάσει γίνεσθαι παρὰ τοῖς μακαριωτάτοις πατριάρχαις διοικήσεως ἐκάστης καὶ τὰς ἐξῆς.

Καὶ ἕτεροι τούτοις πλείστοι παραπλήσιοι :

Ἔτερος περὶ τοῦ πῶς δεῖ βιοῦν τοὺς μοναχοὺς.

Τοῦ αὐτοῦ Διάταξις ἐκκλησιῶν.

Παράγνωθι καὶ τοὺς κανόνας

Κανὼν τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου 1^{ης}.

Τὰς καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν ἀγροικικὰς παροικίας ἢ ἐγγχωρίους μένειν ἀπαρσαλεύτους παρὰ τοῖς κατέχουσιν αὐτὰς ἐπισκόποις, καὶ μάλιστα εἰ τριακονταετὴ χρόνῳ ταύτας ἀδιάστως κατέχοντες ὠκονόμησαν. Εἰ δὲ ἐντὸς τῶν τριάκοντα ἐτῶν ἐγένετό τις ἢ γένηται περὶ αὐτῶν ἀμφισβήτησις, ἐξεῖναι τοῖς λέγουσιν ἠδικηθῆναι περὶ τούτων κινεῖν παρὰ τῇ συνόδῳ τῆς ἐπαρχίας· εἰ δὲ τις ἀδικοῖτο παρὰ τοῦ ἰδίου μητροπολίτου, παρὰ τῷ ἐξάρχῳ τῆς διοικήσεως ἢ τῷ Κωνσταντινουπόλεως θρόνῳ δικαζέσθω, καθὼς προεῖρηται. Εἰ δὲ καὶ τις ἐκ βασιλικῆς ἐξουσίας ἐκαινίσθη πόλις ἢ αὐθις καινισθεῖη, τοῖς πολιτικοῖς καὶ δημοσίοις τύποις καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν παροικιῶν ἢ τάξις ἀκολουθεῖτω».

Κανὼν 1^{ος} τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς 1^{ης} συνόδου.

«Τὸν ἐκ τῶν πατέρων τεθέντα κανόνα καὶ ἡμεῖς παραφυλάττομεν τὸν οὕτω διαγορευόντα· Εἰ τις ἐκ βασιλικῆς ἐξουσίας ἐκαινίσθη πόλις ἢ αὐθις καινισθεῖη, τοῖς πολιτικοῖς καὶ δημοσίοις τύποις καὶ ἢ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τάξις ἀκολουθεῖτω·.

Ἀνάγνωθι καὶ ἐκ τῶν ὁμοίων.

Τῆς αὐτῆς 1^{ης} συνόδου 1^{ος}.

«Τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν καὶ συλλειτουργοῦ Ἰωάννου τοῦ τῆς Κυπρίων νήσου προέδρου ἅμα τῷ οἰκείῳ λαῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλησπόντιον ἐπαρχίαν διὰ τε τὰς βαρβαρικὰς ἐφόδους διὰ τε τὸ τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερωθῆναι δουλείας καὶ καθαρῶς τοῖς σκήπτροις τοῦ χριστιανικωτάτου κράτους ὑποταγῆναι τῆς εἰρημένης μεταναστάντος νήσου, προνοία τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ καὶ μόχθῳ τοῦ φιλοχρίστου || καὶ εὐσεβοῦς ἡμῶν βασιλέως συνορῶμεν, ὥστε ἀκαινοτόμητα φυλαχθῆναι τὰ παρὰ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τὸ πρότερον συνελθόντων θεοφόρων πατέρων τῷ θρόνῳ τοῦ προγεγραμμένου ἀνδρὸς παρασχεθέντα προνόμια, ὥστε τὴν νέαν Ἰουστινιανούπολιν τὸ δίκαιον ἔχειν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸν ἐπ'»

8. ἐπαρχίας 30. Τοῦ μεταναστάντος προηγείται ἡνωμένον εἰ ἀνωρθωμένον εἰς ἢ 31. ταπρότερον

αὐτῇ καθιστάμενον θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον πάντων προεδρεύει τῆς Ἑλλησποντίας ἐπαρχίας καὶ ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐπισκόπων χειροτονεῖσθαι κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν. Ἐὰν γὰρ ἐν ἐκάστη ἐκκλησίᾳ εἴη, καὶ οἱ θεοφόροι ἡμῶν πατέρες παραφυλάττεσθαι διεγνώκασιν, τοῦ τῆς Κυζικηνῶν πόλεως ἐπισκόπου ὑποκειμένου τῷ προέδρῳ τῆς Ἰουστινιανουπόλεως μμήσει τῶν λοιπῶν ἀπάντων ἐπισκόπων τῶν ὑπὸ τὸν λεχθέντα θεοφιλέστατον πρόεδρον Ἰωάννην, ὑφ' οὗ χρείας καλούσης, καὶ ὁ τῆς Κυζικηνῶν πόλεως ἐπίσκοπος χειροτονηθήσεται .

Κανὼν κη^{ος} τῆς δης συνόδου.

« Πανταχοῦ τοῖς τῶν ἁγίων πατέρων ὄροις ἐπόμενοι καὶ τὸν ἀρτίως ἀναγνωσθέντα κανόνα τῶν ἑκατὸν πενήκοντα θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων γνωρίζοντες, τὰ αὐτὰ καὶ ἡμεῖς ψηφίζομεν περὶ τῶν πρεσβείων τῆς ἁγιωτάτης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης. Καὶ γὰρ τῷ θρόνῳ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης διὰ τὸ βασιλεύειν τὴν πόλιν ἐκείνην αἱ πατέρες εὐλότως ἀποδεδώκασιν τὰ ἴσα πρεσβεῖα [τῆ] τῆς νέας Ῥώμης ἁγιωτάτῳ θρόνῳ, εὐλόγως κρίναντες τὴν βασιλείαν καὶ συγκλήτην τιμηθεῖσαν πόλιν καὶ τῶν ἴσων ἀπολαύουσιν πρεσβείων τῆ πρεσβυτέρα βασιλίδι Ῥώμῃ καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὡς ἐκείνην μεγαλύνεσθαι πράγμασι, δευτέραν μετ' ἐκείνην ὑπάρχουσαν, καὶ ὥστε τοὺς τῆς Ποντικῆς καὶ Ἀσιανῆς καὶ τῆς Θρακικῆς διοικήσεως μητροπολίτας μόνους, ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐν τοῖς βαρβάροις ἐπισκόπους τῶν προειρημένων διοικήσεων χειροτονεῖσθαι ὑπὸ τοῦ προειρημένου ἁγιωτάτου θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δηλαδὴ ἐκάστου μητροπολίτου τῶν προειρημένων διοικήσεων μετὰ τῶν τῆς ἐπαρχίας ἐπισκόπων χειροτονοῦντος τοὺς τῆς ἐπαρχίας ἐπισκόπους, καθὼς τοῖς θείοις κανόσι διηγόρευται. Χειροτονεῖσθαι δὲ, καθὼς εἶρηται, τοὺς μητροπολίτας τῶν εἰρημένων διοικήσεων παρὰ τοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιεπισκόπου, ψηφισμάτων συμφώνων κατὰ τὸ ἔθος γινομένων καὶ ἐπ' αὐτὸν ἀναφερομένων ».

Κανὼν λς^{ος} τῆς ςης συνόδου.

« Ἀνανεούμενοι τὰ παρὰ τῶν ἑκατὸν πενήκοντα ἁγίων πατέρων τῶν ἐν τῇ θεοφυλάκτῳ ταύτῃ καὶ βασιλίδι πόλει συνελθόντων καὶ τῶν ἑξακοσίων τριάκοντα τῶν ἐν Χαλκηδόνι συναθροισθέντων νομοθετηθέντα, ὀρίζομεν, ὥστε τὸν Κωνσταντινουπόλεως θρόνον τῶν ἴσων ἀπολαύειν πρεσβείων τοῦ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης θρόνου καὶ ἐν τοῖς ἐκ-

κλησιαστικοῖς ὡς ἐκείνον μεγαλύνεσθαι πράγμασι, δεύτερον μετ' ἐκείνον ὑπάρχοντα, μεθ' ὃν ὁ τῆς Ἀλεξανδρέων πόλεως ἀριθμείσθω θρόνος, εἶτα ὁ τῆς Ἀντιοχείας».

φ. 133^α

¶ Οὐκ αὐτὰ τοίνυν μόνον, ἀλλὰ καὶ μυρία ἕτερα εὔροι τις ἂν παραπλήσια τούτοις. Καὶ τί λέγω νόμους καὶ κανόνας; Αὐτὰ δὴ τὰ φαινόμενα πάντα ἐπισκοπῶν, μητροπόλεων, πατριαρχείων, μοναστηρίων, ἐκκλησιῶν, πτωχοτροφείων, ὀρφανοτροφείων, ξενῶνων καὶ πάντων οὐ βασιλέων νόμοις καὶ διατάξεσι καὶ χρυσοβούλλοις ἐκυρώθησαν, καὶ ἀεὶ τὰ ἀμετάπτωτον καὶ ἀπαρασάλευτον ἔχουσιν; Οὐ πάνθ' ὁ μακρὸς χρόνος κεκυρωμένα δείκνυσι καὶ βέβαια; Οὐ πρὸ τῶν ἄλλων μᾶλλον τούτοις καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ χρησθε; Διὰ τί δ' οὐκ ἐπ' ἐμοὶ καὶ μόνῳ; Μᾶλλον δὲ τί μέχρι τοῦ νῦν κατὰ πάντας ἐκείνους τοὺς ἀναριθμήτους σχεδὸν χρώμενοι τούτοις κάπ' ἐμοὶ νῦν τί τούτοις ἑτέρως χρησθε; Οὐ μὴν ἀλλὰ πᾶσιν ἐκείνοις τοῖς εἰρημένοις ἄνωθεν ὀλίγα ἐπιθεῖς, καταπαύσω τὸν λόγον. Εἰ βασανίσαντες καὶ συνεπισκεψάμενοι καλῶς, μακαριωτάτῃ μοι κορυφῇ καὶ θείᾳ καὶ ἱερᾷ σύνοδος, μετὰ τῆς προσηκούσης εὐνοίας καὶ ἀγάπης πνευματικῆς τὴν μακρὰν καὶ πολυχρόνιον ἐκείνην νομὴν, τὰ χρυσοβούλλα, τὰ σιγίλλια, τοὺς νόμους, τοὺς κανόνας, τὰ καὶ παρ' ὑμῖν οὕτως ὡς ἐπ' ἐμοὶ ἔχοντα, τὸ τοῦ σιγίλλου ἐκείνου ἄπρακτόν τε καὶ ἀνενέργητον οὐκ αὐτῶν ὧν ἀποστερεῖτέ με νῦν μόνον παρὰ πάντα λόγον δικαίου, ἀλλὰ καὶ παρ' ὅσ' ἀδικούμενος τυγχάνω, δικαιώσετε καὶ ταῦτ' ἀπολαβεῖν με καὶ κατέχειν βέβαια καὶ ἀπαρασάλευτα; Καὶ οὐδὲ πολλῶν ὑμῖν ἔτι λόγων πρὸς ταῦτα δεήσει, καὶ μάλιστα, εἰ πρὸ πάντων ἐνθυμηθεῖητε, ὅθ' ὑφ' ἑνὸς ἀρχιερέως σύνοδος οὐ γίνεται. Ἡ γὰρ σύνοδος πολλῶν καὶ οὐ δεῖ τούτῳ καὶ ὑμᾶς ἐπομένους τῇ τινῶν παρακρούσει τοιαῦτα ψηφίσασθαι. Ὅπως δ' ὑφ' ἑνὸς λέγω, ἀκούοιτ' ἄν. Κατ' ἀρχὰς καὶ ἐν τῇ προουμίῳ τοῦ σιγίλλου φησὶν, ὅτι «Συνεδριαζόντων τῷ ἀγιωτάτῳ ἐκείνῳ πατριάρχῃ κυρῷ Ἀντωνίῳ ἀρχιερέων τοῦ Κυζίκου, τοῦ Νικομηδείας, τοῦ Μονεμβασίας, τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν, τοῦ Οὐγγροβλαχίας καὶ τοῦ Ἀτταλείας, κενήνηκεν ὁ τότε Κορίνθου τὸν λόγον» καὶ τὰ ἐξῆς. Εἶτα «Κελεύσει τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου ἐν τῇ τέλει καθ' ὑπέγραψάν φησι τοῦ γράμματος». Καὶ τῶν μὲν συνεδριαζόντων καὶ κριτῶν τυγχανόντων ὅ τε Κυζίκου καὶ ὁ Σεβερίνου ὑπογράψαι οὐκ

ἡ-β. αὐτὰ—πάντα πρόσθετα ἄνωθεν

7. ξενῶνων ἐν τῇ κειμένῳ, ἐν δὲ τῷ

ῥη; Γρ. ροσκομείων διαγεγραμμένα

πάντα μετὰ τὸ οὐ

11. διατέ

12-13. ἀναριθμήτους

27. καταρχῆς

32-33. καθ' ὑπέγραψαν φησι

ἠθέλησαν, ὁ δὲ ὡς οὐκ ὄντων συμφήφων. Ἡ γὰρ ἂν, εἰ συνευδόκουν, πρὸ πάντων μᾶλλον καθυπέγραφον ἂντι τούτων δὲ ὑπέγραψαν ἕτεροι, ὅτε Οὐγγροβλαχίας καὶ τινὲς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχόντων οἱ μὴτε συνεδριάσαντες μὴτε συνδικάσαντες ἐκείνοις τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ὡςπερ τὸ σιγγιλιον ἐκεῖνο παρίστησι. Πῶς ἂν οὖν εἶεν οἱ μὴ δικάσαντες δικασταὶ καὶ οἱ μὴ συμφηφίσαντες μὴδ' ἐπικυρώσαντες κυρωταὶ καὶ βραβευταὶ; Καὶ τοίνυν, ἐκδηθέντων ἐκείνων, ἀναπολείπονται τέσσαρες, ὧν ἀντικρινόμενος καὶ ἀντιδικῶν ὁ τότε ὢν Μονεμβασίας πῶς αὐτὸς δικαστής; Οὐ γὰρ ἐγγχωρεῖ τὸν αὐτὸν καὶ δικαζόμενον καὶ δικαστὴν κατ' αὐτὴν εἶναι τὴν ὑπόθεσιν, τῶν νόμων ἀπαγορευόντων τὸ τοιοῦτον. Ἄλλ' οὐδ' αἰρετός, δι' οὐ δὴ καὶ εἶπειν τι τάχ' ἂν ἔχοι τις. Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτό γ' ἐνταῦθα χώραν ἔχει τίνα. Καὶ λοιπὸν εἰσι τρεῖς οἱς ἀντιθεῖς τοὺς ἀντιψηφισαμένους δύο, τὸν Κυζίκου καὶ τὸν Σεβερίνου, εὐρήσεις ἕνα καὶ μόνον περιττόν. Τῶν γὰρ ἄλλων ὑπογραψάντων, ὁ δὲ ὅτι οὐ συνήνουν ἐκείνοις οἱς οὐ συνευπέγραφον. Εἰ γὰρ συνήνουν, καὶ ὑπέγραφον ἂν ἄλλως θ' ὅτι, εἰ οἱ μὴ δικάσαντες ὑπέγραφον, ἔξω τοῦτο παντὸς νομίμου καὶ δικαίου, πολλῶ γε μᾶλλον οἱ δικάσαντες ἢ ἠναγκάζοντ' ἂν, ὅπερ καὶ νόμιμον καὶ δίκαιον. Ἄλλὰ ὁ δὲ ὡς οὐκ ἠρέσκοντο οἱς οὐχ ὑπέγραφον. Καὶ τριῶν τοιγαροῦν ὄντων μόνων τῶν ὑπογραψάντων κατὰ λόγον ὄντων κριτηρίου φαινομένων, δύο δὲ τῶν ἀντιψηφισαμένων καὶ μὴ καθυπογραψάντων, μιᾷ μόνῃ ψήφῳ τοὺς ἄλλους ὑπερβαινόντων, ποῦ ποτ' εὐλόγον σύνοδον ὄλως ἐκεῖνον ἔρειν τίνα, μὴδὲ τοῦνομα παρέχον ἐκείνῳ λέγεσθαι καὶ ὑφ' ἐνός τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα γενέσθαι καὶ τούτῳ ὑμᾶς ἐπακολουθήσαι τοῖς τινῶν ἀπατηλοῖς καὶ ὑποβολιμαίοις λόγοις, οἱ καὶ μὴδ' ἀναπνεῖν ἡμᾶς μὴδὲ ζῆν ὄλως παντὸς ὡστ' ἂν πρίαιντο. Ἄλλὰ μὴν εἰ καὶ τοῦτο ἔρει τις, ὡς οὐκ ἔθιμον πατριάρχου ὑπογράφαντος ἑτέρους ὑπογράφειν, καὶ τοῦτο μὲν ἴσως οὐ πάνυ τοι ὄντων, ἀλλ' αὐτῷ γε τούτῳ μᾶλλον ἑαυτὸν ἀναιρεῖ. Τὸ γὰρ μὴ τυγχάναν ἐξ ἔθους τινός καὶ εὐλόγου, πρῶτον μὲν κατ' αὐτὸ τοῦτο ἐναντία πεποιθὲς φανεῖται ἔπειθ' ὅπερ ἐκεῖνος συνεστήσατο, πῶς αὐτὸ πάλιν ἀνατρέψαι πειραθείη ἂν ὁ μὴδ' ἐν ἄλλῃ τινὶ πασῶν τῶν ὑποθέσεων τοῦτο

1. Ἄντι τοῦ ὄντων συμφήφων γραπτέον ὄντες σύμφηφοι; 2. ἐκείνοις ἂν

τῷ κειμένῳ, ἂν δὲ τῇ ᾠα: στικῶν ἀρχόντων κρινόμενος διαγεγραμμένῳ καὶ λέξεις τοῦ ἐνός

7. λοιπὸν 8. Μετὰ τὸ ἀντι- 11. τ' 12. λοιπὸν εἰσι

16. ὑπέγραψαν 25. τίνα 32. μὴδ'

ποιεῖν κωλυόμενος τοῖς νόμοις, οὐχ ὅτι ὄη ταύτη γε μάλλον; Ἐγὼ μὲν οὖν πάντα ταῦτ' εἰρηκῶς καὶ ὡς ἐχρῆν ἱκανῶς ἀποδείξας, δέομαι ὑμῶν, δέομαι τοῦθ' ὑμᾶς διαπράξασθαι, ὅπερ οὐχ ἦττον ὑμῖν ἢ ἐμοὶ καὶ τοῖς νόμοις καὶ τοῖς κανόσι καὶ τῷ δικαίῳ λυσιτελεῖ, καὶ πρὸ πάντων μάλιστα τῇ θειοτάτῃ βασιλείᾳ καὶ τῇ τιμῇ τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, ὑμῶν δὲ ὅπερ ἂν ἕκαστος ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ δικαίων προσήκον ἢ δίκαιον ἀξιῶσει γενέσθαι παρ' ἐτέρων, τοῦθ' ὑμᾶς καὶ ὑπὲρ τῶν ἐμῶν καὶ πράξαι καὶ ψηφίσασθαι.

δὴ αἰσθαι
 3. καταπράξαι ἢ μάλιστα : ἐν τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ τῇ ᾄδῃ : τῇ θειοτάτῃ βασιλείᾳ καὶ τῇ μετὰ τῆς λέξεως κείμενον ἄνωθεν. 7. ἀξιῶσει—ἐτέρων πρόσθετα ἐν τῷ κειμένῳ καὶ μέχρι τῆς φασ. ἄνωθεν